

Lähettäjä: keskiiviikko 3. heinäkuuta 2024 16.33
Lähetetty: ELY Kirjaamo Uusimaa
Vastaanottaja: Hausjärvi - Anttila 400 kV YVA
Aihe: UUDELY/2145/2023

Luokat:

Hei,

Haluan antaa mielipiteeni Fingridin Hausjärvi - Anttila voimajohtohankkeeseen liittyen:

Mielestäni Fingridin suunnittelemassa Hausjärvi – Anttila 400 kilovoltin voimajohtohankkeessa ei tulisi valita jaksolla 2 reittiä VE5. Suurin syy tähän on, että uusi voimalinja tulisi kulkemaan suoraan omistamani kiinteistön yli, mikä tarkoittaisi kiinteistöni pakkolunastamista ja taloni purkamista.

Alun perin reittivaihtoehdossa VE5 voimalinja olisi kulkenut kiinteistöni takaa. Kuitenkin Helsinki-Lahti -oikoradan raidevarauksien takia voimalinjan sijoitusta siirrettiin usealla kymmenellä metrillä lähemmäs kiinteistöäni. Suunnitelma muuttui alkuperäisestä hyvin radikaalisti ja olen tästä syystä hyvin pettynyt Fingridin nykyiseen suunnitelmaan. Lisäksi Fingridin olisi mielestäni pitänyt tutkia enemmän mahdollisuutta käyttää nykyistä Helsinki-Lahti -oikoradan ja valtatie 4:n välissä olevaa maa-aluetta, jolla on jo yksi voimalinja. Käyttämällä samaa maakäytävää tai yhdistämällä nykyinen ja uusi linja, voitaisiin taloni kiertää.

Reittivaihtoehto VE5 sisältää myös paljon muita epäsuotuisia vaikutuksia, jotka Fingridin tulisi ottaa huomioon reittiä valitessa. 17.6.2024 järjestetyssä yleisötilaisuudessa Sitowise Oy:n asiantuntija kertoi, että reittivaihtoehdoilla VE5A ja VE5B on kaksi asuin- tai lomarakennusta, jotka sijaitsevat 0-50 metrin läheisyydessä johtoreittisuunnitelmasta. Vaihtoehdoilla VE1-VE4 yksikään rakennus ei sijaitse näin lähellä suunniteltua linjaa. Lisäksi reiteillä VE5A ja VE5B on asuin- ja lomarakennuksia alle 100 metrin säteellä johtoreittisuunnitelmista 13 ja 10 kappaletta, kun muilla reittivaihtoehdoilla niitä on 2-7.

Uusi voimalinja tulee vaikuttamaan ihmisiin ja kiinteistöihin monella tavalla: asuntojen arvot laskevat, kun voimalinjat muuttavat maisemaa rakennetummaksi ja voimalinjan aiheuttama koronamelu voi Sitowisen asiantuntijan mukaan erityisesti kostealla säällä olla häiritsevää. Lisäksi voimalinjojen läheisyydellä voi olla vaikutuksia sähkölaitteiden toimivuudelle. YVA-raportissa todetaan, että reiteillä VE2A, VE2B, VE4A ja VE4B vaikutukset elinoloihin ja viihtyvyyteen ovat kohtalaisen kielteisiä, kun taas reiteillä VE1, VE3A, VE3B, VE5A ja VE5B vaikutukset ovat suuria kielteisiä.

Lisäksi Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnossa ”Yhteysviranomaisen lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta” (8.1.2024) todetaan, että väestötutkimuksissa on saatu viitteitä siitä, että asumisesta voimajohtojen läheisyydessä saattaisi olla terveydellistä haittaa lapsille. Tutkimuksissa tämä on näkynyt suurempana leukemiariskinä. Vaikka tutkimuksissa ei ole voitu osoittaa suoraa yhteyttä voimalinjan läheisyydessä asumisen ja kohonneen leukemiariskin välillä, ei tutkimustuloksia ole voitu osoittaa tilastoharhaksi. Tästä syystä esimerkiksi Säteilyturvakeskus suosittelee välttämään pysyvää oleskelua ja rakentamista alueilla, joissa magneettivuon tiheys ylittää jatkuvasti 0,4 µT tason. Tämä saattaa ylittyä jo 100 metrin säteellä 400 kV voimajohdosta. Reitillä VE5 on lisäksi jo yksi voimalinja monen asuinrakennuksen läheisyydessä. Mielestäni Fingrid ei voi sivuuttaa näitä terveyteen ja asumiseen liittyviä haitta- ja riskitekijöitä ja siksi reitti VE5 ei tulisi olla vaihtoehto uudelle voimalinjalle.

Reitin VE5 valinta tulisi vaikuttamaan suuresti myös luontoon ja ympäristöön. YVA-raportissa todetaan, että voimalinjan rakentaminen tulisi vaikuttamaan voimakkaasti Hirvihaaran Lukkokoskeen ja vaikutukset ympäristöön olisivat siksi suuria kielteisiä, kun muilla reittivaihtoehdoilla ne olisivat vain kohtalaisen kielteisiä. Lukkokosken todetaan olevan ympäristön kannalta merkittävä, koska se sopii liito-oravien ja potentiaalisesti myös saukon elinympäristöksi. Mielestäni Fingridin tulee toimia voimalinjahankkeessa ympäristön ja monimuotoisuuden kannalta vastuullisesti ja reitti VE5 tulisi tästä syystä hylätä.

Lukkokoskella on ympäristön monimuotoisuuden kannalta myös muita tärkeitä ominaisuuksia: Lukkokoski on monelle tärkeä virkistyspaikka ja sillä on suuri merkitys kyläyhteisön identiteetille. Lisäksi Lukkokosken läheisyydessä oleva Hirvihaaran kartano on yksi kylän historiallisesti merkittävimpiä rakennuksia ja miljöitä Hirvihaaran kylässä. Voimalinjan sijoittuminen Lukkokosken yli ja Hirvihaaran kartanon välittömään läheisyyteen tulisi heikentämään aluetta huomattavasti ja olisi myös merkittävän suuri muutos kylän perinteikkääseen ympäristöön.

Reitti VE5 tulisi vaikuttamaan myös Kapulin teollisuusalueeseen ja pahimmassa tapauksessa hidastaisi sen kehittymistä. Mäntsälä pyrkii olemaan yritysmyönteinen kunta ja muutokset Kapulin teollisuusalueen kehittämisessä tulisivat vaikuttamaan myös Mäntsälän mahdollisuuksiin kehittyä kuntana.

Reitti VE5 tulisi myös olemaan muita vaihtoehtoja pidempi: 17.6.2024 järjestetyssä yleisötilaisuudessa esitetyn taulukon mukaan reittien VE5A tai VE5B käyttäminen tekisi johtoreitistä 65,8 tai 63,9 kilometrin mittaisen, kun muilla reiteillä pituus olisi 57,8-60,5 kilometriä. Pidempi reitti on haavoittuvasempi erilaisissa kriisitilanteissa, esimerkiksi sodassa. Lisäksi reitillä VE5 johtolinja tulisi kulkemaan sekä Helsinki-Lahti -oikoradan, valtatie 4:n että nykyisen voimalinjan rinnalla, mikä lisäisi näiden kaikkien haavoittuvuutta mahdollisessa sotatilanteessa. Myöskään tästä syystä reittiä VE5 ei tulisi valita.

Vielä lopuksi haluan muistuttaa Fingridiä siitä, että omistamani kiinteistön pakkolunastus ei tule vaikuttamaan pelkästään minuun kiinteistön omistajana. Omakotitalossa asuvat tällä hetkellä vanhempani, jotka ovat hyvin pettyneitä muuttuneeseen suunnitelmaan, jonka seurauksena heidän tulisi muuttaa pois rakkaasta kodistaan. Vanhempani ovat jo joutuneet joustamaan asumismukavuudestaan vuonna 2006 valmistuneen Helsinki-Lahti -oikoradan takia mutta uskoivat, että pystyisivät kuitenkin tilanteen tulleen sopeutumaan talon läheisyydessä olevaan voimalinjaan. Uusi suunnitelma, jossa talo jouduttaisiin purkamaan, on järkyttänyt heitä syvästi ja aiheuttanut heille suurta stressiä. Isäni on asunut 77 vuotta ja ajatus siitä, että hänet riistettäisiin juuriltaan, on aiheuttanut hänelle ja hänen läheisilleen suurta ahdistusta. Jos VE5 reitti valitaan ja vanhempieni kotitalo pakkolunastetaan, tulee tämä aiheuttamaan vanhemmilleni vielä enemmän stressiä, mikä suurella todennäköisyydellä tulee heikentämään heidän terveyttään.

Omistamallani talolla on lisäksi suuri merkitys perheyhteisöllemme. Vanhempani ovat rakentaneet talon 90-luvulla sillä ajatuksella, että he voisivat yhdessä vanheta talossa ja toivottaa sinne tervetulleeksi niin lapsensa kuin lapsenlapsetkin. Vanhempieni talo on perheellemme tärkeä kohtaamispaikka, jossa on tärkeitä muistoja kolmelle sukupolvelle. Reitin VE5 valinta ei pelkästään riistäisi vanhemmillani heidän rakasta kotiaan, mutta myös särkisi minun ja sisaruksieni tärkeät muistot paikasta sekä veisi sisaruksieni lapsilta heidän mummulansa.

Ystävällisin terveisin,

Lähettilä:
Lähetetty: maanantai 5. elokuuta 2024 12.11
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: VL: Valitus Fingrid Oyj:n Hausjärvi-Anttila 400 kilovoltin voimajohtohanke

Luokat:

Kirjataan mielipiteenä diaarille UUDELY/2145/2023.

Lähettilä:
Lähetetty: torstai 1. elokuuta 2024 12.40
Vastaanottaja: @fingrid.fi; @fingrid.fi; (ELY) < @ely-keskus.fi>
Aihe: Valitus Fingrid Oyj:n Hausjärvi-Anttila 400 kilovoltin voimajohtohanke

Hei,

vastustan jyrkästi Fingrid Oyj:n Hausjärvi -Anttila 400 kilovoltin voimajohdon rakentamista vaihtoehdolla VE1.

Mäntsälän kunnantalolla 17.6.2024 jaetussa Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa ei missään kohtaa kerrottu ihmiselle sähkö- ja magneettikentän ja melun (korona-ilmiö) yms. aiheuttamista haitoista, jotka vaikuttavat fyysiseen ja psyykkiseen terveyteen. Koen voimajohtohankkeen vakavana turvallisuusriskinä.

Myös maataloudelle aiheutuvat haitat ovat huomattavat.

Koska voimajohtoa ei voi rakentaa koulun tai päiväkodin läheisyyteen, niin kiinteistöni seuraavan omistajan suunnittelema perhepäivähoito olisi mahdotonta. Kiinteistöni pihapiireineen soveltuu loistavasti perhepäivähoitoon ja alustavasti olen keskustellut kiinteistöni myymistä perhepäivähoitoa suunnittelevalle henkilölle lähiaikoina.

Miten korvataan kiinteistön arvon reilu aleneminen ja myymisen vaikeus linjan läheisyydessä?
Nykyinen rauhallinen maalaismiljöömme turmeltuisi täysin voimajohtolinjan vuoksi, asumisviihtyvyytemme heikentyy huomattavasti.

Eikö voimajohto olisi viisainta rakentaa jo olemassa olevan 120 kilovoltin linjan viereen, samaan maastokäytävään.

Kuittaatohan, että viestini tuli perille ja kirjataan voimajohtohankkeen tietoihin.

Terveisin

Lähettilä:
Lähetetty: maanantai 5. elokuuta 2024 11.55
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: Viite: UUDELY/2145/2023

Luokat:

Terve,

ohessa mielipiteeni ja kannanottoni voimajohtohankkeeseen Hausjärvi-Anttila välillä koskien Mäntsälän aluetta. Mahdollinen uusi voimajohto tulee toteuttaa ehdottomasti olemassa olevan voimajohdon viereen eli Mäntsälän alueella kokonaisuudessaan itäistä reittivaihtoehtoa noudattaen. Perusteluina seuraavasti:

Ei ole oikeasti mitään relevanttia syytä rikkoo yhtäkään uutta luontoaluetta reittien kohdalla, jos olemassa olevan voimajohtoreitin varteenkin voidaan rakentaa lisää. Kaikissa uusissa reittivalinnoissa on äärettömän arvokkaita yhtenäisiä suo- ja metsäalueita jäämässä voimalinjan alle. Eläinten ja ihmisten oikeuksia alueiden käyttöön ei voida ottaa pois, jos muita mahdollisuuksia on. Vähiten haittaava vaihtoehto on valittava.

Ohkolan kylän alueella läntiset vaihtoehdot pilaavat arvokkaat ja moneen kertaan ELY:n sekä museoviraston suojelemat kylämaisemat

Hyökännummen uuden Taruman -asuinalueen asukkaiden osalta läntinen voimajohtolinjaus rikkoo yksiselitteisesti heille esitetyn ja myydyn asuinalueen asumisoloja ja viihtyisyyttä sekä laskee alueiden sekä asuntojen arvoa aiemmin tiukan osakaava-alueen ollessa tiukasti mitään pellolle rakentamista vastaan. Nyt tätä yhtäkkiä harkitaankin asuinalueen valmistuttua vaikka muitakin vaihtoehtoja on.

Millään rakentamiskustannuksilla tai uusilla linjaustarpeilla ei voida ohittaa vanhojen voimajohtoverkkojen viereen rakentamista, jos tällainen käytettävissä oleva vaihtoehto on jo olemassa!

Sekä luonnon että alueen asukkaille aiheutuvien haittojen minimointi pitää olla tärkein ja käytännössä ainoa valintaperuste kun hankkeen linjausta päätetään!

Hyvää Kesää ja Syksyn alkua!

Lähettilä:
Lähetetty: maanantai 5. elokuuta 2024 10.17
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: Viite UUDELY/2145/2023

Luokat:

Hei !

Tiedustelen, miten kä huomiodaan sähkölinjan korvausalan määrittely koska linja näyttäisi kulkevan maakunta kaavan alueella joka on merkattu kivenotto-alueeksi. Omistan metsätilan Tila on pitkä suorakaiteenmuotoinen josta menisi paljon pintaa linjalle.

Voisiko ajatella linjan siirtoa Pornaisten puolelle. Netistä en löytänyt yksityiskohtaista kartta kopiota miten kä linja sijoittuisi mailleni

Ystävällisin terveisin

Lähetettäjä: keskiviikko 31. heinäkuuta 2024 13.28
Lähetetty: ELY Kirjaamo Uusimaa
Vastaanottaja: JATKOVALITUS ja lausunto sekä muistutus / Valitus Uudenmaan ELY-keskukselle asiassa Hausjärvi-Anttila voimajohto
Aihe: muistutus ELY keskukselle 31.7.2024.pdf; valtakirja07122023093025.pdf
Liitteet:

Luokat:

Hei,

Liitteenä jatkoa aiemmin (7.12.2023) toimittamalle valituskirjelmälle ja valtakirja koskien Hausjärvi – Anttila 400 kilovoltin voimajohtoa Dnro UUELY/2145/2023.

Aiemmin tietoomme tullut seikka, jonka mukaan ELY-keskuksen virkamieheltä olisi odotettavissa vaihtoehtoinen ehdotus koskien voimalinjan sijaintia, ei ole toimitettu meille käsittelyyn. Emme siis edelleenkään ole saaneet käyttöömme sovinnollista neuvotteluesitystä, joten siksi emme ole voineet ottaa kantaa asiaan vielä tässä vaiheessa. Suhtaudumme edelleen avoimesti neuvotteluihin, ja pyydämme, että ELY-keskus toimittaa sovinnollisen neuvotteluesityksen asiassa, jotta voimme ryhtyä pohtimaan mahdollista vaihtoehtoista linjausta, sen vaikutuksia ja siitä maksettavia korvauksia.

Ystävällisin terveisin

ArvoLex Oy / Maanomistajien Arviointikeskus
Pipsa Mörn
päälakimies, VT, EMBA

**UUDENMAAN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA
YMPÄRISTÖKESKUKSELLE**

PL 36

00521 Helsinki

kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Asia: Lausunto Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin voimajohtohanketta koskevaan YVA selostukseen.

UUDISTAMME valituksellamme 7.12.2023 esittämämme asiat koskien Hausjärvi – Anttila 400 kilovoltin voimajohtoa Dnro UDELY/2145/2023 ja lisäämme asian käsittelyn kannalta tarpeellisia uusia havaintoja valituksemme tueksi. Täydennys on toteutettu muokkaamalla alkuperäistä valistustamme ja lausuntoamme lisäämällä sille täydentäviä huomautuksia ja mielipiteitä.

Täydennykset on eriytetty tekstin aiemmasta 7.12.2023 toimittamastamme lausumasta kursiivilla.

Vastustamme edelleen Hausjärvi – Anttila 400 kilovoltin voimajohdon linjausta kiinteistömme alueella. Pyydämme, että Pornaisten kunta määrää voimajohdon kulkureitin toisaalle, ja mieluiten sen nykyiselle paikalleen. Näkemyksemme mukaan, Hausjärvi – Anttila 400 kilovoltin voimajohdon linjauksen tulisi seurata sen nykyistä vakiintunutta reittiä, eikä sitä tule siirtää uudelle reitille, joka kulkee kiinteistömme läpi, aiheuttaen muun muassa kiinteistömme pirstaloitumisen ja mahdottomuuden jatkaa toimintaamme kiinteistöllä.

Lausumme alustavina perusteluinaamme seuraavaa ja pidätämme oikeuden lausua asiassa lisää käsittelyn eri vaiheissa:

1. Kiinteistöämme halkovat ojat ja muut vesitiet ja alueet ovat olleet aiemmin Natura suojeltuja, ja niiden status on merkitty väärin suunnittelukarttoihin. Tiedossamme ei ole, miksi nyt esitetyistä kartoista on poistettu suojelumerkinnot. Alue on käsityksemme mukaan edelleen samaa luonnonsuojelualueutta kuin muutkin alueen suojelualueet, joissa on samoja tai vastaavia suojeltuja eläinlajeja ja kasvilajeja. KHO on esimerkiksi ratkaisussaan 2006:101 ottanut kantaa Natura-arviointikynnykseen. Ratkaisussa pohdittiin voimalaitoksen uuden ympäristöluvan myöntämisen yhteydessä, vaikuttavatko muutokset lähellä sijaitsevaan Natura-alueeseen. Nyt vireillä olevassa asiassa, koskien Fingridin voimakaapelin siirtämistä, ei ole arvioitu riittävän luotettavalla tavalla siirron vaikutusta kiinteistöllä sijaitsevien Natura-suojelualueiden kohteisiin, vaan kiinteistön Natura-suojelualue on kokonaan sivuutettu vaikka asiassa olisi tullut tehdä vertailu kahden samantasoisen Natura-alueen välillä, jolloin yleisen kokemuksen mukaan, voimalinjan säilyttäminen ja korottaminen yläilmoihin aiheuttaa pienempää rasitusta Natura-alueille kuin sen siirtäminen kokonaan uudelle paikalle yhdeltä Natura-alueelta toiselle Natura-alueelle. Kuitenkin asiassa on myös huomioitava, että näiden kahden Natura-alueen välissä alkuperäinen voimalinja kulkee suurimman osan matkastaan kokonaan Kummelbergetin Natura-alueen ja Natura-alueen ulkopuolella.

Myös kiinteistön myyjä ja entinen omistaja kertoi kaupantekotilaisuudessa kiinteistömme ojan olevan suojeltuja. Suomen Ympäristökeskuksen kotisivuilta ja kartasta ilmenee myös, että kiinteistömme ovat suojeltuja useamman ojan risteyskohdasta alkaen. Suojellut ojat ilmenevät SYKE:n karttaliitteestä¹.

Jostakin tuntemattomaksi jääneestä syystä, hankeyhtiö on YVA-selvityksellään rajannut pois peltoalueet. YVA-selvitys on käsityksemme mukaan laadittu virheellisesti ja alueen monimuotoisuus on siten jätetty selvityksessä huomioimatta, kun peltoalueet on rajattu ulkopuolelle. Selvityksessä koskien arviota vaikutuksista Kummelbergenin Natura 2000-alueeseen FI0100099 todetaan kuitenkin muun muassa, että alueen suojeluperusteena on luontodirektiiviin mukainen (SAC-alue). SAC-alueella tarkoitetaan yleisesti suojelualuetta, jonka tavoitteena on säilyttää luonnon monimuotoisuus. SAC-alueet ovat luontodirektiivin mukaisia erityisen suojelutoiminnan alueita ja SPA-alueet lintudirektiivin mukaisia erityisiä suojelualueita. SCI-alueet ovat ehdotuksia erityisen suojelutoiminnan alueiksi, jotka Euroopan komission päätöksellä muutetaan aikanaan SAC-alueiksi. YVA-kartoituksen ulkopuolelle jätetty kiinteistön nro _____ peltoalue on nimenomaan osa Kummelbergin alueen monimuotoisuutta. Monimuotoiseen laajaan alueeseen kuuluu tämän kiinteistön osalta pienialaisesti puustoiset suoalueet sekä erityisesti joenvarren tulvaniityt. Kiinteistö on valtaosin luonnontilainen ja erämaatunnelmainen ja kiinteistön ojat ovat yhteydessä suojeltuun Sipoonjoen haaraan, jonka pelloilla ja laaksossa on kasvillisuudeltaan arvokkaita savipohjaisia tulvaniittyjä. Sipoonjoen sivuhaarojen vesialue kuuluu myös toiseen Natura-alueeseen, eli Sipoonjokeen.

2. Luonnon monimuotoisuus ja suojeltavat eläin- ja kasvilajit tuhoutuvat laajemmalla alueella, jos nykyistä voimajohtoaluetta linjataan uudestaan ja mikäli poiketaan olemassa olevalta ja nykyisen voimalinjan kulkuradalta.

Nykytilassa Natura-alueen itäreunaa sivuaa Anttila-Nurmijärvi voimajohto ja kasvusto ja eläinkanta ovat sopeutuneet pitkän ajan kuluessa nykyiseen linjaukseen. Koska voimajohto on uudessa suunnitelmassa suunniteltu sijoittuvan pääasiassa nykyisen voimajohdon rinnalle, se tarkoittaa käytännössä sitä, että laajemmat alueet kuin mitä nyt ovat voimalinjan käytössä joudutaan ottamaan käyttöön. Tämä heikentää merkittävästi alueen hiilinielua ja eläinten ja kasvien elinolosuhteita. Natura-alueen läheisyydessä uusi voimajohto sijoittuisi kuitenkin uudessa maastokäytävässä käytännössä keskelle Kummelbergin monimuotoisuuteen kuuluvia Natura-alueen peltoalueita, jotka ovat myös yhteydessä vesiteitse Sipoonjoen suojeltuun haaraan, aiheuttane näin mittavia vaikutuksia suojelluille eläin- ja kasvikunnille. YVA-selvitys on tehty virheellisesti, kun Kummelbergin peltoaluetta ja näiden kokonaisuutena muodostuvaa monimuotoisuutta ei ole huomioitu selvityksessä ollenkaan, vaan jätetty ilman perusteluja pois peltoalueet.

Mikäli voimajohdon aluetta muutetaan ja laajennetaan uusille sijaintikohteille, voimajohdon rakentamisesta aiheutuu tässä hankkeessa suoria vaikutuksia Natura-alueen suojelun perusteena oleville luontotyypeille, sillä voimajohto sijoittuu kaikissa reittivaihtoehdoissa luontotyyppien määritellyille kuvioille. Vaikutuksia aiheutuu johtoalueen puuston poistosta sekä voimajohtopylväiden perustamisesta, joka vaikuttaa paikallisesti pylvään ympäristön hydrologisiin olosuhteisiin ja sitä kautta kasvillisuuteen. Lisäksi uuden johtoalueen raivaamisesta aiheutuu luontotyypeille välillinen pienilmastoa muuttava reunavaikutus enintään 50 metrin päähän johtoalueen reunasta. Rakentamalla voimajohto sen nykyiselle paikalleen, tältä vaikutukselta vältytään, koska Kummelbergerin linnusto ja eläinlajit ovat jo sopeutuneet nykyiseen linjaukseen.

Reunavaikutteisen alueen määrä koko Natura-alueella muuttuu kuitenkin merkittävästi vanhan olemassa olevan reitin ja uuden reittivaihtoehdon myötä verrattuna nykytilanteeseen, sillä ko. vaihtoehdot sijoittuvat nykyisen 110 kV:n voimajohdon viereen. Reunavaikutteisen alueen sijainti muuttuu merkittävästi hankkeen reittivaihtoehdoissa, mikäli voimalinja kohdistetaan kiinteistön pihapiiriin ja peltoalueille eikä yhteisvaikutuksia ole arvioitu riittävän perusteellisesti.

¹ <https://syke.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=1ec276d5e14b4888993285fcb447b3dc>

Selvitykset koskien voimajohtojen aiheuttamaa este- ja välttelyvaikutusta sekä mahdollisia törmäysvaikutuksia linnustoon ei juurikaan ole selvitetty, vaikka itäinen (uusi) linjaus nimenomaan kohdistuisi muuttolintujen suosimalle reitille.

Kummelberget -aluetta sivuava, omaan johtokäytäväänsä sijoittuva, nykyinen käytössä oleva voimajohtoalue reittivaihtoehtona ei lisää reunavaikutteisen alueen pinta-alaa verrattuna nykytilanteeseen. Tälläkin perusteella olemassa olevan linjauksen säilyttäminen on perusteltua, koska nykyinen voimajohto sivuaa vain vähäisessä määrin Kummelbergetin -aluetta. Kummelbergetin alue on jo nykyisellään lähes täysin reunavaikutuksen piirissä, ja alueen eläin- ja luontolajistot ovat jo sopeutuneet voimajohdon nykyiseen sijaintiin, jolloin sijainnin jatkamisesta entisellä paikallaan ei muodostu Natura-arvoja heikentäviä vaikutuksia alueella.

Itäisen (uuden reitin) uudet vaikutukset alueen eläin- ja luontotyypeille ovat merkittäviä, ja lisäksi pakottavat syyt yleisen edun kannalta ja sosioekonomisista syistä johtuen edellyttävät, että voimalinja jää entiselle paikalleen Kummelbergetin viereen. On ilmeistä, että lieventämistoimenpiteet on jätetty selvittämättä eikä myöskään ole ollenkaan huomioitu ihmisten terveyteen tai turvallisuuteen liittyviä näkökohtia ja voimalinja vaikutuksia.

Kun uuden voimalinjan jättää sen nykyiselle paikalleen Kummelbergetin viereen, hanke ei heikennä Natura-alueen luontoarvoja, joiden perusteella se on valittu Natura 2000-verkostoon ja ne haitat, joita rakentamisesta aiheutuvat ovat hyvin vähäisiä ja ne eivät heikennä Natura-verkoston suojeluperusteita.

3. Kiinteistömme rajaon liittyvä luonnonsuojelualue on perustettu 2009, edellisen omistajan myytyä alueensa valtiolle, jonka jälkeen valtio teki siitä luonnonsuojelualueen.

Suunnitellun voimajohdon läheisyyden takia uusi voimalinja aiheuttaisi merkittäviä suoria ja epäsuoria vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteisiin; Kun voimajohto siirrettäisiin nykyiseltä sijainniltaan kokonaan uuteen sijaintiinsa, ja peltoja käsittävälle alueella, avoimena pidettävä johtoalue kasvaisi kokonaisuudessaan yhteensä n 123 metrin leveyteen ja reunavaikutustenkin kautta muutokset Natura-alueen lajistoon ja sitä kautta luontotyyppien rakenteeseen olisivat niin merkittäviä, että ne tulisi huomioida myös YVA-selvityksellä.

4. Luonnonsuojelualueen kallioilla ei ole suojeltavia kohteita sähkölinjan läheisyydessä, vaan suojeltavat eläin- ja kasvilajit sijaitsevat kallioilta alas siirryttäessä ja suojelukohteita on myös todettu kiinteistöllämme . Lisäksi alueella on tärkeitä lehtomaisemia. Voimalinjaa onkin mahdollista tarvittaessa jopa korottaa kallioalueilla ja kun sähkölinja jätetään sen nykyiseen reittiinsä, se kulkee kalliota pitkin, jolla ei ole suojelukohteita.
5. Kiinteistöämme halkovat vesistöt ovat lintuisia alueita ja ne ovat suorassa yhteydessä suojeltuun Sipoon jokeen. Kiinteistömme vesistöt ovatkin tärkeitä suojelukohteita muun muassa lintujen pesimiseen sekä maa- suo ja kosteikkolinnuille ja petolinnuille ja muutto – ja levähdyslennuston taukopaikkoina sekä metsäkanalintujen soidinalueina. Alueella on myös tavattu vierailevia eläinlajeja kuten esim lepakoita, sammakoita ja vesieläimiä, jotka ovat näyttäneet saukoilta. Myös oravia, jotka ovat muistuttaneet liito-oravia, on satunnaisesti havainnoitu liikkuvan alueella ja sen välittömässä läheisyydessä.

Yhtiö ei ole esittänyt riittävää selvitystä alueen tulevaisuuden sähkönsiirtotarpeista. Kyseessä on kuitenkin Natura-alueelle tai sen välittömään läheisyyteen ja nykyisen voimajohdon rinnalle sijoittuva erittäin leveä uusi johtoalue, joka on leveydeltään noin 41 metriä, jolloin puuttoman johtoaukean voimalinjan kokonaisleveydeksi tulee noin 103 metriä. Johtoaukean ulkopuolella sijaitsevat lisäksi 10 metriä leveät reunavyöhykkeet, joiden puusto saa kasvaa korkeintaan 10 metrin korkeuteen. Käytännössä puuton johtoaukea on siten 123 metriä leveä, koska 10 metrisiä puita ei juurikaan ole olemassa, vaan luonnontilaiset puut kasvavat yleensä korkeammiksi.

6. Eläin- ja kasvilajiston elinolosuhteet vaarantuvat, jos uusi voimalinja rakennetaan kiinteistöllämme . Alueiden elimistö on herkkää ja ne ovat jo tottuneet nykyisiin voimalinjojen sijainteihin, jolloin vähemmän haitan periaatteen mukaisesti toimimalla, olemassa olevien linjojen ylläpitäminen ja korjaaminen on luonnonsuojelullisesti järkevämpää kuin uusien linjakatujen vetäminen alueelle ja metsien hakkuut sekä ja maaston rakentaminen.
7. Rikas eläin- ja kasvikanta on ensiarvoisen tärkeä elementti myös ja kun he voivat kiikareiden kanssa tähystää alueen lintuja ja saukkoja se on tuonut suuren mielihyvän tunteen ja auttanut positiivisella tavalla. Saukko on myös luontodirektiivin mukaisesti suojeltava laji. Alueen suojeluperusteena olevista lajeista erityisesti saukkoon kohdistuisi merkittäviä vaikutuksia, koska voimajohdon rakentamisella olisi vaikutuksia saukon elinympäristöihin. Voimajohto ylittää Kummelbergeninkin Natura-alueen kautta virtaavan Sipoonjoen latvahaaroja, ja ylityspaikat ovat maastohavaintojen perusteella saukon kannalta merkityksellisiä virtavesiosuuksia. Sekä pohjoisemmalla ylityspaikalle että peltojen ympäröimällä joen avoimemmalla suvantovirtajaksoilla ja myös eteläisemmällä puolella sijaitsevat peltoalueen uomattomat puron ylitykset ovat saukolle erityisen hyvin soveltuvia osuuksia muun muassa suojaisista eroosiopenkoista ja ojan kivikkoisiin osiin sijoittuvasta suojakasvillisuudesta johtuen.
- 8.

Magneettikentäsäteilylle altistuminen saattaa pahimmillaan aiheuttaa jopa leukemiaa ihmisissä. 1970-luvun loppupuolelta lähtien on julkaistu yli 25 väestötutkimusta, joiden yhteisanalyysit viittaavat siihen, että voimajohdon läheisyydessä lasten leukemia saattaisi lisääntyä, kun magneettivuontiheys ylittää 0,4 μ T. Myös maailman terveysjärjestön syöväntutkimuskeskus IARC on luokitellut magneettikentät mahdolliseksi syöpää aiheuttavaksi tekijäksi. Muutama väestötutkimus viittaa siihen, että leukemiat olisivat hieman lisääntyneet voimakkaiden magneettikenttien läheisyydessä. Ilmiön biologista mekanismia ei ymmärretä, eikä siihen ole kokeellisesti saatu vahvistusta. Asiaan kuitenkin suhtaudutaan varovaisesti kaiken varalta. Sen takia sosiaali- ja terveysministeriö kehottaakin ohjeistuksissaan, että uusia asuntoja kaavoitettaessa tämä huoli tulisi huomioida, ja että erityisesti uusia johtoja suunniteltaessa on hyvä pyrkiä siihen, ettei niitä rakenneta esimerkiksi asuntojen, päiväkotien, leikkikenttien ja koulujen läheisyyteen.³

² <https://www.attendo.fi/palvelumme/mielenterveys-ja-paihdepalvelut/yksikot-mielenterveys/pornainen/attendo-halkia/>

³ Duodecim Terveyskirjasto, 15.6.2020, Jouko Tuomisto, <https://www.terveyskirjasto.fi/asy00617>

Vastaavanlaisten johtoalueiden osalta on myös suurjännitelinjan läheisyydessä havaittu hyvin häiritsevää sirinää⁴.
terveys vaarantuu sekä magneettikentän leukemia riskin että sähkökentän sirinän takia.

Suunniteltu uusi (itäinen) voimajohtoyhteys kulkisi aivan liian läheltä kylänosia ja aiheuttaisi suurta haittaa alueen asumiselle, rakentamiselle ja elinkeinoille. Myös historiallinen perinnemaisema-alue ja elävä, asuttu kyläkokonaisuus kärsisi voimalinjan läheisyydestä. Kiinteistö pysyttääkin edellisen vaatimuksensa voimassa, että voimalinja rakennetaan asumattomien alueiden kautta ja riittävän kauas asutuksesta. Suunniteltu voimajohdon muuttunut (uusi) linjaus katkaisee lisäksi muuttolintujen vakiintuneen reitin. Tämän vuoksi voimajohtolinjan sijoittamista jo nyt voimalinja alueena toimivalle Kummelbergetin metsäiselle ja kallioiselle alueelle avoimen peltomaiseman sijasta tulee selvittää.

Alueen kulttuuri- ja perinnemaisema ja kulttuuriympäristö kärsii myös, mikäli voimalinja siirrettäisiin kiinteistöllämme, koska uudella voimalinjalla olisi merkittäviä maisemavaikutuksia. Lisäksi kiinteistömme arvo laskisi merkittävästi ja perinnealueen maanviljely olisi mahdotonta, jos alueelle rakennettaisiin voimajohto.

Lisäksi liito-oravan osalta voimajohtoreitin rakentaminen uudelle reitille heikentää lajin puustoisia kulkuyhteyksiä Natura-alueelta itään. Puuton johtoaukea levenisi nykyisen voimajohdon rinnalle sijoitettavilla osuuksilla nykyisestä 42 metristä jopa 123 metriin, kun suojavyöhykkeet puuttoman johtoalueen molemmin puolin huomioidaan. Uuden maastokäytävän osuudella puuttoman johtoalueen leveys olisi joko 44 metriä tai 36 metriä ja tämä lisäisi riskiä siitä, että liito-oravan elinolosuhteet kapenisivat olemattomiin ja vaarantaisivat siten niiden elinolosuhteita merkittävällä tavalla. Liito-orava on luontodirektiivin mukaan erityisesti suojeltava laji. Liito-oravan osalta voimajohtoreitin rakentaminen heikentää siten lajin puustoisia kulkuyhteyksiä merkittävästi Natura-alueelta itään. Puuton johtoaukea muodostaisi siten uuden maastokäytävän osuudella täydellisen kulkuesteen liito-oraville. Lajin kulkuyhteyksien toimivuustarkasteluissa yleisohjeena on pidetty liitomatkaa, joka on kolme kertaa puuston korkeus. Natura-alueen pohjoispuolisella alueella puusto on keskipituudeltaan ollut yleisesti noin 20 metrin korkuista, joten liitomatka voisi teoreettisesti olla korkeintaan 60 metriä leveä. Asiassa on myös huomioitava se, että kun uusia hakkuita suoritetaan puuttoman johtoalueen saamiseksi, samalla myös reuna-alueella sijaitsevien puiden elinympäristö heikkenee, jolloin ne kaatuvat helpommin myrskyissä ja todellinen puuton johtoaukea kasvaa helposti huomattavasti leveämmäksi alueeksi, kuin mitä tässä YVA-selvityksessä on huomioitu. Puuston pituustarkastelun perusteella lajin kulkuyhteydet katkeavat siten laajalla alueella, kun johtoaukea käytännössä levenee yhteensä noin 123 metriin (103 puutonta aluetta ja 20 metrin leveydellä kitukasvuista pensaspuuta, joka saa kasvaa korkeintaan 10 metrin korkeuteen). Lisäksi laajat uudet hakkuut aiheuttavat välittömässä hakkuun läheisyydessä puiden kaatumisia myrskyissä, jolloin todellinen puuton johtoalue saattaa olla jopa 150 metriä leveä.

Arvioinnin perusteella voidaankin todeta, että voimajohtohankkeesta sen nykyisellä paikallaan Kummelbergetin kallio- ja metsämaisemissa ei aiheudu merkittäviä vaikutuksia Natura-alueiden suojelun perusteena oleville luontotyypeille ja lajeille eikä voimalinjan jättäminen sen nykyiselle paikalle heikennä alueen ekologista rakennetta eikä toimintaa. Natura-arvioinnin kohdalla merkittävien vaikutusten poissulkeminen tulee tehdä tavalla, joka ei jätä epäilyksiä. Nyt kyseessä olevan hankkeen uuden linjauksen osalta vaikutukset tulee täten arvioida kokonaisuutena ja varovaisuusperiaatteen mukaisesti, koska uuden linjauksen vaikutukset heikentävät merkittävästi kiinteistön sosioekonomisia olosuhteita ja eläin- ja luontoarvoja. Varovaisuusperiaatetta on pidetty myös kansainvälisessä ja erityisesti EU-oikeudessa hyvänä lähestymistapana riskin hallintaan. Esimerkiksi biodiversiteettisopimuksen johdannossa on kuvattu variaatio varovaisuusperiaatteesta, jolla pyritään hallitsemaan luonnon monimuotoisuuden merkittävän vähenemisen ja häviämisen riskiä myös tilanteissa, joissa tieteellinen tieto on puutteellista tai epävarmaa. Varovaisuusperiaatteen käytölle tässä erityisessä tilanteessa on esitetty useita perusteita. Varovaisuusperiaatteeseen sisältyy

⁴ Yle uutiset 27.12.2021, Kaje Komulainen, <https://yle.fi/a/3-12243492>

luonnollisena osana varautuminen tilanteissa, joissa tieteellinen tieto on riittämätöntä, mutta on olemassa todennäköisiä perusteita huolelle, jossa vaaralliset vaikutukset ympäristölle, ihmisten, eläinten ja kasvien terveydelle saattavat olla valittuun suojelun tasoon nähden yhteensovittamattomia. Tälläkin perusteella voimalinja on jätettävä sen alkuperäiselle paikalleen Kummelbergetin maa- ja metsämaisemaan. Voimalinjan jättäminen sen alkuperäiselle paikalle ei vaaranna huomattavasti Kummelbergetin suojelutavoitteita, eikä sen jääminen paikalleen muodosta Kummelbergetin monimuotoisuudelle merkittävää vähenemisen tai häviämisen uhkaa.

Voimalinjan jättäminen sen nykyiselle paikalleen Kummelbergetin kallio- ja metsäalueelle ei vaikuta Natura-alueen eheyteen, koska voimalinjan nykyinen sijainti on aivan Kummelbergetin reunassa. Sitä vastoin alueen ulottaminen itään olisi hankevaihtoehtona merkittäviä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin ja sitä kautta Natura-alueen eheyteen kohdalla. Voimalinjan sijoittaminen sen nykyiselle paikalle Kummelbergetille ei hankkeena vaaranna niitä luontoarvoja, joiden perusteella kyseinen alue on sisällytetty Suomen Natura 2000-verkostoon. Nykyisen linjauksen ylläpitäminen voimalinjalle ei myöskään yksin tai yhdessä muiden lähialueen alueiden kanssa arvioiden heikennä merkittävästi Natura-alueen ekologista rakennetta ja toiminnallista kokonaisuutta. Uuden linjauksen salliminen sitä vastoin aiheuttaisi merkittävää tuhoa kiinteistön alueella eikä uudella linjauksella olisi saavutettavissa mitään luonnonsuojelullisia etuja ylipäänsä, vaan kyse olisi puhtaasti taloudellisin perustein siirrettävästä linjauksesta. Voimalinjan päivittäminen sen nykyisellä paikalla aiheuttaisi vain tilapäistä ja vähäistä rakentamisvaiheen haittaa, ja koska voimalinja sijoittuu maapinnan yläpuolelle ja siten Natura-alueen maaston yläpuolelle, eikä voimalinjan päivittäminen sen nykyisen linjauksen mukaiselle paikalle aiheuta merkittäviä vaurioita tai muuta haittaa Kummelbergetin Natura-alueen arvoille. Toteamme vielä selvytyksi, että asiassa on perustellusti pääteltävissä, että Natura-arvioinnin keskeinen piirre täyttyy, eli merkittävyyden-ajan ylittäminen, jos voimalinja siirretään kiinteistölle ja se olisi todennäköisesti myös lintudirektiivin vastainen. Keskeistä asiassa onkin heikentymisen kannalta, että kiinteistön alueella sijaitsevat suojeluarvot ja ekologinen toimintakyky ei säilyisi, jos voimalinja siirrettäisiin kulkemaan sen ehdotettuun (uuteen) itäiseen linjaukseen.

Sellaiset toimenpiteet tulee arvioida, jotka todennäköisesti merkittävästi heikentävät alueen niitä luonnonarvoja, joiden takia alue on suojeltu. Keskeistä on, että toimenpiteen vaikutuksen tulee olla suojelun perusteena olevia luonnonarvoja heikentävä. Lisäksi toimenpiteen heikentävän vaikutuksen tulee olla merkittävä. Kuusiniemi on todennut, että ”kielellisesti merkittävä on enemmän kuin merkityksellinen tai vähäinen, mutta vähemmän kuin huomattava”. Vaikutus ei myöskään saa olla kuvitteellinen tai vähäpätöinen vaan sen tulee olla olennainen ja todellinen.⁵ Voimajohtoon linjauksen muuttaminen itään tulee aiheuttamaan olennaisia ja todellisia vaikutuksia Natura -suojellulle alueelle kiinteistöllä. Voimalinja jättäminen sen nykyisen linjauksen mukaiseen paikkaan sitä vastoin ei vaikuttaisi aiheuttavan vähäistä enempää vaikutusta alueelle, koska voimalinja sijaitsee jo alueella ja voimalinjan korottaminen aiheuttaa ainoastaan rakentamisvaiheen aikana vähäisessä määrin vaikutusta Kummelbergetin kallio- ja metsämaastoon.

Näin ollen Natura-alueen kannalta paras ratkaisu on voimalinjan säilyttäminen sen nykyisellä kulkureitillä, Kummelbergetin vieressä. Pyydämmekin, että Hausjärvi – Anttila 400 kilovoltin voimajohto jätetään sen nykyisen linjauksen mukaiselle paikalle ja että sitä ei rakenneta kiinteistöllemme. Olemme myös valmiita neuvottelemaan ratkaisusta, jossa karttaliitteessä merkitty punainen alue liitetään osaksi luonnonsuojelualueutta, jos voimalinja jätetään sen alkuperäiseen sijaintiin Kummelbergetiin, jolloin uusi 400 kV voimalinja tulee nykyisen 110kV linjan viereen luonnonsuojelualueelle, kuten se menee muuallakin. Maa-alue, joka jää voimajohtoon alle, niin vastaava maa-alue voidaan myydä ja erottaa osaksi luonnonsuojelualueutta ja tällöin luonnonsuojelualueen maa-pinta-ala jäisi ennalleen ja suorastaan parantaisi luonnonsuojelualueen

⁵ Itä-Suomen Yliopisto, Oikeustieteiden laitos Pro Gradu -tutkielma 4.10.2016, Tekijä: Kiira Jaaksola, Ohjaaja: Tapio Määttä Luonnonsuojelulain 64 a §:n heikentämiskielto, s. 29–30.
(https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/17388/urn_nbn_fi_uef-20161234.pdf)

monimuotoisuutta. Nykyisen luonnonsuojelualueen rajalinja, joka menee sähkölinjan suuntaisesti, on vain kallioita, jatkossa olisi siten vastaavanlaista suojeltavaa luontotyyppiä.

Kunnioittavasti

Laati:

ArvoLex Oy / Maanomistajien Arviointikeskus

Pipsa Mörn
päälakimies, VT, EMBA

Lähettilä:
Lähetetty: tiistai 6. elokuuta 2024 13.08
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: hausjärvi.Anttila 400kV

Luokat:

Hausjärvi-Anttila voimajohtohanke Hirvihaaran kylän kohdalla

Vastustamme suunniteltua voimajohdon linjausta Hirvihaaran kylän kohdalla. Suunniteltu linja kulki aivan Hirvihaaran kartanon välittömässä läheisyydessä. Suunnitellun linjauksen toteuttaminen olisi merkittävä heikennys kartanon toimintamahdollisuuksiin.

Hirvihaaran kartano on keskeinen tekijä Mäntsälän kunnan matkailun kannalta. Kartanolla on merkittävä taloudellinen ja työllistävä merkitys Mäntsälän kunnalle, ja sen asukkaille. Kartanon myönteisen asiakaspalautteen ja lisääntyneen julkisuuden myötä kartano vahvistaa kunnan brändiä ja tuo kaivattua näkyvyyttä Mäntsälälle.

Myös kartanon miljö on kulttuurihistorian ja luonnon kannalta merkittävä. Suunniteltu voimajohdon linjaus tuhoaisi myös Lukkokosken kokonaisuuden. Koskea on kunnostettu suunnitelmallisesti mm. virkistyskalastajia varten.

Kartanolla on suunnitteilla laajentuminen Mustijoen toiselle puolelle. Toteutuessaan laajennus olisi merkittävä kartanon toiminnan kannalta, laajennus toisi myös kaivattuja lisätyöpaikkoja.

Suunniteltu voimajohdon linjaus sijoittuisi kuitenkin aivan tähän tarkoitukseen sopivan alueen välittömään läheisyyteen, estäen näin laajennuksen ja kartanon kehittämisen. Laajennus on tarpeellinen, koska kartanon majoituskapasiteetti on jo nyt ylikuormitettu jatkuvasti lisääntyvän kysynnän myötä.

Lisäksi nykyisessä herkässä turvallisuustilanteessa on erittäin kyseenalaista sijoittaa keskeinen sähkönsiirtolinja aivan moottoritien ja junaradan läheisyyteen. Linjauksissa tulisi ottaa aiempaa enemmän huomioon kansallinen huoltovarmuus ja turvallisuustekijät mahdollisissa kriisitilanteissa.

Ystävällisin terveisin,

Lähettäjä:
Lähetetty: keskiviikko 7. elokuuta 2024 8.51
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Kopio:
Aihe: Lausuntomme Hausjärvi-Anttila voimajohtohankkeen arviointiselostukseen
Liitteet: Hausjärvi-Anttila 400 kV YVA _ .pdf

Luokat:

Ohessa lausuntomme arviointiselostukseen.

T.

Hausjärvi-Anttila 400 kilovoltin voimajohtohake - Ympäristövaikutusten arviointiselostus Kommentti arviointiselostukseen, mahdollisen linjauksen VE5 osalta

Tausta:

Suunniteltu VE5 linjaus tulisi suoraan melkein pihapiiriimme, pilaten sinällään arvokkaan asuimiston viihtyvyyden, arvonalennuksesta puhumattakaan.

Vastauksessamme arviointiselostukseen kiinnitämme kuitenkin huomiota muihin seikkoihin, joita raportissa on käsitelty, tai jätetty käsittelemättä.

Sinällään on omituista, ja erityisesti hyvän hallintotavan vastaista, ettei meitä alueen asukkaita ole erikseen lähestytty lausuntomahdollisuudella, vaikka hanketta on suunniteltu jo pitkään. Saimme tiedon arviointiselostuksesta, ja siihen liittyvästä kommentointimahdollisuudesta aikatauluineen naapuriltamme, eikä ELY-keskukselta, kuten asian pitäisi olla.

Vaikutukset ympäristöön:

Kuten selvityksessä todetaan VE5 vaihtoehdon toteuttaminen heikentää merkittävästi Lukkokosken ainutlaatuista luontoympäristöä ja habitaattia sinällään. Esimerkiksi mainittu saukon potentiaalinen elinympäristö on todellinen, viimeksi näin saukon Lukkokosken yläpuolella 5.8.2024. Liito-oravan elinympäristöksi Lukkokoski on havaittu jo aiemmin.

On tietenkin selvää, että kaikilla toteuttamisvaihtoehdoilla on osin kielteinen vaikutus elinympäristöön ja erityisesti luontoon. Lukkokosken jokimiljöön osalta on sinällään ihme, että luontoympäristö on säilynyt toistaiseksi ehjänä moottoritien ja junanradan läheisyydestä huolimatta. Suunniteltu VE5 linjaus tuhoaisi kosken miljöön kokonaisuudessaan.

Raportissa ei ole myöskään huomioitu Lukkokosken merkitystä virkistyskalastukselle, jonka eteen on tehty aiemmin huomattavasti töitä mm. kosken ennallistamisen ja kalaistutusten muodossa. Linjaus lopettaisi myös virkistyskalastusmahdollisuuden erinäisten haittavaikutusten kautta.

Vaikutukset elinkeinotoimintaan:

On outoa ja puutteellista, ettei selvityksessä oteta erikseen kantaa, tai mainita VE5 linjauksen mahdollisia vaikutuksia jo pelkästään historiallisesti arvokkaan Hirvihaaran kartanon toimintaan.

Käsittääksemme kartanon edistyksellisellä toiminnalla on erittäin suuri sekä taloudellinen että brändillinen merkitys Mäntsälän kunnalle. Kartano on huomattava työllistäjä Mäntsälässä, saaden lähes jatkuvasti kiitettävää palautetta käyttäjiltään sekä ainutlaatuisen miljöönsä että asiakaskokemuksien osalta.

Kuulimme myös äskettäin kartanon mahdollisista laajentamissuunnitelmista. Normaalisti naapurit vastustavat kaikkea heihin kohdistuvia muutoksia, mutta mielestämme koko Hirvihaaran yhteisön on tuettava kartanon menestyksellistä toimintaa, joka ei suinkaan ole itsestään selvyyss.

Suunnitellulla VE5 linjauksella olisi eittämättä erittäin haitalliset vaikutukset kartanon toimintaedellytyksiin.

Lopuksi:

Sinällään arviointiselostus on tehty ansiokkaasti ja kattavasti. Siinä ei kuitenkaan ole otettu kantaa mahdollisiin yhteiskunnallisiin vaikutuksiin, esimerkiksi huoltovarmuuden ja turvallisuuden osalta.

VE5 linjauksen toteuttaminen altistaisi – tässä muuttuneessa globaalissa tilanteessa – kolme lähes vierekkäin sijaitsevaa infrastruktuurin tärkeää osa-aluetta (moottoritie, junanrata ja pääsähkölinja) alttiiksi erilaisille häiriötekijöille, joista nykyään edes terrorismia ei voi sulkea pois.

Huomionarvoista on myös se, että kaikkien jo osin todettujen haittavaikutusten lisäksi linjauksen alta jouduttaisiin purkamaan yksi elinkelpoinen kiinteistö.

Uudenmaan ELY-keskus

Opastinsilta 12

00520 Helsinki

Puh. 029 5021000

kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Viite: UUDELY/2145/2023

Fingrid Oyj:n 400 kV:n voimajohto välillä Hausjärvi–Anttila

Mielipide Ympäristövaikutusten arviointiin

YVA-selostuksessa reittivaihtoehtoon VE1 vaikutukset maisemarakenteeseen ja maisemakuvaan arvioidaan kyseisellä reittiosuudella kokonaisuudessaan kohtalaisen kielteiseksi ja osittain hyvin kielteiseksi.

Ylipäättään voimajohtopylväs on todella outo elementti Kortistonkulman pelloilla, koska kyseinen peltoaukea ei ole kovin leveä. Koko maisema rumentuisi mittakaavaltaan ylisuuren pylväsrivistön johdosta. Nyt lähiluonto tukee asukkaiden ja vierailijoiden hyvinvointia (mm. sieniretket ja triatlon treenit). Monipuolisena ja kauniina virkistysreitistöinä toimivat metsätiet ja -polut ja hiekkatieverkosto.

Taloni, joka on _____ jäisi _____ päähän suunnitellusta VE1 voimajohtolinjauksesta. Taloon on juuri tehty perusparannuksia, salaojaremonttiin investoin 30 000 euroa. Tulevaisuudessa on suunniteltu, että poikani muuttaa tähän asumaan ja lapsuuskoti säilyy perheessä. Mutta kuka haluaa muuttaa voimajohdon ja pylväsrivistön viereen?

Katson että kaikki taloudelliset investointini ovat valumassa hukkaan ja talon myyntiarvokin romahtaa. Näen tässä VE1 linjauksen skenaariossa henkilökohtaisen konkurssin, jota eivät mitkään lunastussummat korvaa.

9.8.2024

Lähetettäjä: sunnuntai 11. elokuuta 2024 12.29
Lähetetty: ELY Kirjaamo Uusimaa
Vastaanottaja: Kopio:
Aihe: Hausjärvi-Anttila 400kv YVA/ ja UUELY/2145/2023

Luokat:
Hausjärvi-Anttila 400 kilovoltin voimajohtohanke

Kommentti arviointiselostukseen, mahdollisen linjavaihtoehdon VE5 osalta

Kiinteistö ja tilan omistuksessa olevat maa-alueet (pelto) ja

Tilan omistaja
Osoite

Tilan ja viljelyn kannalta olennaisin merkitys on mahdollisten tolppien ja harusten sijoittuminen peltolohkoille. Tolpat tämän kokoisilla (suhteellisen pienillä) lohkoilla tekisivät viljelyn lähes mahdottomaksi.
Tilalla käytettävän kasvinsuojeluruiskun leveys on esimerkiksi 24 metriä. Esteitä ison ruiskun kanssa kiertäessä rikkakasvien torjunta ei onnistu 100%. Tolppien alustat toimivat lähes aina rikkakasvipankkeina, jotka levittävät haittakasvustoa peltoon.
Tässä tapauksessa lohkojen koko ja muoto vaikuttavat oleellisesti siihen, että tämän mittaluokan tolpparakenne tekisi pelloista käyttökelvottomia tilalleni, konekokoluokan ollessa mitoitettu suuremmille lohkoille.
Maan arvo kyseisiltä pelloilta siten laskee.

Joen toisella puolella sijaitsee kulttuurihistoriallisesti ja Mäntsälän kunnan kannalta merkittävä hotelli, Hirvihaaran kartano alueineen. Kartanon takapihan maisema muuttuisi rauhallisesta joki- ja metsämaisemasta hoitamattomaksi joutomaapohjaksi, sähkölinjaksi ja junaradan penkaksi. Jokeen on mm. istutettu lohta. Kartanon pihapiiristä alkaa Lukkokoski. Haluan tuoda esiin, että Lukkokoski on lähialueen ainoita (ellei ainoa) luonnontilassa olevia koskia. Kosken luontoarvoa ei voine rahassa mitata.

Kartanon alue ja Lukkokoski, ovat merkittäviä myös Mäntsälän kunnan houkuttelevuuden ja näkyvyyden kannalta. Sähkölinja pilaisi Lukkokosken maiseman. Lukkokoski toimii Mäntsälän kunnan virkistys- ja retkeilypaikkana. Mäntsälän kunnan yritykset järjestävät alueella mm. melontaretkiä. Tällaiselle arvonalenemalle ei myöskään voitane laittaa kunnollista hintalappua.

Ensimmäisessä kokouksessa sähkölinjahankkeesta myös mainittiin, etteivät suunnitellut linjavaihtoehdot veisi keneltäkään kotia. VE5- linjan korjauksen jälkeen, se menisi suoraan isäni rakentaman ja vanhempieni asuttaman talon yli.

Ystävällisin terveisin,

Mielipide Hausjärvi-Anttila 400 kV:n voimajohtohankkeen YVA-selostuksesta

YVA-selostuksessa on tunnistettu ja kuvattu laajasti Fingridin suunnitteleman voimajohtohankkeen merkittävät ympäristövaikutukset. Suunnitelman mukainen reittivaihtoehto VE1 välillä Kalliomäki-Toukola-Ridasjärvi-Soinila kulkisi noin 400 metrin etäisyydellä kodistamme ja muuttaisi merkittävästi maisemallisesti arvokkaaksi tunnustetun Ohkolan avoimen peltoalueen ilmettä sekä vaikuttaisi kiinteistön arvoon.

Etsiessämme kiinteistöä ja rakennuspaikkaa syksyllä 2019 Ohkolan kylän kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaat alueet tekivät meihin vaikutuksen ja olivat merkittävä tontin ostopäätökseen vaikuttava tekijä. Reittivaihtoehto VE1 rikkoisi pysyvästi nämä näkymät ja vaikuttaisi alentavasti voimalinjan välittömässä läheisyydessä sijaitsevan kiinteistömme arvoon. Tätä ei ole voinut ennakoida, sillä lainvoimaisessa Uusimaa 2050 -maakuntakaavassa, valmisteilla olevassa Mäntsälän strategisessa yleiskaavassa tai näiden taustaselvityksissä ei ole merkintöjä uusien voimajohtolinjausten tarpeesta kyseisellä alueella. Päinvastoin alueen avoimet peltoalueet on tunnistettu kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta tärkeiksi alueiksi.

YVA-selostuksessa on mielestämme hyvin tunnistettu, miten voimajohdon reittivaihtoehdolla VE1:llä on suuri kielteinen vaikutus asutukseen ja elinolosuhteisiin. Toisaalta arvioinnissa käytetty menetelmä kohtelee mielestämme epätasa-arvoisesti taajamien ulkopuolella asuvia ihmisiä, kun se painottaa asukkaiden määrää. YVA-selostuksessa vaikutusten merkittävyyden arvioinnissa olisi tullut arvioida vaikutuksia elinkeinoihin ja ihmisten elinolosuhteisiin laajemmin kuin asutuksen määrää painottamalla. Lisäksi merkittävyyden arvioinnissa tulisi huomioida lähtötilanteen lisäksi muutoksen pysyvyys ja vaikutus alueen tuleviin kehittymismahdollisuuksiin.

Mielestämme Fingrid ei ole huomionnut riittävän huolellisesti YVA-ohjelmasta saatua palautetta tehdessään reittimuutoksia Kalliomäki-Toukola-Ridasjärvi-Soinila (VE1) välillä Ohkolassa. YVA-selostuksessa reittimuutosta perustellaan asutuksen läheisyydellä ja metsäsaarekkeen säilymisenä kokonaisuudessaan. Käytännössä voimajohtoa on kuitenkin tuotu entistä lähemmäksi pysyvää asutusta. Lisäksi YVA-selostuksen kuvan 32 on käytetty vanhaa karttapohjaa, josta puuttuu esimerkiksi oma asuinrakennuksemme osoitteessa _____, joka sijoittuu mahdollisen voimalinjan lähelle. Vanhentuneista karttapohjista huomautettiin jo YVA-ohjelman lausuntovaiheessa. Mielestämme tässä tapauksessa olisi myös tarpeellista painottaa enemmän vaikutuksia asutukseen ja ihmisiin kuin metsäsaarekkeen reunustaa.

Voimalinjan vaikutus haja-asutusalueilla olevien asuin- ja lomatonttien hintoihin on tutkittu Aalto-yliopistolle toteutetussa diplomityössä vuonna 2014 (Heini Papinsaari). Pylväiden sijoitussuunnittelun lisäksi YVA-selostuksessa olisi mielestämme haitallisten vaikutusten lieventämiskeinoissa tullut esittää myös korvaukset kiinteistöille, joiden pihapiiriin siirtolinjan

pylväät ja johtimet näkyvät. Maisemahaittojen ja taloudellisten haittojen vuoksi katsomme, että toteuttaessaan hankkeen reittivaihtoehdon VE1 mukaisesti Fingridin tulisi korvata voimajohdon aiheuttama kiinteistön arvonalenema paitsi lunastettavien maaalueiden omistajille, niin myös niille kiinteistönomistajille, joille voimajohtolinja aiheuttaa pysyväisluontoista haittaa. Tästä on myös korkeimman oikeuden ennakkopäätös 24.5.1999 (KKO:1999:61), jossa Pohjolan Voima Oy on määrätty maksamaan korvauksia kiinteistöjen omistajille muuttaessaan 110 kV:n voimalinjan 400 kV:n voimalinjaksi.

Reittivaihtoehdo VE1 sijoittuu pääosin uuteen maastokäytävään ja aiheuttaisi näin pysyviä, haitallisia ja laajamittaisia vaikutuksia myös alueen luonnolle ja eläimille. Reittivaihtoehdo VE1:n avoimilla peltoalueilla ja niiden välittömässä läheisyydessä elää ja pesii lukuisia eri lintulajeja. Alueella elää muun muassa eri haukkalajeja ja palokärkiä. Lisäksi alue on laulujoutsenien vakiintunut pesimäpaikka.

Tiheästi asutussa Etelä-Suomessa ympäristövaikutusten arvioinnissa ja reittivaihtoehdon valinnassa tulisi mielestämme painottaa muutoksen suuruutta lähtötilanteeseen sekä muutoksen pysyvyyttä ja vaikutusta alueen tuleviin kehittymismahdollisuuksiin. Edellä mainituista perusteluista johtuen katsomme, että reittivaihtoehdo VE1:n ympäristövaikutuksia on YVA-selostuksessa aliarvioitu ja Fingridin tulisi valita voimalinjalle jokin vähemmän asutusta ja elinkeinoelämää häiritsevä vaihtoehto.

Terveisin,

11.8.2024

UUDENMAAN ELY-KESKUS

HAUSJÄRVI-ANTTILA 400 kV/ YVA

Voimajohtohankkeen YVA-menettelyssä pyydämme huomioimaan omistamaamme Mäntsälän kunnan sijaitsevaan tilaan liittyen:

Mahdollinen uusi maastokäytävä halkaisisi käytännössä koko tilan. Ensin tien 140 pohjoispuolella läpi istutettujen taimikoiden, tien ylityksen jälkeen läpi vanhan metsän sivuten metsälain erityisen tärkeän elinympäristön takia tehdyn 30-vuotisen sopimuksen piirissä olevaa aluetta ja paikallisesti arvokkaan puron yli. Puron varrella on aiemmilta vuosilta liito-oravamerkintä. Suomen metsäkeskuksen edustajan mukaan ylitettävää puroa ei saisi voimakkaasti muokata, koska läheisellä alueella on vanhaa metsää koskeva ympäristösopimus. Hänen mielestään myös muu puron varren vanha pitkään käsittelemättä ollut metsä pitäisi suojella luontoarvojen säilyttämiseksi. Sen jälkeen peltolohkon yli sekä metsän läpi aivan asuinrakennusten läheisyyteen (alle 100 m). Vanha pihasauna olisi ilmeisesti jäämässä linjan alle. Taas peltolohkojen ja metsäisemmän alueen läpi sekä myös paikallisesti arvokkaan Ojamäen puron yli.

Todennäköisesti alueelle tarvittaisiin myös useampi pylväs ja pahimmillaan aivan pihapiirin läheisyyteen. Tiiviit saviset peltomaat tiivistyisivät rakentamisen johdosta entisestään. Tilakeskukseen johtava tie ei kestä työmaaliikennettä.

Kun ottaa huomioon tilan maaomaisuuteen jo aiemmin vaikuttaneet hankkeet (tien 140 rakentaminen sekä kaksi maakaasulinjaa) tuntuu kohtuuttomalta, että mahdollinen uusi maastokäytävä pirstoisi vielä jäljellä olevat koskemattomat alueet lähes koko tilan osuudelta pieniin tuottamattomiin osiin. Eri linjojen rajoitusten takia tulevaisuuden suunnitelmat rakentamisesta ovat vaarassa kariutua potentiaalisten rakennuspaikkojen muuttumisen vuoksi. Myös asumisviihtyvyys linjan läheisyydessä kärsii samoin kuin luonnon monimuotoisuus, koska jouduttaisiin käsittelemään vanhoja metsiä sekä kahden puron varsia Ohkolanjokilaakson Natura-alueen läheisyydessä.

Terveisin

Lähtettäjä: sunnuntai 11. elokuuta 2024 17.04
Lähetetty: ELY Kirjaamo Uusimaa
Vastaanottaja: UUEDELY/2145/2023
Aihe:

Luokat:

Fingrid Oyj:n 400 kv:n voimajohto välillä Hausjärvi-Anttila

Ohkola on Uusimaa 2050 -maakuntakaavassa ja lukuisissa aiemmissa kulttuuriympäristöselvityksissä tunnistettu kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi alueeksi. Kylä on rauhallinen ja idyllinen pieni kyläyhteisö. YVA-selostuksessa on tunnistettu, miten 400 kV:n voimalinja rikkoisi tämän maakunnallisesti arvokkaan kulttuurimaiseman ja kulkemalla läpi kylän vaikuttaisi suuresti alueen asukkaisiin.

Mäntsälän strategisen osayleiskaavan luonnoksen tavoitteina ovat muun muassa kyläkeskusten kehittäminen, maankäytön ohjaaminen, luonnonläheisyys, ilmastotavoitteiden sekä kestävä kehityksen huomioiminen, myönteinen väestönkehitys, kuntalaisten hyvinvoinnin edellytysten vahvistaminen maankäytön ja kaavoituksen keinoin ynnä yhteisöllisyyden vahvistaminen. Voimajohto aiheuttaisi merkittävää haittaa sekä Ohkolan alueen ympäristölle, asutukselle, elinkeinoille että alueen vetovoimaisuudelle tulevaisuudessa.

Suunniteltu reittivaihtoehto VE1 kulkisi Ohkolassa maisemallisesti arvokkaan alueen halki. Mäntsälä 2050 yleiskaava luonnoksessa on Ohkolantien (1456) – Eerola-Kortistontien ja Mäkeläisenkujan välinen peltoaukea merkitty kokonaisuudessaan maisemallisesti arvokkaaksi alueeksi (Ma) rk3 ja paikallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi (Mäntsälän maisemaselvitys 2019 sitowise). Sekä mainittu myös lähestymismaisemana kulttuuriympäristöselvityksessä (Mäntsälän yleiskaava 2050 selvitystyö Ahola 2020).

VE1 vaikutuksen merkittävyys elinoloihin ja viihtyvyyteen on voimajohtoreitillä kokonaisuudessaan suuri kielteinen.

VE1 sijoittuu pääosin uuteen maastokäytävään ja aiheuttaisi näin pysyviä, haitallisia ja laajamittaisia luontovaikutuksia.

Uusi voimajohtolinja tulisi sijoittaa Fingridin omien periaatteiden mukaisesti vanhojen voimajohtojen tilalle tai niiden rinnalle.

VE1 risteää kahdesta kohtaa maatilallamme hevosten harjoitusradan poikki aiheuttaen merkittävää haittaa jo rakennusvaiheessa. Lisäksi maanviljelykselle aiheutuu merkittävä pysyvä haitta.

11.8.2024

Lähettilä:
Lähetetty: sunnuntai 11. elokuuta 2024 14.30
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Kopio:
Aihe: Mielipide UUELY/2145/2023
Liitteet: Mielipide Fingridin kantaverkkohankkeesta_11082024.pdf

Luokat:

Hei,

Ohessa ja liitteenä mielipiteemme Fingrid Oyj:n 400 kV:n voimajohtohankkeesta välillä Sipoo-Hausjärvi. Viite UUELY/2145/2023.

YVA-selostuksessa on tunnistettu ja kuvattu laajasti Fingridin suunnitteleman voimajohtohankkeen merkittävät ympäristövaikutukset. Suunnitelman mukainen reittivaihtoehto VE1 välillä Kalliomäki-Toukola-Ridasjärvi-Soinila kulkisi noin 150 metrin etäisyydellä kodistamme ja muuttaisi merkittävästi maisemallisesti arvokkaaksi tunnustetun Ohkolan avoimen peltoalueen ilmettä sekä vaikuttaisi näin alentavasti asumisviihtyvyyteen ja kiinteistön arvoon.

Etsiessämme kiinteistöä ja rakennuspaikkaa keväällä 2021 Ohkolan kylän pitkä historia sekä kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaat alueet tekivät meihin vaikutuksen ja olivat merkittävä tontin ostopäätökseen vaikuttava tekijä. Reittivaihtoehto VE1 rikkoi pysyvästi nämä näkymät ja vaikuttaisi alentavasti voimalinjan välittömässä läheisyydessä sijaitsevan kiinteistömme arvoon. Tätä ei ole voinut ennakoida, sillä lainvoimaisessa Uusimaa 2050 - maakuntakaavassa, valmisteilla olevassa Mäntsälän strategisessa yleiskaavassa tai näiden taustaselvityksissä ei ole merkintöjä uusien voimajohtolinjausten tarpeesta kyseisellä alueella. Päinvastoin alueen avoimet peltoalueet on tunnistettu kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta tärkeiksi alueiksi.

YVA-selostuksessa on mielestämme hyvin tunnistettu, miten voimajohdon reittivaihtoehdolla VE1:llä on paikoin suuri kielteinen vaikutus asutukseen ja elinolosuhteisiin. Toisaalta arvioinnissa käytetty menetelmä kohtelee mielestämme epätasa-arvoisesti taajamien ulkopuolella asuvia ihmisiä, kun se painottaa asukkaiden määrää. YVA-selostuksessa vaikutusten merkittävyyden arvioinnissa olisi tullut arvioida vaikutuksia elinkeinoihin ja ihmisten elinolosuhteisiin laajemmin kuin asutuksen määrää painottamalla. Lisäksi merkittävyyden arvioinnissa tulisi huomioida lähtötilanteen lisäksi muutoksen pysyvyys ja vaikutus alueen tuleviin kehittymismahdollisuuksiin. Esimerkiksi omalla kohdallamme suunnitteilla on ollut matkailuliiketoiminnan kehittäminen. Voimajohtohanke on kuitenkin pysäyttänyt suunnitelmat, sillä ulkomaalaiset turistit ovat kiinnostuneita luonnosta ja rauhoittavasta maisemasta. Voimajohto tuhoaisi maiseman pysyvästi ja estäisi näin tämän elinkeinoelämän harjoittamisen.

Mielestämme Fingrid ei ole huomioinut riittävän huolellisesti YVA-ohjelmasta saatua palautetta tehdessään reittimuutoksia Kalliomäki-Toukola-Ridasjärvi-Soinila (VE1) välillä Ohkolassa. YVA-selostuksessa reittimuutosta perustellaan asutuksen läheisyydellä ja metsäsaarekkeen säilymisellä kokonaisuudessaan. Käytännössä voimajohtoa on kuitenkin tuotu entistä lähemmäksi pysyvää asutusta, sillä YVA-selostuksen kuvan 32 on käytetty vanhaa karttapohjaa. Kartasta puuttuu kokonaan esimerkiksi oma asuinrakennuksemme osoitteessa _____, joka sijoittuu noin _____ etäisyydelle mahdollisesta voimalinjasta. Vanhentuneista karttapohjista huomautettiin jo YVA-ohjelman lausuntovaiheessa. Mielestämme tässä tapauksessa olisi myös tarpeellista painottaa enemmän vaikutuksia asutukseen ja ihmisiin kuin metsäsaarekkeen reunustaa.

Voimalinjan vaikutus haja-asutusalueilla olevien asuin- ja lomatonttien hintoihin on tutkittu Heini Papinsaaren Aalto-yliopistolle toteuttamassa diplomityössä vuonna 2014. Pylväiden sijoitussuunnittelun lisäksi YVA-selostuksessa olisikin mielestämme haitallisten vaikutusten lieventämiskeinoissa tullut esittää myös korvaukset kiinteistöille, joiden pihapiiriin siirtolinjan pylvää ja johtimet näkyvät. Maisemahaittojen ja taloudellisten haittojen vuoksi katsomme, että toteuttaessaan hankkeen reittivaihtoehtoon VE1 mukaisesti Fingridin tulisi korvata voimajohdon aiheuttama kiinteistön arvonalenema paitsi lunastettavien maa-alueiden omistajille, niin myös niille kiinteistönomistajille, joille voimajohtolinja aiheuttaa pysyväisluontoista haittaa. Tästä on myös korkeimman oikeuden enakkopäätös 24.5.1999 (KKO:1999:61), jossa Pohjolan Voima Oy on

määrätty maksamaan korvauksia kiinteistöjen omistajille muuttaessaan 110 kV:n voimalinjan 400 kV:n voimalinjaksi.

Reittivaihtoehto VE1 sijoittuu pääosin uuteen maastokäytävään ja aiheuttaisi näin pysyviä, haitallisia ja laajamittaisia vaikutuksia myös alueen luonnolle ja eläimille. Reittivaihtoehto VE1:n avoimilla peltoalueilla ja niiden välittömässä läheisyydessä elää ja pesii lukuisia eri lintulajeja. Alueella elää muun muassa eri haukkalajeja ja palokärkiä. Lisäksi alue on laulujoutsenien vakiintunut pesimäpaikka.

Tiheästi asutussa Etelä-Suomessa ympäristövaikutusten arvioinnissa ja reittivaihtoehdon valinnassa tulisi mielestämme painottaa muutoksen suuruutta lähtötilanteeseen sekä muutoksen pysyvyyttä ja vaikutusta alueen tuleviin kehittymismahdollisuuksiin. Edellä mainituista perusteluista johtuen katsomme, että reittivaihtoehto VE1:n ympäristövaikutuksia on YVA-selostuksessa aliarvioitu ja Fingridin tulisi valita voimalinjalle jokin vähemmän asutusta ja elinkeinoelämää häiritsevä vaihtoehto.

Ystävällisesti,

Mielipide Hausjärvi-Anttila 400 kV:n voimajohtohankkeen YVA-selostuksesta

YVA-selostuksessa on tunnistettu ja kuvattu laajasti Fingridin suunnitteleman voimajohtohankkeen merkittävät ympäristövaikutukset. Suunnitelman mukainen reittivaihtoehto VE1 välillä Kalliomäki-Toukola-Ridasjärvi-Soinila kulkisi noin 150 metrin etäisyydellä kodistamme ja muuttaisi merkittävästi maisemallisesti arvokkaaksi tunnustetun Ohkolan avoimen peltoalueen ilmettä sekä vaikuttaisi näin alentavasti asumisviihtyvyyteen ja kiinteistön arvoon.

Etsiessämme kiinteistöä ja rakennuspaikkaa keväällä 2021 Ohkolan kylän pitkä historia sekä kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaat alueet tekivät meihin vaikutuksen ja olivat merkittävä tontin ostopäätökseen vaikuttava tekijä. Reittivaihtoehto VE1 rikkoisi pysyvästi nämä näkymät ja vaikuttaisi alentavasti voimalinjan välittömässä läheisyydessä sijaitsevan kiinteistömme arvoon. Tätä ei ole voinut ennakoida, sillä lainvoimaisessa Uusimaa 2050 -maakuntakaavassa, valmisteilla olevassa Mäntsälän strategisessa yleiskaavassa tai näiden taustaselvityksissä ei ole merkintöjä uusien voimajohtolinjausten tarpeesta kyseisellä alueella. Päinvastoin alueen avoimet peltoalueet on tunnistettu kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta tärkeiksi alueiksi.

YVA-selostuksessa on mielestämme hyvin tunnistettu, miten voimajohdon reittivaihtoehdolla VE1:llä on paikoin suuri kielteinen vaikutus asutukseen ja elinolosuhteisiin. Toisaalta arvioinnissa käytetty menetelmä kohtelee mielestämme epätasa-arvoisesti taajamien ulkopuolella asuvia ihmisiä, kun se painottaa asukkaiden määrää. YVA-selostuksessa vaikutusten merkittävyyden arvioinnissa olisi tullut arvioida vaikutuksia elinkeinoihin ja ihmisten elinolosuhteisiin laajemmin kuin asutuksen määrää painottamalla. Lisäksi merkittävyyden arvioinnissa tulisi huomioida lähtötilanteen lisäksi muutoksen pysyvyys ja vaikutus alueen tuleviin kehittymismahdollisuuksiin. Esimerkiksi omalla kohdallamme suunnitteilla on ollut matkailuliiketoiminnan kehittäminen. Voimajohtohanke on kuitenkin pysäyttänyt suunnitelmat, sillä ulkomaalaiset turistit ovat kiinnostuneita luonnosta ja rauhoittavasta maisemasta. Voimajohto tuhoaisi maiseman pysyvästi ja estäisi näin tämän elinkeinoelämän harjoittamisen.

Mielestämme Fingrid ei ole huomionnut riittävän huolellisesti YVA-ohjelmasta saatua palautetta tehdessään reittimuutoksia Kalliomäki-Toukola-Ridasjärvi-Soinila (VE1) välillä Ohkolassa. YVA-selostuksessa reittimuutosta perustellaan asutuksen läheisyydellä ja metsäsaarekkeen säilymisenä kokonaisuudessaan. Käytännössä voimajohtoa on kuitenkin tuotu entistä lähemmäksi pysyvää asutusta, sillä YVA-selostuksen kuvan 32 on käytetty vanhaa karttapohjaa. Kartasta puuttuu kokonaan esimerkiksi oma asuinrakennuksemme osoitteessa _____, joka sijoittuu noin _____ etäisyydelle mahdollisesta voimalinjasta. Vanhentuneista karttapohjista huomautettiin jo YVA-ohjelman lausuntovaiheessa. Mielestämme tässä tapauksessa olisi myös tarpeellista painottaa enemmän vaikutuksia asutukseen ja ihmisiin kuin metsäsaarekkeen reunustaa.

Voimalinjan vaikutus haja-asutusalueilla olevien asuin- ja lomatonttien hintoihin on tutkittu Heini Papinsaaren Aalto-yliopistolle toteuttamassa diplomityössä vuonna 2014. Pylväiden sijoitussuunnittelun lisäksi YVA-selostuksessa olisikin mielestämme haitallisten vaikutusten lieventämiskeinoissa tullut esittää myös korvaukset kiinteistöille, joiden pihapiiriin siirtolinjan pylvää ja johtimet näkyvät. Maisemahaittojen ja taloudellisten haittojen vuoksi katsomme, että toteuttaessaan hankkeen reittivaihtoehdon VE1 mukaisesti Fingridin tulisi korvata voimajohdon aiheuttama kiinteistön arvonalenema paitsi lunastettavien maa-alueiden omistajille, niin myös niille kiinteistönomistajille, joille voimajohtolinja aiheuttaa pysyväisluontoista haittaa. Tästä on myös korkeimman oikeuden ennakkopäätös 24.5.1999 (KKO:1999:61), jossa Pohjolan Voima Oy on määrätty

maksamaan korvauksia kiinteistöjen omistajille muuttaessaan 110 kV:n voimalinjan 400 kV:n voimalinjaksi.

Reittivaihtoehto VE1 sijoittuu pääosin uuteen maastokäytävään ja aiheuttaisi näin pysyviä, haitallisia ja laajamittaisia vaikutuksia myös alueen luonnolle ja eläimille. Reittivaihtoehto VE1:n avoimilla peltoalueilla ja niiden välittömässä läheisyydessä elää ja pesii lukuisia eri lintulajeja. Alueella elää muun muassa eri haukkalajeja ja palokärkiä. Lisäksi alue on laulujoutsenien vakiintunut pesimäpaikka.

Tiheästi asutussa Etelä-Suomessa ympäristövaikutusten arvioinnissa ja reittivaihtoehdon valinnassa tulisi mielestämme painottaa muutoksen suuruutta lähtötilanteeseen sekä muutoksen pysyvyyttä ja vaikutusta alueen tuleviin kehittymismahdollisuuksiin. Edellä mainituista perusteluista johtuen katsomme, että reittivaihtoehto VE1:n ympäristövaikutuksia on YVA-selostuksessa aliarvioitu ja Fingridin tulisi valita voimalinjalle jokin vähemmän asutusta ja elinkeinoelämää häiritsevä vaihtoehto.

Ystävällisesti,

Lähtettäjä: sunnuntai 11. elokuuta 2024 15.31
Lähetetty: ELY Kirjaamo Uusimaa
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: Fingrid 400 voimalinja hanke. VE1
Liitteet: fingrid 11,8,24.rtf

Luokat:

Uudenmaan ELY-keskus Opastinsilta 12
00520 HelsinkiPuh. 029 5021000
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi
Viite UUDELY/2145/2023

Mielipide Fingrid Oyj 400 kv voimajohto hanke välillä Hausjärvi -Anttila VE1.

Voimajohto - hanke on varmasti tärkeä ja tulevaisuutta ajatellen lisääntyvässä määrin tarpeellisempi, mutta linjan vetoon ja siihen käytettävään maa-alueeseen pitäisi käyttää enemmän huomiota. Vaikka se sitten vaatisikin joiltain osin muutoksia ja hieman enemmän toisi kustannuksia. Ensisijainen ajatus linjalle on oltava se missä se vähiten tuo haittoja asutukselle. Mielestäni, ne paikat, joissa kukaan ei asu, kuten harrastepaikat esimerkiksi ampumaradat ja moottoriurheiluradat, tulisi olla ensisijaisia linjauksia. Jo se, että asukkaat Ohkolan maalaismaisemassa ovat rakentaneet kotinsa loppuelämäkseen ja vaalineet kohentaen sekä uurastaen viihtyisämmäksi asuinsijojaan vuosi vuodelta, palkkio siitä on se että viihtyisyyttä ja arvoa alentava voimalinja asennetaan rumentamaan ja häiritsemään tätä kaikkea. Ja kuitenkin muutamalla viivoittimen vedolla se voitaisiin Ohkolassakin välttää. Metsää ja peltoa riittää Ohkolassa sielläkin missä vähiten asutusta on. Omalta kohdaltani tuntuu kohtuuttomalta, että tien varren tilat ja monet muut, kymmenet asuintilat joutuva suuren ARVON ALENTUMISEN kohteeksi. Peltoaukea ei ole kovin leveä tässä kohden ja voimalinja mittakaavaltaan ei sovi maisemaan. Pylväs- ja johtorivistö, tuhoaa näin alueen ja asutusten maiseman ja luonnon perusteellisesti. Kuitenkin, jos kyseinen vaihtoehto on välttämätön (VE1) eikä korvaavaa mahdollisuutta Fingridin mielestä ole, tulisi sitä ehdottomasti muokata juuri niiltä kohdin, missä jo olevat talot sekä rakennuspaikoiksi suunnitellut tontit sijaitsevat. Itse edustan kiinteistöjä ja (rakennus tontti), joissa linjaus menee suoraan tonttien yllä (2 kpl), vaikka 50-100 metrin siirrolla linja sijoittuisi täysin maalle, jossa ei ole rakennus käyttöön suunniteltuja tontteja vaan yhtenäistä kaadettua metsä- aluetta. tien monien asutusten ja kulttuurihistoriallisten peltomaisemien rumentajat eli sähköjohdot ja -pylväät poistettiin muutama vuosi sitten ja linja kaivettiin maan sisään. Ja senkö takia, että vielä hirveämpi kolossaalinen voimalinja tulisi tilalle. ja tilojen kohdalla tämän hetkinen linjaus menee kuitenkin liian läheltä asuin kiinteistöjä (n. 50-60 m) sekä ja tonttien päältä. Näihin pyytäisin henkilökohtaisesti tarkennusta ja pientä linjan siirtoa, jos tämä kielteisin vaihtoehto kuitenkin päätty ainoaksi vaihtoehdoksi. Kaikkien asuinkiinteistöjen sekä maa- ja metsäalojen suora arvonalentuminen yhteen laskettuna tulisi olemaan n. 300 000 euroa kohdallani.

Yhteistyöterveisin

Lähettilä: Kortistonkulman vesiosuuskunta < >
Lähetetty: sunnuntai 11. elokuuta 2024 20.32
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: UUDELY/2145/2023

Luokat:

Hei!

Kortistonkulman Vesiosuuskunta KorKu haluaa antaa tiedoksi, että vesiosuukunnan vesi- ja jätevesiverkosto, sekä samassa kaivannossa Nivoksen hallinnoima kuitulinja sijoittuu Kortistonkulman ja Aittomäen alueelle Mäntsälän Ohkolassa. Alueella, johon Findgridin yksi suunniteltu voimalinjavaihtoehto sijoittuu.

Luonnollisesti emme haluaisi, että alueella tehtäisiin mitään maanrakennustöitä linjastomme kunnon takaamiseksi.

Ohkolassa 11.8.2024

Kortistonkulman vesiosuuskunta KorKu,

Lähettilä:
Lähetetty: sunnuntai 11. elokuuta 2024 21.11
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: UUDELY/2145/2023

Luokat:

Mielipide:

Voimalinjanhankeen Hausjärvi-Porvoon Anttila yksi linjausvaihtoehto kulkee osittain maillamme ja kiinteistöltä näkyvänä maisemahaittana Mäntsälän Ohkolassa
Sen lisäksi, että linja olisi pitkäaikainen maisemahaitta arvokkaassa uusmaalaisessa pelto- ja metsämaisemassa olisi sen tulo harmillinen asia kehittämäämme maaseutuvetoista yritystoimintaa ajatellen.

sivuilta näkyy arvomme mm. luomuviljelyssä, marjojen
itsepoiminnassa sekä tilojen vuokrauksessa erityisenä arvona on ollut luontoarvot ja avara maisema. Lisäksi tuotamme sähköä itse aurinkopanelein.
Maan arvon lasku sekä kiinteistön arvon lasku harmittaa, kuten myös maankäytön rajoittuminen.

Ohkolassa 11.8.2024

Lähtettäjä: sunnuntai 11. elokuuta 2024 16.17
Lähetetty: ELY Kirjaamo Uusimaa
Vastaanottaja: Mielipide Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin voimajohtohankkeen Hausjärvi-Anttila YVA-selostuksesta/UUDELY/2145/2023
Aihe: ELY-Fingrid.docx
Liitteet:

Luokat:

Omistan Mäntsälän kunnan Ohkolan kylässä tilat ja . Fingridin nykyinen voimajohto kulkee tilojeni maiden kautta ja uuden johdon yhtenä vaihtoehtona on kulkea nykyisen johdon rinnalla. Fingridin antamassa YVA-selostuksessa on otettu aikaisemmin esittämäni mielipiteeseen kantaa vain ylimalkaisesti. Liitän tähän sähköpostiin aikaisemman mielipiteeni. Muutenkin olen sitä mieltä, että yhteysviranomaisen on huomioitava ja käsiteltävä kaikki aikaisemmassa vaiheessa esitetyt mielipiteet ja lausunnot. Sitä edellyttävät hyvän hallinnon periaattet.

Omalta osaltani korostan vielä sitä, että liitteenä olevassa mielipiteessä esille tuomani yhteiskunnan infrastruktuurihankkeet ovat tuhonneet omistamani tilan lähes kokonaan. Vaadin että vahinkojen ja menetysten aiheuttajat veloitetaan yhteistuumin ja jokainen omalta osaltaan korvaamaan tilakokonaisuudelle aiheutetut kokonaisvahingot. Prosessi on johdonmukaista aloittaa Fingrid Oyj:a, jonka yhtiön edeltäjä on aiheuttanut ensimmäisen suuren tuhon 1970-luvulla ja nyt lisää mahdollisesti sen vaikutusta. Tässä vaiheessa Fingrid Oyj voi vastuunsa välttää sillä, että ei enää rakenna minun omistamilleni tiloille, mikä olisi minulle ja maillani mahdollisesti asustaville liito-oraville mieluisin ratkaisu.

Haluan kiinnittää yhteysviranomaisen huomion myös vapaaehtoisesti suojelemaani lehtoalueeseen, jonka yli Fingridin yksi voimajohtovaihtoehto kulkee tuhoten sen täysin harvinaisine eläimineen ja kasveineen. Sopimus alueesta Metsäkeskuksen kanssa päättyy vuonna 2028 ja mielelläni jatkaisin aleen suojelua. Mikäli voimajohto rakennetaan alueelle edellytän, että korvausasiaa tarkastellaan puhtaalta pöydältä niin, että metsän arvo ja tuotto korvataan riippumatta päättyvästä ympäristötukisopimuksesta.

Toivon Uudenmaan ELY-keskus paneutuu esittämiini huomioihin ja vaatimuksiin perusteellisesti ja velvoittaa hankkeen toteuttajan huomioimaan perustellun mielipiteeni hankkeen edetessä.

Mielipide Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin voimajohtohankkeesta Hausjärvi- Anttila

Omistan Mäntsälän kunnan Ohkolan kylässä tilat ja . Tilojen nykyinen pinta-ala on n 30 ha. Vuosikymmenien aikana tiloihin on kohdistunut runsaasti yhteiskunnan infrastruktuurin rakentamista. Tilan maille on rakennettu Helsinki-Lahti valtatie (nykyinen Eteläinen Pikatie). Sen varteen on rakennettu itäpuolelle Telen kaapeli ja länsipuolelle maailman puhtainta neuvostokaasua varten maakaasuputki. Odotan putken purkamista, koska tuota kaasua ei enää ole saatavissa.

Imatran Voima rakensi tilan maille ns atomilinjan, jota nykyisin hallitsee Fingrid Oyj. Tilan maalle on rakennettu Helsinki-Lahti valtatie ja oikorata Helsinki-Lahti. Rakentamiset ja lunastusprosessit tehtiin useissa erissä (moottoriliikennetie/moottoritie/rautatie/hirviaidat). Näillä moninkertaisilla toimilla rasitettiin maanomistajaa myös henkisesti kohtuuttomasti.

Tilan maalle Ohkolanjoen varteen vahvistettiin lehtojensuojeluohjelman varaus, joka liitettiin Natura-verkkoon. Uudenmaan ELY-keskuksella oli suuri ilo päästä pakkolunastamaan tämä ainutlaatuinen maapala minulta minimikorvauksella.

Tilan mailla kulkee myös Nivos Oy:n sähkölinjoja ja Osuuskunta Suonen vesi- ja viemärijohtoja.

Näillä yhteiskunnan toimilla tila on pilattu lähes totaalisesti. Tilan pinta-alan ja Mäntsälän kunnan rakennuslupaperiaatteiden mukaan tilalla olisi mahdollista sijoittaa 5-10 rakennuspaikkaa. Hyviä rakennuspaikkoja tilalta ei löydy. Rakentaminen tilalle edellyttäisi massiivisia meluntorjunta- ja muita suojaustoimia. Mikään taho ei ole ottanut vastuuta tästä tilan kokonaisvaltaisesta tuhoamisesta. Jokainen rakentaja ja lunastaja on pyrkinyt aina minimoimaan oman korvausvelvollisuutensa. Esim tilan talouskeskus on sekä Eteläisen Pikatien että moottoritie/rautatie-väylän melualueella, mutta meluhaitoista ei ole tilalle koskaan korvattu mitään.

Tilan omistajat tekivät vuonna 1998 Metsäkeskuksen kanssa kestävän metsätalouden rahoituslain 19 §:n mukaisen ympäristötukisopimuksen, jolla sitouduttiin säilyttämään sen hetkinen puumäärä 30 vuoden ajan. Sopimus koski tilan metsäaluetta Fingrid Oyj:n nykyisen voimalinjan pohjoispuolella Eteläisen Pikatien itäpuolella, Ohkolanjoen varrella. Yksi Fingrid Oyj:n suunnittelema voimajohtolinjaus (H-I) kulkee tämän alueen yli. Jos linjaus toteutetaan tämän linjauksen mukaan, korvausasia kääntyy pääläelleen. Fingrid korvaa vanhasta, taloudellisessa mielessä huonokuntoisesta, metsästä minimikorvauksen ja maanomistaja joutuu korvaamaan Metsäkeskukselle täysimääräisesti tuhotun suojellun metsän korkoineen.

Kun Fingrid Oyj ilmoitti vuonna 2022 nykyisen 400 kV:n johdon reunapuiden raivaamisesta, Metsäkeskus esitti heti huomautuksen rauhoitussopimuksen takaisinperintämahdollisuudesta, jos voimajohdon pohjoispuolella olevaa puustoa vähennetään. Metsäkeskus ilmoitti myös alueeseen liittyvistä liito-oravahavainnoista, joita on tehty useissa eri yhteyksissä. Uudenmaan ELY-keskuksen pitäisi olla tietoinen näistä liito-oravahavainnoista.

Edellä esitetyn perusteella vaadin, että Fingrid Oyj:n uutta 400 kV:n voimajohtoa ei rakenneta omistamieni tilojen ja maille. Tiloihin kohdistunut yhteiskunnan infrastruktuurin rakentamisen ja suojelun rasite on ollut jo tähän mennessä kohtuuton. Oikeusvaltiossa pitää yrittää noudattaa edes jonkinlaista tasapuolisuutta. Jos maanomistajasta ei ole paljon väliä, niin antakaa arvo mahdolliselle liito-orava-alueelle, josta löytyy paljon muitakin luontoarvoja.

Liitteet:

Sopimus metsätalouden rahoituslain mukaisesta ympäristötuen ehdoista.

Metsäkeskuksen ilmoitus liito-oravan lisääntymis- tai levähdyspaikan vaikutusalueella olevasta metsänkäyttöilmoituksesta karttoineen.

Uudenmaan ELY-keskus
Opastinsilta 12
00520 Helsinki
Puh. 029 5021000
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Viite: UUDELY/2145/2023

Fingrid Oyj:n 400 kV:n voimajohto välillä Hausjärvi–Anttila

Mielipide Ympäristövaikutusten arviointiin

YVA-selostuksessa reittivaihtoehtoon VE1 vaikutukset maisemarakenteeseen ja maisemakuvaan arvioidaan kyseisellä reittiosuudella kokonaisuudessaan kohtalaisen kielteiseksi ja osittain hyvin kielteiseksi. Vaihtoehto kulkee nyt avoimien ja maisematilaltaan arvokkaaksi määriteltyjen peltoaukeiden läpi Ohkolan kylän kohdalla (tilat: Yli-Ollila, Ritakallio, Rita-Anttila, Ridankallio, Ylösmä, Koivula, Rinnemäki, Tuulensuu, Riihikallio, Korkeakallio, Kortisto, Kortistonkulma). Peltoaukea ei ole kovin leveä tässä kohden ja . mittakaavaltaan maisemaan sopimaton pylväsrivistö tuhoaa näiden tiloja ja alueen muun asutusten maiseman ja lähiluonnon peruuttamattomasti. Vaikutukset ovat maisemallisia ja tämän kautta ihmisiin kohdistuva suoria taloudellisia haittoja.

Nyt alueen lähiluonto toimii hyvin ja tukee niin asukkaiden kuin kaikkien vierailijoidenkin hyvinvointia. Kauniina virkistysreitistöinä toimivat metsätiet ja hiekkatieverkosto, joiden käyttö on päivittäistä. Mäkeläisenkujalta pääsee metsätielle, jota käyttävät koko alueen asukkaat, noin 40 taloutta. Lisäksi virkistysmaastoa käytetään mm. erilaisissa teemallisissa tapahtumissa, joita järjestetään pitkin vuotta Kortiston luomutilalla, Kulttuurinavetassa sekä Tuulensuun tilalla.

Ohkolan kylä on vetovoimainen

Tänä päivänä pientiloista lohkotuilla ja myydyillä tonteilla on Ohkolan kylän demografiaa vahvistavia vaikutuksia. Ohkolaan kylä on hyvin haluttu kohde, mihin muuttaa ja rakentaa. Pääkaupunkiseutu (työpaikka) on riittävän lähellä, mutta asuinympäristössä voi harrastaa ja pitää laajasti kotieläimiä. Ohkolassa on ensimmäinen maaseutumainen kylä pääkaupunkiseudulta pohjoiseen kuljettaessa, jonka läpi menee historiallinen Suomen ensimmäinen tieyhteys Helsingin ja Lahden välillä (Vanha Valtatie).

Eerola-Kortiston tien varrella olevan aktiivisen kehittyminen käynnistyi nelisen vuotta sitten, kun ns. Teenbackan mäelle Ylösmäen tilasta lohkottiin tontteja. Ne myytiin heti ja mäelle rakentui nuorille perheille neljä uudistaloa synnyttäen asutuskeskittymän, johon lukeutuu 7 aikaisempaa taloa (yht. 12 taloa ja 2-4 yritystä). Rakentamattomia tontteja asutuskeskittymässä on vielä 3 kappaletta.

Omaisuuksien arvonsa romauttaminen

Kortiston kulmalla ja Mäkeläisenkujan varrella on useita pientiloja ja niistä on lohkottu tontteja. Tonttipaikat ovat olleet naapurustossa tiedossa ja tontit ovat aina olleet yhtenä mahdollisuutena rahoittaa tilan toimintaa ja investointeja.

sukutilan osalta on jo tilan edellisten isäntien aikana (

) tunnistettu 4 potentiaalista tonttipaikkaa, jotka ovat helposti nykyinfraan (tie ja vesi/viemäri-infra vieressä) liitettävissä, sekä 1 potentiaalinen tontti, jonka erikoisuutena on oma metsälampi. Toteutuessaan VE1 tuhoaa tilan varallisuutta, sillä tilan talouskeskuksien taloudellinen arvo romahtaa puoleen, samoin kuin suunniteltujen tonttien arvo. tilalle suora menetetty omaisuus olisi n. 300 000 euroa (laskennallinen talouskeskuksen ja tonttien arvonsa puolittuminen).

Tehdyt investoinnit

sukutilan talouskeskukseen

tilan asuinrakennukseen ja talouskeskukseen on tehty kahden viime vuoden aikana huomattavia perusparannuksia: lämmitysjärjestelmä uusittu ilma-vesi lämpöpumppuun, katolle asennettu aurinkopaneelit (16 kpl), jotka tuottavat tarvittavan sähkön kaikkiin tilakeskuksen rakennuksiin ja ylijäämä menee Helenin sähköverkkoon. Lisäksi on tehty kattoremontti. Näihin ja pihan yleisiin kunnostuksiin käytetty investointi on 80 000 euroa. Suunnitelmissa on investoida vielä noin 250 000 uuteen pihapiiriin tulevaan asuinrakennukseen, jonka rakennussuunnitelmat on jo teetetty. tilan potentiaalisena tulevaisuutena on toimia viljelyosuuskuntana, tarinallisena kotimuseona ja myös monenlaisten elämyksellisten tapahtumien näyttämönä. Kaikki tapahtumat, viljelyosuuskunta ja idea kotimuseosta perustuvat kauniiseen lähiluontoon, rauhoittavaan peltomaisemaan sekä tilan ja perheen historiaan Ohkolassa (kts tilan lähettämä aikaisempi mielipide).

Vaikutukset hyvin suuria ihmisiin (herkkyys ja muutoksen suuruus)

Katsomme että ehdotettu VE1 linjaus on koko Eerola-Kortiston tien varrella olevan aktiivisen asutuksen laajenemisen ja nykyisten, modernien tilojen elinkeinon ja tulevaisuuden suunnitelmien kannalta erittäin epätoivottava vaihtoehto. Tällä alueella katsomme että VE1 linjausten vaikutuksen ovat erittäin suuria ihmisiin kohdistuvien herkkyyskriteerien kannalta:

- *Hankealueen elinkeinot ovat hyvin riippuvaisia hankkeen vaatimista maa-alueista tai ovat hyvin herkkiä hankkeen ympäristövaikutuksille.*
- *Alueella/paikalla on erittäin suurta merkitystä alueen yhteisöllisyyden tai identiteetin kannalta tai muulla tavalla.*

sekä ihmisiin kohdistuvien muutoksen suuruusluokkaan kriteerien kannalta

- *Hankkeen aiheuttamat kielteiset muutokset (esim. maisemavaikutukset, muutokset virkistyskäytössä) asuin- ja elinympäristössä ovat hyvin suuria, laaja-alaisia ja/tai kohdistuvat hyvin tärkeiksi koettuihin asioihin.*
- *Hanke estää totuttuja tapoja tai toimintoja tai aiheuttaa esim. huomattavaa estevaikutusta.*
- *Altistuminen ympäristövaikutuksille ylittää pysyvästi haitattomaksi arvioidun tason ja terveyshaittojen riski on erittäin suuri.*
- *Muutokset vähentävät erittäin suuresti alueen yhteisöllisyyttä tai heikentävät identiteettiä erittäin suuresti. Erittäin suuria kielteisiä vaikutuksia hankealueen lähiympäristön elinkeinoin, työllisyyteen, aluetalouteen tai palveluihin*

Tuemme Ohkolan kyläyhdistyksen kantaa, jonka mukaan järkevintä olisi vetää uusi voimalinja mahdollisimman paljon nykyisten linjojen paikalle / tilalle.

Ohkolassa 12.8.2024.

Lähettäjä:
Lähetetty: sunnuntai 11. elokuuta 2024 22.18
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: UUELY/2145/2023.

Luokat:

Mielipide/lausunto koskien Fingrid Oyj:n 400kv:n voimajohto hanketta välillä Sipoo-Hausjärvi UUELY/2145/2023. Omistamme avopuolisoni kanssa kiinteistöt , sekä . Kiinteistöillämme on varsinainen asunto, vapaa-ajan asunto sekä metsäpalsta. Toteutuessaan voima linja menisi erittäin läheltä meidän omistamiamme kiinteistöjä, alle 300 metriä. Katsommekin että toteutuessaan, hanke laskisi kiinteistöjemme viihtyvyyttä ja kiinteistöjen arvoa, sekä muuttaisi radikaalisti maisema kuvaamme kiinteistöillämme. Vastustamme hanketta jyrkästi VE 3 osalta. Mielestämme pienin haitta kenellekkään asunnon omistajalle olisi, jos voimalinja kiertäisi mustanmetsän luonnonsuojelualueen itä puolelta.

Lausunnot Fingrid Oyj:n Hausjärvi-Anttila 400 kilovoltin voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arvioinnista

Lausunto tilan nro osalta

YVA-selostuksen mukaan voimajohtohankeella ei olisi vaikutuksia Riihimäki-Lahti radan kaakkoispuolisella Umpistenmaan alueella (jakso 1). Nykyinen johtolinjaus sekä tuleva uusi johtoreitti ylittävät ko. alueella Salpauselän harjumuodostelman korkeimman kohdan koko johtolinjauksen matkalla eli maisemavaikutukset ovat merkittäviä. Kielteisten maisemavaikutusten merkittävyyttä lisää erityisesti se, että uusi johtoaukea sijoittuu harjumuodostelman jyrkälle idänpuoleiselle rinteelle, jolloin käytännössä koko harjualue tulee maisemaltaan paljaaksi Umpistenmaan suuntaan. Jyrkkään rinteeseen sijoittuvan puustosta vapaan suoja-alueen pinta-ala on merkittävästi suurempi kuin tasaisella maalla. Lisäksi harjun korkeimmalle kohdalle vanhan kulmapylvään kohdalle tultaneen sijoittamaan toinenkin kulmapylväs, mikä on rakenteeltaan ja perustuksiltaan normaalia pylvästä raskaampi ja siten sen maisemavaikutukset ovat normaalia pylvästä suuremmat.

Voimajohdon linjauksen hyväksynnälle tulisi siten olla edellytyksenä edellä esitettyjen kielteisten maisemavaikutusten merkittävä vähentäminen. Johtoaukeaa ei maisemallisista syistä tulisi laajentaa suunnitelmien mukaisessa laajuudessa olemassa olevan johtoaukean itäpuolelle. Johtoaukean suunnitelman mukaisella leventämisellä ja siitä johtuvalla harjualueen maisemamuutoksella tulee olemaan Umpistenmaan kiinteistöjen arvolle negatiivinen vaikutus, mikä tulisi myös minimoida.

Lausunto tilan nro osalta

Uusi johtoaukea olemassa olevalta kulmapylväältä etelään on suunniteltu kulkemaan metsäkiinteistön alueella. Puusto alueella on hyvässä kasvussa olevaa mäntymetsää, jonka seuraava käsittely ei ole vielä ajankohtainen. Harjualueen metsänhoito on suunniteltu siten, että tuuliherkkää metsää uudistetaan kaistoittain, jotta sopivat puustovyöhykkeet estävät tuulituhojen syntymisen. Mikäli johtoaukean laajennus toteutetaan suunnitelman mukaisesti jyrkässä rinteessä, jää johtoaukean reunan ja idänpuoleisen nuoremman taimikon väliin vain kapea kaistale, mikä tulee tuuliherkässä rinteessä tuulituhoilta erittäin alttiiksi ja johtanee koko rinteen nykypuuston menetykseen.

Mikäli johtoalueen laajennus toteutetaan suunnitelman mukaisesti, tulee haitat korvat täysimääräisinä koko vaikutusalueen osalta eikä vain johtoalueen osalta. Vaikutukset metsätaloudelle olisivat merkittävästi pienemmät, mikäli uusi linjaus kulkisi vanhan linjan länsipuolella.

Hausjärvellä 11.8.2024

Lähettäjä: sunnuntai 11. elokuuta 2024 20.28
Lähetetty: ELY Kirjaamo Uusimaa
Vastaanottaja: Mielipide, UUDELY/2145/2023
Aihe: Eerola-Kortistotien tiekunnan lausunto Fingridin kantaverkkohankkeesta 8.2024.pdf
Liitteet:

Luokat:

Hei,

Liitteenä ja ohessa Eerola-Kortistotien tiekunnan mielipide Fingrid Oyj:n 400 kV:n voimajohtohankkeesta välillä Sipoo-Hausjärvi. Viite UUDELY/2145/2023.

Eerola-Kortisto yksityistien tiekunta edustaa 77 pysyvästi asuttua kiinteistöä, jotka sijaitsevat Ohkolan kulttuurillisesti ja maisemallisesti arvokkaan peltoalueen tuntumassa. Olemme huolestuneita Fingrid Oyj:n suunnitelmista rakentaa uusi kantaverkkolinja Kalliomäki-Toukola-Ridasjärvi-Soinila (VE1) reittivaihtoehdon mukaisesti tämän maisemallisesti arvokkaan alueen läpi.

Mielestämme arviointiselostuksessa on hyvin tunnistettu, miten voimajohdon reittivaihtoehdolla VE1 on paikoin suuri kielteinen vaikutus asutukseen ja elinolosuhteisiin. YVA-selostuksessa käytetyssä menetelmässä vaikutusten merkittävyys on kuitenkin vahvasti sidoksissa vaikutuksen kohteena olevien väestön määrään. Tämän perusteella maaseudun ja sen kylien elinkeinoelämän harjoittajat ja asukkaat eivät ole yhdenvertaisessa asemassa kaupunkiseutujen tai asemakaavoitettujen alueiden asukkaisiin verrattuna. YVA-selostuksessa olisi tullut painottaa vaikutuksia elinkeinoihin ja ihmisten elinolosuhteisiin arvioitaessa vaikutusten laajuutta ja pysyvyyttä.

Alue, jolta kantaverkkolinjan reittivaihtoehto VE1 kulkiisi on lainvoimaisessa Uusimaa 2050 -maakuntakaavassa tunnistettujen kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta tärkeiden peltoalueiden keskellä. Samaisen reittivaihtoehdon alle jäisivät myös maakuntakaavassa osoitetut laajat yhtenäiset metsäalueet. Myös Fingridin hankkeen YVA-ohjelman konsulttiina toimiva Sitowise on arvioinut Ohkolan alueen maakunnallisesti arvokkaana kulttuuriympäristönä sekä vaikuttavana maisematila-/kokonaisuutena vuonna 2019 toteuttamassaan Mäntsälän yleiskaava 2019-maisemaselvityksessä.

Kylän arvokas kulttuuriympäristö on YVA-selostuksessa tunnistettu. YVA-selostuksessa reittivaihtoehdon VE1 vaikutukset maisemarakenteeseen ja maisemakuvaan arvioidaan reittiosuudella kokonaisuudessaan kohtalaisen kielteisiksi. Vaikutukset kulttuuriympäristöön arvioidaan puolestaan pääosin vähäisiksi, koska voimajohto sijoittuu arvokohteille lyhyen matkan ja voimajohdolle aukeavien näkymien ja maiseman luonteen muutosten olevan hyvin paikallisia. Mielestämme reittivaihtoehdon VE1 vaikutuksia Ohkolan alueen maisemakuvaan ja kulttuuriympäristöön on aliarvioitu ja vaikutuksia tulisi pitää suurina, sillä voimajohto sijoittuisi kokonaisuudessaan uuteen maastokäytävään ja maisemakuvaltaan herkille avoimille peltomaisemille, joiden läheisyydessä on myös asutusta. Voimajohto olisi erittäin hallitseva ja muuttaisi alueen maisemakuvaa pysyvästi.

Voimajohtolinjan rakentaminen reittivaihtoehto VE1:n mukaisesti edellyttäisi myös laajoja maanrakennustöitä, jotka aiheuttaisivat lisää maisemahaittoja sekä raskaan kaluston liikennettä myös Eerola-Kortistotien tiekunnan ylläpitämällä yksityistiellä. YVA-ohjelman lausunnossa esitimme Eerola-Kortisto yksityistien tiekunnan huolen siitä, miten kantaverkkolinjan reittivaihtoehto VE1 heikentäisi tiekunnan mahdollisuuksia kehittää tietä lähivuosina. Eerola-Kortisto yksityistien liikenne ja käyttömäärät ovat viime vuosina lisääntyneet jo useiden alueella toteutuneiden kiinteistökauppojen myötä, mikä edellyttää tiekunnalta pitkäjänteistä suunnitelmallisuutta tien kehittämisessä. Etenkin voimalinjan rakennusvaiheessa raskaan kaluston liikenteen lisääntyminen yksityistiellä lisäisi tieosuuskunnan kustannuksia ja vaikuttaisi myös tien ylläpito- ja kehittämismahdollisuuksiin. Vaikutukset ja niiden mahdollinen lieventäminen olisi tullut arvioida osana YVA-selostusta. Mikäli Fingrid päätyy rakentamaan voimajohdon reittivaihtoehdon VE1 Eerola-Kortistotie tiekunta edellyttää ennakoon arviointia siitä, miten yksityistien rakenteiden kestävyys varmistetaan verkon rakentamisesta aiheutuvan raskaan liikenteen myötä.

Mielestämme haitallisten vaikutusten lieventämisen osalta tulisi myös huomioida rakennusvaiheessa raskaan kaluston liikenne Ohkolantiellä. Tien liikenne on jo viime vuosina lisääntynyt, eivätkä sen perustukset kestä enempää raskasta liikennettä. Tämän tyyppiset välilliset vaikutukset ihmisiin ja rakennettuun ympäristöön olisi pitänyt huomioida osana hankkeen vaikutustenarviointia.

Vaikutusten arvioinnissa käytetty edelleen vanhentunutta karttapohjaa. Haluamme huomauttaa, että suunnitellessaan reittivaihtoehtoa Kalliomäki-Toukola-Ridasjärvi-Soinila (VE1) on YVA-selostuksessa edelleen käytetty Ohkolan alueelta vanhentunutta karttapohjaa, vaikka tästä jätettiin mielipiteitä jo YVA-ohjelmaan. Reittisuunnittelun pohjaksi otetun karttapohjan (s. 32) jälkeen voimalinjan välittömään läheisyyteen on Eerola-Kortistotien varrelle rakentunut ja parhaillaan rakenteilla useita uusia asuinkiinteistöjä. Vanhentuneiden karttapohjien vuoksi nykytilan tarkastelussa ei näin ollen ole otettu asianmukaisesti huomioon asutusta alle 300 metrin etäisyydellä voimalinjasta. Lisäksi reittiä on Ohkolan alueella siirretty tämän vuoksi noin 1150 metrin matkalta entistä lähemmäksi pysyvää asutusta. Muutosta perustellaan selostuksessa asutuksen läheisyydellä ja metsäsaarekkeen säilymisenä kokonaisuudessaan. Tässä tapauksessa vaikutuksia asutukseen ja ihmisiin tulisi painottaa metsäsaarekkeen reunustaa enemmän, sillä kantaverkkolinja alentaisi merkittävästi kiinteistöjen taloudellista arvoa ja heikentäisi myös laajemmin alueiden käyttömahdollisuuksia haja-asutusalueen harrastusaktiiviteettien ja elinvoiman ylläpitämiseen. Näin merkittävän hankkeen suunnittelussa tulisi ehdottomasti käyttää viimeisimpiä käytettävissä olevia tietoja ja päivittää karttapohjat vastaamaan nykytilannetta.

Loppuun haluamme mainita, että Heini Papinsaari on Aalto-yliopistossa vuonna 2014 laaditussa diplomityössä1 tutkinut voimalinjan vaikutusta haja-asutusalueilla olevien asuin- ja lomatojentien hintoihin. Diplomityön johtopäätös oli, että voimalinjan sijoittuminen lähelle kiinteistöä laskee sen arvoa. Arvonalennus on lunastuslaissa tarkoitettua pysyväisluontoista haittaa, joka korvataan kiinteistönomistajalle. Mielestämme tämä on ohitettu kokonaisuudessaan YVA-selostuksessa arvioitaessa vaikutuksia ihmisiin. Korkein oikeus on ratkaisussaan 24.5.1999 (KKO:1999:61) päättänyt, että Pohjolan Voima Oy:n tulee maksaa korvauksia kiinteistöjen omistajille muuttaessaan 110 kV:n voimalinjan 400 kV:n voimalinjaksi. Korvauksia maksettiin niin lunastetuista maa-alueista kuin siitä, että sähkönsiirtolinjan pylväiden ja johdinten näkyminen kiinteistön pihapiiriin ja sisälle rakennuksiin vähentää kiinteistöltä avautuvan maiseman kauneusarvoja ja asumisviihtyvyyttä. Fingridin suunnittelemalla reittivaihtoehdolla VE1 voimalinjaa ei ole lainkaan, joten toteutuessaan kiinteistöjen arvonalenema ja siitä kiinteistönomistajille oikeutetut korvaukset tulisivat olemaan ennakkopäätöstä suurempia ja tulisi huomioida osana YVA-selostuksen lieventämistoimia.

Johtopäätökset. Voimajohdon reittivaihtoehto VE1 tuhoaisi pysyvästi yhden Uudenmaan merkittävistä maisema-alueista ja aiheuttaisi suuria kielteisiä vaikutuksia erityisesti ihmisiin. Edellä mainittuihin syihin ja perusteisiin pohjautuen vaadimme, että Fingrid luopuu kantaverkkolinjan reittivaihtoehto VE1:n tarkastelusta ja etsii vaihtoehdoisen ratkaisun tulevaisuuden sähkönsiirtotarpeiden täyttämiseen.

Ohkolassa 10.8.2024

Ystävällisin terveisin,

Eerola-Kortistotien tiekunnan

Mielipide Fingrid Oyj:n 400 kV:n voimajohtohankkeesta välillä Sipoo-Hausjärvi

Eerola-Kortisto yksityistien tiekunta edustaa 77 pysyvästi asuttua kiinteistöä, jotka sijaitsevat Ohkolan kulttuurillisesti ja maisemallisesti arvokkaan peltoalueen tuntumassa. Olemme huolestuneita Fingrid Oyj:n suunnitelmista rakentaa uusi kantaverkkolinja Kalliomäki-Toukola-Ridasjärvi-Soinila (VE1) reittivaihtoehdon mukaisesti tämän maisemallisesti arvokkaan alueen läpi.

Mielestämme arviointiselostuksessa on hyvin tunnistettu, miten voimajohdon reittivaihtoehdolla VE1 on paikoin suuri kielteinen vaikutus asutukseen ja elinolosuhteisiin. YVA-selostuksessa käytetyssä menetelmässä vaikutusten merkittävyys on kuitenkin vahvasti sidoksissa vaikutuksen kohteena olevien väestön määrään. Tämän perusteella maaseudun ja sen kylien elinkeinoelämän harjoittajat ja asukkaat eivät ole yhdenvertaisessa asemassa kaupunkiseutujen tai asemakaavoitettujen alueiden asukkaisiin verrattuna. YVA-selostuksessa olisi tullut painottaa vaikutuksia elinkeinoihin ja ihmisten elinolosuhteisiin arvioitaessa vaikutusten laajuutta ja pysyvyyttä.

Alue, jolta kantaverkkolinjan reittivaihtoehdo VE1 kulkisi on lainvoimaisessa Uusimaa 2050 - maakuntakaavassa tunnistettujen kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta tärkeiden peltoalueiden keskellä. Samaisen reittivaihtoehdon alle jäisivät myös maakuntakaavassa osoitetut laajat yhtenäiset metsäalueet. Myös Fingridin hankkeen YVA-ohjelman konsulttina toimiva Sitowise on arvioinut Ohkolan alueen maakunnallisesti arvokkaana kulttuuriympäristönä sekä vaikuttavana maisematila/-kokonaisuutena vuonna 2019 toteuttamassaan Mäntsälän yleiskaava 2050-maisemaselvityksessä.

Kylän arvokas kulttuuriympäristö on YVA-selostuksessa tunnistettu. YVA-selostuksessa reittivaihtoehdon VE1 vaikutukset maisemarakenteeseen ja maisemakuvaan arvioidaan reittiosuudella kokonaisuudessaan kohtalaisen kielteisiksi. Vaikutukset kulttuuriympäristöön arvioidaan puolestaan pääosin vähäisiksi, koska voimajohto sijoittuu arvokohteille lyhyen matkan ja voimajohdolle aukeavien näkymien ja maiseman luonteen muutosten olevan hyvin paikallisia. Mielestämme reittivaihtoehdon VE1 vaikutuksia Ohkolan alueen maisemakuvaan ja kulttuuriympäristöön on aliarvioitu ja vaikutuksia tulisi pitää suurina, sillä voimajohto sijoittuisi kokonaisuudessaan uuteen maastokäytävään ja maisemakuvaltaan herkille avoimille peltomaisemille, joiden läheisyydessä on myös asutusta. Voimajohto olisi erittäin hallitseva ja muuttaisi alueen maisemakuvaa pysyvästi.

Voimajohtolinjan rakentaminen reittivaihtoehdo VE1:n mukaisesti edellyttäisi myös laajoja maanrakennustöitä, jotka aiheuttaisivat lisää maisemahaittoja sekä raskaan kaluston liikennettä myös Eerola-Kortistotien tiekunnan ylläpitämällä yksityistiellä. YVA-ohjelman lausunnossa esitimme Eerola-Kortisto yksityistien tiekunnan huolen siitä, miten kantaverkkolinjan reittivaihtoehdo VE1 heikentäisi tiekunnan mahdollisuuksia kehittää tietä lähivuosina. Eerola-Kortisto yksityistien liikenne ja käyttömäärät ovat viime vuosina lisääntyneet jo useiden alueella toteutuneiden kiinteistökauppojen myötä, mikä edellyttää tiekunnalta pitkäjänteistä suunnitelmallisuutta tien kehittämisessä. Etenkin voimalinjan rakennusvaiheessa raskaan kaluston liikenteen lisääntyminen yksityistiellä lisäisi tieosuuskunnan kustannuksia ja vaikuttaisi myös tien ylläpito- ja kehittämismahdollisuuksiin. Vaikutukset ja niiden mahdollinen lieventäminen olisi tullut arvioida osana YVA-selostusta. Mikäli Fingrid päätyy rakentamaan voimajohdon reittivaihtoehdon VE1 Eerola-Kortistotie tiekunta edellyttää ennakkoon arviointia siitä, miten yksityistien rakenteiden kestävyys varmistetaan verkon rakentamisesta aiheutuvan raskaan liikenteen myötä.

Mielestämme haitallisten vaikutusten lieventämisen osalta tulisi myös huomioida rakennusvaiheessa raskaan kaluston liikenne Ohkolantiellä. Tien liikenne on jo viime vuosina lisääntynyt, eivätkä sen perustukset kestä enempää raskasta liikennettä. Tämän tyyppiset välilliset

vaikutukset ihmisiin ja rakennettuun ympäristöön olisi pitänyt huomioida osana hankkeen vaikutustenarviointia.

Vaikutusten arvioinnissa käytetty edelleen vanhentunutta karttapohjaa

Haluamme huomauttaa, että suunnitellessaan reittivaihtoehtoa Kalliomäki-Toukola-Ridasjärvi-Soinila (VE1) on YVA-selostuksessa edelleen käytetty Ohkolan alueelta vanhentunutta karttapohjaa, vaikka tästä jätettiin mielipiteitä jo YVA-ohjelmaan. Reittisuunnittelun pohjaksi otetun karttapohjan (s. 32) jälkeen voimalinjan välittömään läheisyyteen on Eerola-Kortistotien varrelle rakentunut ja parhaillaan rakenteilla useita uusia asuinkiinteistöjä. Vanhentuneiden karttapohjien vuoksi nykytilan tarkastelussa ei näin ollen ole otettu asianmukaisesti huomioon asutusta alle 300 metrin etäisyydellä voimalinjasta. Lisäksi reittiä on Ohkolan alueella siirretty tämän vuoksi noin 1150 metrin matkalta entistä lähemmäksi pysyvää asutusta. Muutosta perustellaan selostuksessa asutuksen läheisyydellä ja metsäsaarekkeen säilymisenä kokonaisuudessaan. Tässä tapauksessa vaikutuksia asutukseen ja ihmisiin tulisi painottaa metsäsaarekkeen reunustaa enemmän, sillä kantaverkkolinja alentaisi merkittävästi kiinteistöjen taloudellista arvoa ja heikentäisi myös laajemmin alueiden käyttömahdollisuuksia haja-asutusalueen harrastusaktiiviteettien ja elinvoiman ylläpitämiseen. Näin merkittävän hankkeen suunnittelussa tulisi ehdottomasti käyttää viimeisimpiä käytettävissä olevia tietoja ja päivittää karttapohjat vastaamaan nykytilannetta.

Loppuun haluamme mainita, että Heini Papinsaari on Aalto-yliopistossa vuonna 2014 laaditussa diplomityössä¹ tutkinut voimalinjan vaikutusta haja-asutusalueilla olevien asuin- ja lomatonnttien hintoihin. Diplomityön johtopäätös oli, että voimalinjan sijoittuminen lähelle kiinteistöä laskee sen arvoa. Arvonalennus on lunastuslaissa tarkoitettua pysyväisluontoista haittaa, joka korvataan kiinteistönomistajalle. Mielestämme tämä on ohitettu kokonaisuudessaan YVA-selostuksessa arvioitaessa vaikutuksia ihmisiin. Korkein oikeus on ratkaisussaan 24.5.1999 (KKO:1999:61) päättänyt, että Pohjolan Voima Oy:n tulee maksaa korvauksia kiinteistöjen omistajille muuttaessaan 110 kV:n voimalinjan 400 kV:n voimalinjaksi. Korvauksia maksettiin niin lunastetuista maa-alueista kuin siitä, että sähkönsiirtolinjan pylväiden ja johdinten näkyminen kiinteistön pihapiiriin ja sisälle rakennuksiin vähentää kiinteistöltä avautuvan maiseman kauneusarvoja ja asumisviihtyvyyttä. Fingridin suunnittelemalla reittivaihtoehdolla VE1 voimalinjaa ei ole lainkaan, joten toteutuessaan kiinteistöjen arvonalenema ja siitä kiinteistönomistajille oikeutetut korvaukset tulisivat olemaan ennakkopäätöstä suurempia ja tulisi huomioida osana YVA-selostuksen lieventämistoimia.

Johtopäätökset

Voimajohdon reittivaihtoehto VE1 tuhoaisi pysyvästi yhden Uudenmaan merkittävistä maisema-alueista ja aiheuttaisi suuria kielteisiä vaikutuksia erityisesti ihmisiin. Edellä mainittuihin syihin ja perusteisiin pohjautuen vaadimme, että Fingrid luopuu kantaverkkolinjan reittivaihtoehto VE1:n tarkastelusta ja etsii vaihtoehtoisen ratkaisun tulevaisuuden sähkönsiirtotarpeiden täyttämiseen.

Ohkolassa 10.8.2024

Eerola-Kortistotien tiekunta

Viitteet:

1. Papinsaari, H. 2014. [Voimalinjan vaikutus haja-asutusalueilla olevien asuin- ja lomatonttien hintoihin.](#)

Lähtettäjä:
Lähetetty: maanantai 12. elokuuta 2024 0.33
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: UUELY/2145/2023

Luokat:

Mielipiteen esittäminen ja huomion kiinnittäminen, viitaten Fingridin voimajohtohankkeeseen viitteellä UUELY/2145/2023 .

VE 2 -reitin alle on jäämässä suurin osa metsätilastamme () ja voimajohtohankkeella on olennaisesti kiinteistön ja tilan arvoa laskeva vaikutus. Voimajohdon alle on jäämässä tilamme ainoa kasvatustaimikko (puustona mänty, taimikko vielä nuorta eikä ehdi hakkuukypsäksi ennen voimajohtohanketta) ja koko taimikon menettäminen aiheuttaa tilalle mittavat taloudelliset menetykset. Lisäksi voimajohtohankkeessa ei ole riittävästi huomioitu tilamme naapurustossa olevia vapaa-ajan kiinteistöjä, joille hankkeesta on merkittävästi haittaa (mm. kiinteistöjen porakaivoja jäämässä hankkeen alle). Pyydämme huomioimaan myös nämä asiat reittivaihtoehtoja harkittaessa.

Terveisin

10.8.2024

Uudenmaan ELY-keskus
Opastinsilta 12
00520 Helsinki
Puh. 029 5021000

Viite: UDELY/2145/2023

Fingrid Oyj:n 400 kV:n voimajohto välillä Hausjärvi–Anttila

YLEISTÄ

Fingrid aikoo lähitulevaisuudessa sijoittaa miljardien eurojen verran kantaverkon rakentamiseen. Fingridin mukaan tämä uusi kantaverkko on välttämätön vihreän siirtymän toteuttamiseksi, mikä tarkoittaa siirtymistä uusiutumattomista energialähteistä uusiutuviin energialähteisiin. Vihreä siirtymä viittaa talouden ja kasvun muuttumiseen ekologisesti kestävämpään suuntaan, jossa painopiste on vähähiilisissä energiaratkaisuissa sekä kiertotalouteen ja luonnon monimuotoisuutta tukeviin ratkaisuihin. Vihreän siirtymän peruseriaatteena on, että päästöjen vähentämisen yhteydessä ei saa heikentää muita ympäristötavoitteita. Tieto metsien ja avomaiden tärkeydestä ilmastonmuutoksen ja luontokadon torjunnassa kasvaa jatkuvasti. (Ympäristöministeriö, 2023).

Jos uuden kantaverkon rakentamisen perusteluna käytetään vihreää siirtymää, olisi tärkeää noudattaa sen periaatteita myös rakennusvaiheessa. Uusi verkko tulisi sijoittaa mahdollisimman lähelle olemassa olevaa kantaverkkoa, hyödyntäen nykyisiä johtokäytäviä. Rakentamisessa on pyrittävä minimoimaan vaikutukset koskemattomaan luontoon ja turvaamaan luonnon monimuotoisuus. Samalla on varmistettava, että asutukseen kohdistuvat haitat pidetään mahdollisimman vähäisinä.

EU:n ennallistamisasetus Euroopan komission, parlamentin ja neuvoston kolmikantaneuvotteluissa on juuri päästy sopuun (10.11.2023) EU:n uuden ennallistamisasetuksen tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden ja sopeutumiskyvyn parantaminen ennallistamistoimilla. Hyväksytty neuvottelutulos edellyttää kohdentamaan toimenpiteitä kaikkiin heikentyneisiin luontotyypeihin luontotyyppiryhmien sijaan ja lisännee ennallistamistoimien piiriin katsottavaa pinta-alaa Suomessa.

HANKKEESTA

Fingrid on perustellut uuden kantaverkon rakentamistarvetta vihreällä siirtymällä, mutta ei ole esittänyt konkreettista ja yksiselitteistä tarvetta

uudelle voimajohtoverkolle. Sen sijaan perusteluissa on nojattu spekulatioihin tulevaisuuden sähköntarpeesta (Hankkeen perustelut, 8). Näin merkittävän hankkeen aloittamisen pitäisi kuitenkin perustua todelliseen tarpeeseen, joka voidaan myös selvästi osoittaa.

Suunnittelun pohjana vanhentunut karttapohja

Suunnitellessaan Hausjärvi–Anttila 400 kV voimalinjan mahdollista reittiä Kalliomäki-Toukola-Ridasjärvi-Soinila (VE1), on Ohkolan alueella hyödynnetty karttapohjaa, joka on melkoisen vanhentunut. Sen jälkeen, kun tämä karttapohja tehtiin, on voimalinjan läheisyyteen noussut ja nousemassa useita uusia kiinteistöjä. Koska suunnittelu perustuu tähän vanhaan karttapohjaan, nykytilannetta ei ole onnistuttu arvioimaan kunnolla, eikä alle 300 metrin etäisyydellä linjasta sijaitsevaa asutusta ole huomioitu asianmukaisesti. Voisi kai kuvitella, että näin isossa hankkeessa käytettäisiin viimeisimpiä ja ajantasaisia tietoja, ja että karttapohjat päivitetäisiin vastaamaan todellisuutta.

VAIKUTUKSET YMPÄRISTÖÖN JA IHMISIIN

Maisemallisesti arvokas peltoalue

Suunniteltu reittivaihtoehto VE1 kulkisi suoraan Ohkolan kylän läpi, alueen, joka on Mäntsälän yleiskaavaluonnoksessa 2050 merkitty kulttuurihistoriallisesti merkittäväksi ja maisemallisesti arvokkaaksi. Uusimaa 2050 -maakuntakaava tunnistaa myös Ohkolan avoimet peltoalueet kulttuuriympäristön kannalta tärkeiksi. Voimalinja hallitsisi maisemaa ja muuttaisi pysyvästi tämän arvokkaan alueen ilmettä. Fingridin edustajat totesivat tiedotustilaisuudessa 22.11.2023, että voimalinjaan voi tottua, mutta arvokas peltomaisema ei koskaan pala ennalleen. Samat huomiot pätevät myös reittivaihtoehtoihin VE2-VE5.

Vaikutus luontoon

Reittivaihtoehto VE1 Ohkolan avoimilla peltoalueilla ja niiden läheisyydessä on elinympäristönä useille lintulajeille, kuten laulujoutsenille, kurjille, ja eri haukkalajeille. Myös palokärkiä on havaittu alueella, ja alueella asuu myös lepakoita. Kantaverkkolinja häiritsisi lintujen ja lepakoiden pesintää sekä muuttaisi pysyvästi niiden elinympäristöä. Kaikki Suomessa tavattavat lepakkolajit ovat luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettuja, EU:n VI luontodirektiivin mukaisen vahvan suojelun alaisia, ja monien kansainvälisten sopimusten, kuten Euroopan lepakoiden suojelusopimuksen (Eurobats-sopimus) suojaamia. Niiden elinalueita ei saa hävittää tai heikentää.

Voimalinjan aiheuttamat haitat

Ohkolan kylä on taajaman ulkopuolella oleva vanha viljelykylä ja alueena rauhallinen ja idyllinen. Voimalinja tulisi aiheuttamaan haittoja niin maanomistajille, kiinteistöjen omistajille kuin alueen muille käyttäjille. Kantaverkkolinjan reittivaihtoehto VE1:n rakentaminen ja kunnossapito

edellyttäisi myös paikallisen yksityistien käyttöä.

Sähkömagneettisten kenttien terveyshaitat

Mäntsälässä 22.11.2023 pidetyssä yleisötilaisuudessa Fingrid jakoi esitteen "Naapurina voimajohto", jossa todettiin, että "Voimajohtojen sähkö- ja magneettikenttiä on tutkittu laajasti, eikä tutkimustiedon perusteella niistä ole todettu olevan vaaraa ihmisille tai eläimille."

Maailman terveysjärjestö WHO on kuitenkin todennut, että voimalinjojen läheisyyteen ei suositella rakentamista (Papinsaari 2014, 22). Lisäksi WHO on huomauttanut, että jotkut epidemiologiset tutkimukset ovat löytäneet yhteyden erittäin matalataajuisen sähkömagneettisen säteilyn (ELF-EMS) ja tiettyjen sairauksien välillä (WHO 2007, 238).

LOPPUSANAT

Ohkola on Uusimaa 2050 -maakuntakaavassa tunnustettu kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta merkittäväksi alueeksi. Tämä rauhallinen ja idyllinen kyläyhteisö on vaarassa menettää ainutlaatuisuutensa, jos 400 kV:n voimalinja rakennetaan sen läpi, muuttaen pysyvästi tämän arvokkaan maiseman.

Fingrid on itse todennut pyrkivänsä sijoittamaan uudet voimajohdot vanhojen johtojen tilalle tai niiden viereen, mikä perustuu maankäyttö- ja rakennuslain mukaisiin valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin. Fingridin esittämistä vaihtoehtoista reittiä VE5 hyödyntäisi parhaiten jo olemassa olevaa linjaa, mikä vähentäisi merkittävästi vaikutuksia asutukseen ja koskemattomaan luontoon. Jos voimalinjaa jatketaan jo rakennettua junaradan vartta pitkin, ilman Lamminmäen kautta kiertämistä, se sulautuisi paremmin olemassa oleviin rakenteisiin ja aiheuttaisi vähemmän haittaa maisemalle.

Näiden seikkojen vuoksi voimalinjan reitille on löydettävä parempi vaihtoehto. Pyydän, että Fingrid Oyj luopuu reittivaihtoehto VE1:n ja VE2-VE5:n linjausten 2A - 5A sekä 2B-5B tarkastelusta ja etsii toisen ratkaisun sähkönsiirtotarpeen täyttämiseksi.

Ottaen huomioon hankkeen laajuuden ja sen vaikutukset luontoon, ihmisiin ja koko yhteisöön, mielipiteen laatimiseen olisi pitänyt antaa enemmän kuin 16 päivää aikaa.

Ohkolassa 10.8.2024

LÄHTEET

Fingrid. 2023. Ympäristövaikutusten arviointiohjelma. https://www.fingrid.fi/globalassets/dokumentit/fi/kantaverkko/verkonrakentaminen/hausjarvi-anttila/yva_ohjelma_hausjarvi-anttila-id-424474.pdf

Korkeimman oikeuden ratkaisu. 1999. KKO:1999:61. [https://www.edilex.fi/kko/ennakkopaatokset/19990061?offset=15101&perpage=100&sort=relevance&years\[\]=1990-1999&searchSrc=1&advancedSearchKey=156631](https://www.edilex.fi/kko/ennakkopaatokset/19990061?offset=15101&perpage=100&sort=relevance&years[]=1990-1999&searchSrc=1&advancedSearchKey=156631)

Mäntsälän kunta. 2021. Mäntsälän yleiskaava 2050. https://www.mantsala.fi/uploads/sites/2/2022/03/yleiskaavaluonnoksen_slostus_16.6.2021.pdf

Papinsaari, H. 2014. Voimalinjan vaikutus haja-asutusalueilla olevien asuin- ja lomatonttien hintoihin. <https://aaltodoc.aalto.fi/items/322e825a-9cce-40d2-b0d1-4be5c1d572e1>

Uusimaa 2050 -maakuntakaava, Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan kartta. <https://uudenmaanliitto.fi/wp-content/uploads/2022/01/Helsingin-seudun-vaihemaakuntakaava-kartta-13.3.2023-1.pdf>

Ympäristöministeriö. 2023. Mitä on vihreä siirtymä? <https://ym.fi/mita-on-vihrea-siirtyma>

Valtioneuvosto. 2023. EU:n ennallistamisasetus. <https://valtioneuvosto.fi/-/1410903/ennallistamisasetuksesta-alustava-sopu-eu-ssa>

WHO. 2007. Environmental Health Criteria. <https://www.green-elmfcables.com/wp-content/uploads/2011/10/who-environmental-health-criterias.pdf>

Lähettilä:
Lähetetty: maanantai 12. elokuuta 2024 10.39
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: UUDELY/2145/2023
Liitteet: Lausunto ..odt

Mielipide 24

Luokat:

UUDELY/2145/2023

Hei,

Esittäisimme mielipiteen voimalinjahankkeesta (VE1) Ohkolan kylässä Mäntsälässä.

Kyseinen VE1 rikkoisi tärkeän yhtenäisen maalaismaiseman ja kulkisi läheltä kaavoitettuja asuinalueita ja estäisi osaltaan lisä asuinalueiden kaavoittamisen Mäntsälän kunnan eteläosiin.

Alue on vanhoja Ohkolan kylän viljelyalueita joiden reuna-alueille rakentaminen tulee tulevaisuudessa lisääntymään ja jota tämä VE1 tulisi voimakkaasti vaikeuttamaan ja estämään.

kylän

säilyttäminen mahdollisimman maalaismaisena kovin rikkoinaisessa etelä-Mäntsälässä on meille tärkeää.

Lisäksi alueella on suht. runsas lepakkoyhdyskunta joka tulisi myös häiriintymään ko. linjauksesta.

terv.

Esittäisimme mielipiteen voimalinjahankkeesta (VE1) Ohkolan kylässä Mäntsälässä. Kyseinen VE1 rikkoisi tärkeän yhtenäisen maalaismaiseman ja kulkisi läheltä kaavoitettuja asuinalueita ja estäisi osaltaan lisä asuinalueiden kaavoittamisen Mäntsälän kunnan eteläosiin.

Alue on vanhoja Ohkolan kylän viljelyalueita joiden reuna-alueille rakentaminen tulee tulevaisuudessa lisääntymään ja jota tämä VE1 tulisi voimakkaasti vaikeuttamaan ja estämään.

kylän
säilyttäminen mahdollisimman maalaismaisena kovin rikkoinaisessa etelä-Mäntsälässä on meille tärkeää.

Lisäksi alueella on suht. runsas lepakkoyhdyskunta joka tulisi myös häiriintymään ko. linjauksesta.

Terv.

Viite: UUELY/2145/2023

Mielipide Hausjärvi-Anttila 400 kV:n voimajohtohankkeen YVA-selostuksesta

Suunnitelman mukainen voimajohtoreitti VE1 (Kalliomäki-Toukola-Ridasjärvi-Soinila) on erittäin huono meidän kannaltamme, koska se pilaa täysin kauniin peltonäkymän ja vaikuttaa kiinteistömme arvoon alentavasti.

Tonttimme hankinnassa tärkeänä tekijänä oli kaunis peltomaisema, jonka tuhoutumisesta ei ollut minkäänlaisia viitteitä. Uusimaa 2050 -maakuntakaavassa, valmisteilla olevassa Mäntsälän strategisessa yleiskaavassa tai näiden taustaselvityksissä ei ole merkintöjä uusien voimajohto linjausten tarpeesta kyseisellä alueella.

YVA-selostuksessa (kuva 32) on käytetty vanhaa karttapohjaa, josta puuttuu kokonaan meidän asuinrakennuksemme osoitteessa , joka sijoittuu n. päähän mahdollisesta voimalinjasta. Kuvan perusteella voimalinja siirtyy entistä lähemmäs asuinrakennustamme. YVA-selostuksessa reittimuutosta perustellaan asutuksen läheisyydellä ja metsäsaarekkeen säilymisenä kokonaisuudessaan, mutta linja siirtyy silti lähemmäs pysyvää asutusta, jota ei yllä mainitussa kartassa ole näkyvillä.

Reitti vaihtoehdon VE1 mahdollisesti toteutuessa maiseman pilaantuminen vaikuttaa pysyvästi asuin tonttimme arvoon. Pylväiden sijoitussuunnittelun lisäksi YVA-selostuksessa olisi mielestämme haitallisten vaikutusten lieventämiskeinoissa tullut esittää myös korvaukset kiinteistöille, joiden pihapiiriin siirtolinjan pylväät ja johtimet näkyvät. Maisemahaittojen ja taloudellisten haittojen vuoksi katsomme, että toteuttaessaan hankkeen reittivaihtoehdon VE1 mukaisesti Fingridin tulisi korvata voimajohdon aiheuttama kiinteistön arvonalenema paitsi lunastettavien maa-alueiden omistajille, niin myös niille kiinteistönomistajille, joille voimajohtolinja aiheuttaa pysyväisluontoista haittaa.

Vastustamme jyrkästi kyseisen reittivaihtoehdon VE1:n toteutumista. Fingridin tulisi valita voimalinjalle jokin vähemmän asutusta häiritsevä vaihtoehto, kuten jo olemassa olevan verkon välitön läheisyys.

Terveisin

12.8.2024

Uudenmaan ELY-keskus
Opastinsilta 12
00520 Helsinki
Puh. 029 5021000

Viite: Hausjärvi–Anttila 400 kV YVA/ ja /tai UUELY

Fingrid Oyj:n 400 kV:n voimajohto välillä Hausjärvi–Anttila

YLEISTÄ

Fingrid tulee investoimaan lähitulevaisuudessa kantaverkon rakentamiseen useita miljardeja euroja. Fingridin mukaan uutta kantaverkkoa tarvitaan vihreään siirtymään, eli siirtymiseen uusiutumattomista energialähteistä kohti uusiutuvia energialähteitä. Vihreällä siirtymällä tarkoitetaan muutosta kohti ekologisesti kestäväää taloutta ja kasvua ja sitä, että talous nojaa vähähiilisiin energiaratkaisuihin sekä tukeutuu kiertotalouteen ja luonnon monimuotoisuutta edistäviin ratkaisuihin. Vihreän siirtymän ytimessä on myös periaate, jonka mukaan silloin kun päästöjä vähennetään, ei samalla aiheuteta haittaa muille ympäristötavoitteille. Tieto metsien ja avonaisten peltojen merkityksestä ilmastomuutoksen ja luontokadon pysäyttämässä lisääntyy jatkuvasti. (Ympäristöministeriö. 2023).

Jos perusteena käytetään vihreää siirtymää, tulisi uuden kantaverkon rakentamisessa itsessään ehdottomasti noudattaa tätä ja sijoittaa uusi kantaverkko jo olemassa olevan verkon välittömään läheisyyteen ja tällä tavalla käyttää jo olemassa olevia johtokäytäviä. Vaihtoehtoisesti olemassa olevaa verkkoa tulisi päivittää vastaamaan tulevaisuuden tarvetta. Joka tapauksessa rakentamisessa tulisi aiheuttaa mahdollisimman vähän haittaa ihmisille, olemassa ollelle asutukselle, sekä ympäristölle.

HANKKEESTA

Fingrid perustelee uuden kantaverkon rakentamisen tarpeen vihreällä siirtymällä, mutta ei kuitenkaan ole esittänyt selkeää ja yksilöityä tarvetta uudelle voimajohtoverkolle. Perusteluina on ainoastaan käytetty arvuutteluja tulevaisuuden sähköntarpeesta (Hankkeen perustelut, 8.) Edelleen on myös epäselvää, onko tarve yhdelle 400 kV:n voimajohdolle vai peräti kahdelle 400 kV:n voimajohdolle. Asia tulisi ehdottomasti ratkaista ennen rakentamisen aloittamista, jotta vältytään siltä, että ensin rakennetaan yksi 400 kV:n voimajohto ja myöhemmin tulevaisuudessa viereen toinen.

Fingrid on esittänyt viisi vaihtoehtoa uudeksi mahdolliseksi reitiksi (VE1, VE2, VE3, VE4 ja VE5 sekä näistä VE2A ja B, VE3A ja B, VE4A ja B sekä VE5A ja B). Reittivaihtoehdot VE1, VE2A, VE3A, VE4A JA VE5A rikkovat rakennus- ja kulttuuriympäristöllisesti arvokkaiksi arvioituja alueita ja maisemallisia näkymiä eri puolella Ohkolan kylää.

VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Arviointiselostuksessa on tunnistettu hyvin, miten voimajohdon reittivaihtoehdolla 1 (VE1) on paikoin suuri kielteinen vaikutus asutukseen ja elinolosuhteisiin. YVA-selostuksessa esitetyn vaikutusten arvioinnin perusteella maaseudun ja sen kylien elinkeinoelämän harjoittajat ja asukkaat eivät kuitenkaan ole perustuslain määrittelemässä yhdenvertaisessa asemassa kaupunkiseutujen tai asemakaavoitettujen alueiden asukkaisiin verrattuna. Tämä siitä syystä, että vaikutusten arvioinnissa on painotettu väestömäärältään suurempia asuinalueita enemmän kuin niitä alueita, missä asutusta ja asukkaita on vähemmän. Tosiasiassa vaikutus ihmisiin ja asutukseen on aivan yhtä suuri ja lopullinen kuin jos asukkaita olisi enemmän. Näiltä osin vaikutuksia ei mielestäni ole arvioitu riittävällä tavalla oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti. Myöskään vaikutuksia maaseudulla olevalle elinkeinotoiminnalle ei ole arvioitu riittävällä tavalla.

YVA-selostuksen mukaan hankkeen ilmastovaikutusten ja metsätalouden kannalta kielteiset vaikutukset ovat vähäisempiä siellä, missä voimajohto sijoittuu nykyisen voimajohdon rinnalle. Myös Fingridin omien periaatteiden mukaisesti lähtökohtaisesti uusi voimajohtolinja tulisi sijoittaa vanhojen voimajohtojen tilalle tai niiden rinnalle. Tämä perustuu maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 22 §:n mukaiseen valtioneuvoston päätökseen valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista.

YVA-ohjelmasta saatujen palautteiden perusteella Fingrid onkin tehnyt reitteihin muutoksia. Reittiä Kalliomäki-Toukola-Ridasjärvi-Soinila (VE1) on Ohkolan alueella siirretty idemmäksi noin 1150 metrin matkalta. Perusteena tälle on asutuksen läheisyys ja metsäsaarekkeen säilyminen kokonaisuudessaan. Käytännössä voimajohtoa on kuitenkin tuotu entistä lähemmäksi pysyvää asutusta. Vaikutusten arvioinnissa tulisi ehdottomasti painottaa vaikutuksia ihmisiin ja asutukseen enemmän kuin metsäsaarekkeen reunustaa.

Suunnitellessaan Hausjärvi–Anttila 400 kV:n voimalinjan yhtä mahdollista reittiä; Kalliomäki-Toukola-Ridasjärvi-Soinila (VE1), Ohkolan alueelta on käytetty linjan suunnitteluun vanhentunutta karttapohjaa. Suunnittelun pohjaksi otetun karttapohjan laatimisen jälkeen voimalinjan välittömään läheisyyteen on rakentunut ja on parhaillaan rakentumassa useita uusia kiinteistöjä. Johtuen vanhentuneista karttapohjista, nykytilan tarkastelussa ei ole pystytty ottamaan asianmukaisesti huomioon asutusta alle 300 metrin etäisyydellä voimalinjasta. Asiasta on huomautettu ja Fingridin mukaan nämä muutokset on huomioitu. YVA-selostuksen kuvassa 32 on kuitenkin edelleen käytetty vanhaa karttapohjaa, josta puuttuu alueen uudet asuinrakennukset. Näin mittavan projektin suunnittelussa tulisi käyttää viimeisimpiä käytettävissä olevia tietoja.

Suunniteltu reittivaihtoehto VE1 tulisi kulkemaan suoraan Ohkolan kylän avoimen kylämaiseman läpi. Kyseinen alue on merkitty Mäntsälän yleiskaava-luonnoksessa 2050 paikallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi ja määritelty kulttuuriympäristön ydinalueeksi (RKY-alue). Alue on myös merkitty maisemallisesti arvokkaaksi peltoalueeksi. Keski-Uudenmaan maakunnallisen vastuumuseon antaman lausunnon mukaan yleiskaavainventoinnin tulokset tulkitsevat maakuntakaavan arvoaluerajauksia (Mäntsälän kunta 2021, 151 ja 152). Myös Uusimaa 2050-maakuntakaavassa Ohkolan avoimet peltoalueet on tunnistettu kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta tärkeiksi alueiksi. Rakentamalla voimalinja tätä reittivaihtoehtoa noudattaen, tulisi voimalinjasta maisemaa erittäin paljon hallitseva elementti ja muuttaisi merkittävästi ja pysyvästi tämän maisemallisesti arvokkaan peltoalueen ilmettä. Fingridin tiedotustilaisuudessa yhtiön edustajien mukaan voimalinjan olemassaoloon tottuu. Se ei kuitenkaan muuta sitä tosiasiaa, että arvokas peltomaisema ei ole enää entisenlaisensa. Myös Sitowise on arvioinut Ohkolan alueen maakunnallisesti arvokkaana kulttuuriympäristönä sekä vaikuttavana maisematilakokonaisuutena vuonna 2019 toteuttamassaan Mäntsälän yleiskaava 2050-maisemaselvityksessä (Sitowise Oy 2019).

Reittivaihtoehdot VE1, VE2A, VE3A, VE4A ja VE5A rikkovat kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kylän maisemaa erittäin merkittävästi ja peruuttamattomasti muuttamalla räikeällä tavalla olemassa olevaa maisemaa. Vaikutuksia tulisi ehdottomasti pitää kohtalaisen sijaan suurena vaikutuksena, koska muutos nykyiseen maisemaan on erittäin suuri ja pysyvä.

Rauhaisana pelto- ja metsävaltaisena alueena Ohkolan alue sisältää monimuotoisia luontoarvoja. Suunnitellut reittivaihtoehdot VE1, VE2A, VE3A, VE4A ja VE5A sijoittuvat pääosin uuteen maastokäytävään (s. Fingrid 2023:28) ja aiheuttaisivat näin pysyviä haitallisia ja laajamittaisia vaikutuksia niin ihmisiin, asutukseen kuin luontoonkin. Reittivaihtoehdon VE1 Ohkolan avoimilla peltoalueilla ja niiden läheisyydessä elää ja pesii lukuisia eri lintuja, kuten laulujoutsenia, kurkia sekä useampia eri haukkalajeja. Alueella on tavattu myös palokärkiä. Kantaverkkolinja häiritsisi lintujen pesintää ja muuttaisi pysyvästi niiden elinympäristöä. Kantaverkkolinja avoimella peltoalueella aiheuttaisi myös vaaraa linnuille, jotka saattaisivat törmätä johtoihin ja pylväisiin.

Alle 100 metrin etäisyydellä mahdollisen voimalinjan reittivaihtoehtoa VE1 pesii myös lepakkoyhdyskuntia. Suomessa lepakoita suojaavat tiukat määräykset. Kaikki lepakkolajit ovat rauhoitettuja ja kuuluvat EU:n luontodirektiiviin liitteen VI mukaisiin lajeihin, jotka ovat tiukasti suojeltuja myös luonnonsuojelualueiden ulkopuolella. Direktiivin mukaan lajien lisääntymis- ja levähdyspaikat on suojeltava kaikenlaiselta häirinnältä. Lisäksi Euroopan lepakoiden suojelusopimus EUROBATS asettaa omat vaatimuksensa jäsenmaille ja kannustaa esimerkiksi huomioimaan lepakoiden tärkeät muuttoreitit ja saalistusalueet maankäytön ja tuulivoimaloiden suunnittelussa. Suomi on liittynyt syyskuussa 1999 Euroopan lepakoiden suojelusopimukseen, joka velvoittaa suojelemaan lepakoita entistä paremmin. Lepakoille tärkeitä talvehtimis- ja lisääntymispaikkoja sekä päiväpiloja on pyrittävä suojelemaan ja ravinnonsaannin kannalta tärkeät alueet huomioidaan suojelupäätöksiä tehtäessä. YVA-selostuksessa on kuitenkin katsottu, että voimajohtohankkeen linjamaisuuden vuoksi erilliselle lepakkoselvitykselle ei katsota olevan tarvetta.

Perustuen aikaisempiin lepakoiden suojelua koskeviin perusteisiin katson, että tällainen selvitys olisi tullut toteuttaa osana ympäristövaikutusten arviointiselostusta, tunnistaa alueella elävät lepakkolajit sekä huomioida vaikutusten arvioinnissa.

Reittivaihtoehto VE1 myös jakaisi yhtenäisen metsäalueen kahtia useiden kymmenien kilometrien alueelta ja reitti tulisi esimerkiksi kulkemaan metsojen soidinalueen läpi. Reittivaihtoehdot VE2A, VE3A, VE4A ja VE5A kulkevat alueen läpi, joka on Uusimaa-kaavassa 2050 merkitty metsätalousvaltaiseksi alueeksi, joka on laaja, yhtenäinen ja ekologisen verkoston kannalta merkittävä (Fingrid 2023, 64).

VAIKUTUKSET IHMISIIN JA TERVEYTEEN

Ohkolan kylä on taajaman ulkopuolella oleva vanha viljelykylä ja alueena rauhallinen ja idyllinen. Voimalinja tulisi aiheuttamaan haittoja niin maanomistajille, kiinteistöjen omistajille, elinkeinon harjoittajille kuin alueen muille käyttäjille. Kantaverkkolinjan reittivaihtoehto VE1:n rakentaminen ja kunnossapito edellyttäisi myös paikallisen yksityistien käyttöä.

Kiinteistöjen omistajille tulee voimalinja valmistuttuaan aiheuttamaan maisemahaittoja ja nämä maisemahaitat tulee aiheuttamaan kiinteistöjen arvon alenemaa. Voimalinjan välittömässä läheisyydessä oleville aiheutuu myös meluhaittoja. Koronapurkaukset, mitkä tapahtuvat voimajohdon johtimen ja eristimien pinnalla, aiheuttavat voimajohdon lähellä sirisevän äänen. Ääni on voimakkaimmillaan kostealla säällä sekä talvella, kun johtimen pinnalle muodostuu huurretta. (Papinsaari 2014, 23.)

Heini Papinsaari on diplomityössään ”Voimalinjan vaikutus haja-asutusalueilla olevien asuin- ja lomatonttien hintoihin” tutkinut, kuinka paljon suurjännitelinjan johtimien tai pylväiden läheisyys vaikuttaa haja-asutusalueella omakotitalokiinteistöjen ja rakentamattomien rakennuspaikkojen arvoon. Diplomityön johtopäätös oli, että voimalinjan sijoittuminen lähelle kiinteistöä laskee sen arvoa. (Papinsaari. 2014.) 400 kV:n voimalinja on rakenteiltaan massiivinen ja rakenteiden lisäksi linjan suoja-alueen suuruus tulee oleellisesti vaikuttamaan ja muuttamaan alueen nykyistä maisemaa. Linja tulee aiheuttamaan myös melua, mitä alueella ei tällä hetkellä ole. Haitat tulevat olemaan konkreettisia ja pysyviä ja ovat tähän perustuen alueen asukkaille todellisia.

Psyykinen immissiovaikutus tulisi myös huomioida. Tämä tarkoittaa sitä, että vaikka fyysisiä terveysvaikutuksia ei olisikaan vielä aukottomasti tutkimuksilla todistettu, ihmiset eivät halua asua voimalinjojen välittömässä läheisyydessä. Heini Papinsaaren (2014) mukaan ”ostajat kokevat kiinteistön, jonka välittömässä läheisyydessä on näkyvissä sähkönsiirtolinja, vaaralliseksi ja epäviihtyisäksi. Tämä vähentää kiinteistöä myytessä ostohalukkaiden määrää, pidentää myyntiaikaa ja alentaa myyntihintaa. Näin ollen psyykkisten immissioiden korvattavuuden kannalta relevanttia ei ole se, onko pelko aiheellinen, vaan se, vaikuttaako se ihmisten käyttäytymiseen ja edelleen kiinteistön arvoon.”

Korkein oikeus on ratkaisussaan 24.5.199 (KKO:1999:61) päättänyt, että Pohjolan Voima Oy:n tulee maksaa korvauksia kiinteistöjen omistajille muuttaessaan 110 kV:n voimalinjan 400 kV:n voimalinjaksi. Korvauksia maksettiin niin lunastetuista maa-alueista kuin siitä, että sähkönsiirtolinjan pylväiden ja

johdinten näkyminen kiinteistön pihapiiriin ja sisälle rakennuksiin vähentää kiinteistöltä avautuvan maiseman kauneusarvoja ja asumisviihtyisyyttä. Johtimet saattavat aiheuttaa ajoittain myös meluhaittaa ja niihin saattaa kerääntyä lunta ja jäätä. Lisäksi ne tuottavat ympäristöönsä keskimääräistä suuremman sähkö- ja magneettikentän. Sähkönsiirtolinjat tuottaa yllä mainittujen seikkojen lisäksi maisemahaittaa ja näiden yhteisvaikutuksesta alentaa linjan läheisyydessä olevien kiinteistöjen arvoa. Arvonalennus on lunastuslaissa tarkoitettua pysyväisluontoista haittaa, joka tulee korvata kiinteistönomistajalle.

Tässä korkeimman oikeuden ratkaisussa alueella on jo ollut 110 kV:n voimalinja. Tämän hankkeen osalta alueella ei tällä hetkellä ole voimalinjaa ollenkaan ja toteutuessaan kiinteistöjen arvonalenema, ja siitä oikeutetut korvaukset tulevat olemaan tätä ennakkopäätöstä suurempia.

Fingridin jakamassa esitteessä ”Naapurina voimajohto” todetaan, että ”Voimajohtojen ympärilleen aiheuttamien sähkö- ja magneettikenttien mahdollisia terveysvaikutuksia on tutkittu paljon. Tutkimustiedon perusteella niistä ei ole todettu aiheutuvan vaaraa ihmisille tai eläimille.” Maailman terveysjärjestö WHO on kuitenkin linjannut, ettei voimalinjojen läheisyyteen tulisi rakentaa (Papinsaari 2014, 22). Lisäksi WHO on todennut, että jotkin epidemiologiset tutkimukset ovat osoittaneet korrelaation erittäin matalataajuisen sähkömagneettisen stimulaation (ELF-EMS) ja tiettyjen sairauksien välillä (WHO 2007, 238).

LOPPUSANAT JA EHDOTUS REITTIVAIHTOEHDOKSI

Ohkola on Uusimaa 2050 -maakuntakaavassa tunnistettu kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi alueeksi. Kylä on rauhallinen ja idyllinen pieni kyläyhteisö. Olisi kohtuutonta, mikäli 400 kV:n voimalinja rikkoisi tämän idyllin ja kulkemalla läpi avoimen peltomaiseman tai kylän muuttaen radikaalisti ja pysyvästi tämän arvokkaan alueen. Vaikutusten arviointia tehtäessä harvaan asuttuja alueita tulisi myös painottaa samassa mittakaavassa kuin tiheämmin asuttuja alueita. Sähköä tarvitaan eniten kaupungeissa ja taajamissa, joten on kohtuutonta, että harvaan asuttujen alueiden ihmiset joutuvat kärsimään voimalinjojen vaikutuksesta kuitenkin enemmän.

Fingrid on itse määritellyt, että uudet voimajohdot pyritään sijoittamaan vanhojen voimajohtojen tilalle tai niiden rinnalle. Tämä perustuu maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 22 §:n mukaiseen valtioneuvoston päätökseen valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. Uutta linjaa rakennettaessa ihmisiä ja asutusta tulisi arvottaa metsäalueita korkeammalle ja valita vaihtoehto, minkä vaikutus ihmisiin ja olemassa olevaan asutukseen olisi kaikkein vähäisin. Näistä tarkasteltavista vaihtoehtoista reitti 2B aiheuttaisi vähiten vaikutuksia olemassa olevaan asutukseen ja ihmisiin sekä kulttuuriperintöön ja maisemaan.

Ohkolassa 12.8.2024

LÄHTEET

Sähköiset

Fingrid. 2024 Ympäristövaikutusten arviointiselostus. Viitattu 9.8.2024.
<https://www.fingrid.fi/kantaverkko/rakentaminen/hankkeet/hausjarvi-ant-tila/#yva-menettely->

Korkeimman oikeuden ratkaisu. 1999. KKO:1999:61. Viitattu 9.8.2024.
[https://www.edilex.fi/kko/ennakkopaatokset/19990061?offset=15101&perpage=100&sort=relevance&years\[\]=1990-1999&searchSrc=1&advancedSearchKey=156631](https://www.edilex.fi/kko/ennakkopaatokset/19990061?offset=15101&perpage=100&sort=relevance&years[]=1990-1999&searchSrc=1&advancedSearchKey=156631)

Mäntsälän kunta. 2021. Mäntsälän yleiskaava 2050. Viitattu 9.8.2024.
https://www.mantsala.fi/uploads/sites/2/2022/03/yleiskaavaluonnoksen_selostus_16.6.2021.pdf

Papinsaari, H. 2014. Voimalinjan vaikutus haja-asutusalueilla olevien asuin- jaomatonttien hintoihin. Viitattu 9.8.2024. <https://aalto-doc.aalto.fi/items/322e825a-9cce-40d2-b0d1-4be5c1d572e1>

Sitowise Oy 2019: Maisemaselvitys, Mäntsälän yleiskaava 2050. Viitattu 9.8.2024. https://www.mantsala.fi/app/uploads/sites/2/2022/03/maisemaselvitys_sitowise_2019.pdf

UNEP/EUROBATS. Agreement on the Conservation of Populations of European Bats. Viitattu 11.8.2024 <https://www.eurobats.org/>

Uusimaa 2050 -maakuntakaava, Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan kartta. Viitattu 9.8.2024. <https://uudenmaanliitto.fi/wp-content/uploads/2022/01/Helsingin-seudun-vaihemaakuntakaava-kartta-13.3.2023-1.pdf>

Ympäristöministeriö. 2023. Mitä on vihreä siirtymä? Viitattu 9.8.2024.
<https://ym.fi/mita-on-vihrea-siirtyma>

WHO. 2007. Environmental Health Criteria. Viitattu 9.8.2024.
<https://www.green-elmf-cables.com/wp-content/uploads/2011/10/who-environmental-health-criterias.pdf>

Ohkolan Kyläyhdistys ry

Lausunto YVA-selostuksesta

23.9.2024

Uudenmaan ELY-keskus
Opastinsilta 12
00520 Helsinki
Puh. 029 5021000

Viite: UDELY/2145/2023

Fingrid Oyj:n 400 kV:n voimajohto välillä Hausjärvi–Anttila**YLEISTÄ**

Ohkolan Kyläyhdistys kiittää Fingridiä avoimesta vuoropuhelusta ja mahdollisuudesta esittää mielipiteitä Hausjärvi-Anttila 400 kilovoltin voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Vihreän siirtymän ei merkittävää haittaa -periaatteen mukaisesti uuden kantaverkon rakentaminen tulee sijoittaa mahdollisuuksien mukaan jo olemassa olevan kantaverkon välittömään läheisyyteen. Mikäli tämä ei ole mahdollista, niin linjaus tulee toteuttaa siten, että siitä on mahdollisimman vähän haittaa olemassa olevalle asutukselle ja ympäristölle. YVA-selostuksessa on tunnistettu, kuvattu ja arvioitu laajasti hankkeen merkittävät ympäristövaikutukset.

VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Mielestämme arviointiselostuksessa on hyvin tunnistettu, miten voimajohdon kaikilla reittivaihtoehdoilla on vaikutusta asutukseen ja elinolosuhteisiin Ohkolan kyläalueella. YVA-selostuksessa esitetyn vaikutusten arvioinnin perusteella maaseudun ja sen kylien elinkeinoelämän harjoittajat ja asukkaat eivät kuitenkaan ole perustuslain määrittelemässä yhdenvertaisessa asemassa kaupunkiseutujen tai asemakaavoitettujen alueiden asukkaisiin verrattuna.

Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen strateginen suunnitelma (MAL 2019) kuvaa seudullista kehittymistä maankäytön kehittämisvyöhykkeiden, asuntotuotannon ja liikenneinvestointien avulla vuoteen 2030 asti. Kehittämisvyöhykkeillä sähkönkulutus luonnollisesti kasvaa ja sähköä on tarve siirtää yhä suuremmassa määrin. Maaseutualueet ja niillä sijaitsevat kylätaajamat eivät lisää sähkönkäyttöä, mutta ovat hyvin haavoittuvassa asemassa infrastruktuuriprojekteissa, kuten tässä Fingridin kantaverkkohankkeessa.

YVA-selostuksessa ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetään IMPERIA-menetelmää, jossa vaikutusten merkittävyys on näin sidoksissa hankkeesta aiheutuvan muutoksen suuruuteen ja laajuuteen, vaikutuksen kohteena olevan väestön määrään sekä vaikutuksen kestoon. Mielestämme YVA-selostuksessa vaikutusten merkittävyyden arvioinnissa olisi tullut arvioida vaikutuksia elinkeinoihin ja ihmisten elinolosuhteisiin laajemmin kuin asutuksen määrää painottamalla. Lisäksi merkittävyyden arvioinnissa tulisi huomioida lähtötilanteen lisäksi muutoksen pysyvyys ja vaikutus alueen tuleviin kehittymismahdollisuuksiin. Esimerkiksi rakentamattomat rakennuspaikat tulisi huomioida häiriintyvien kohteiden osalta. Vaikutuksia kulttuurillisesti- ja maisemallisesti arvokkaisiin

alueisiin tulisi mielestämme myös tarkastella tasavertaisesti ilmasto- ja luontoympäristövaikutusten kanssa.

TARKASTELEVAT REITTEIVAIHTOEHDOT

YVA-selostuksen mukaan hankkeen ilmastovaikutusten ja metsätalouden kannalta kielteiset vaikutukset ovat vähäisempiä siellä, missä voimajohto sijoittuisi nykyisen voimajohtolinjalle. Myös Fingridin omien periaatteiden mukaisesti lähtökohtaisesti uusi voimajohtolinja tulisi sijoittaa vanhojen voimajohtojen tilalle tai niiden rinnalle. Tämä perustuu maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 22 §:n mukaiseen valtioneuvoston päätökseen valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista.

YVA-ohjelmasta saatujen palautteiden perusteella Fingrid on tehnyt reitteihin muutoksia. Reittiä Kalliomäki-Toukola-Ridasjärvi-Soinila (VE1) on Ohkolan alueella siirretty idemmäksi noin 1150 metrin matkalta. Tätä perustellaan selostuksessa asutuksen läheisyydellä ja metsäsaarekkeen säilymisellä kokonaisuudessaan. Käytännössä voimajohtoa on kuitenkin tuotu entistä lähemmäksi pysyvää asutusta. Lisäksi YVA-selostuksessa on edelleen käytetty vanhoja karttapohjia, joista puuttuu uusia asuinrakennuksia.

VAIKUTUKSET MAISEMAAN JA RAKENNETTUUN KULTTUURIYMPÄRISTÖÖN

Voimajohtoon kaikki reittivaihtoehdot sijoittuvat Ohkolan kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen kylään vaihtelevin pituuksin. Ohkolan kylä on vireä ja vetovoimainen, perinteikäs maaseutukylä Mäntsälän eteläosassa. Ohkola valittiin Uudenmaan vuoden kyläksi 2014. Ohkolalla on pitkä asutushistoria: vuoden 1550 maakirjan mukaan Ohkolassa oli silloin yhdeksän maatilaa. Ohkolaa halkova, Helsingistä Lahteen kulkeva maantie on 1600-luvulta. Mäntsälän toiseksi suurimman kylän ominaispiirteenä on laaja, eheä jokilaakson viljelymaisema. Maasto on loivasti kumpuilevaa. Asutusta on harvakseltaan reunametsien luona tai peltomaisemaan työntyvillä pienillä kalliosaarekkeilla, joille vievät tiet kulkevat maiseman pääsuuntausta noudatellen. Pääkylässä on jäljellä talonpoikaisrakennuksia eri vuosikymmeniltä. Sivummalla on vanhaa yksittäistaloasutusta. Uusjaosta muistuttavat samankaltaiset klassistiset puutalot.

Kylän vetovoiman, identiteetin ja sosiaalisten arvojen kannalta yhtenäinen maisema on ensiarvoisen tärkeä. Reittivaihtoehdolla VE1 olisi haitallinen vaikutus erityisesti Ohkolan osayleiskaavaa varten tehdyssä Rakennusinventointi ja kulttuuriympäristöraportissa (Ahola 2007) tunnistettuihin Ohkolan kylän lähestymisalueen avoimiin peltoomaisemiin ja maisematilakokonaisuuteen, muuttaen peltomaiseman merkittäväällä tavalla ja pysyvästi.

Reittivaihtoehdot, VE2A, VE3A, VE4A ja VE5A kulkevat kaikki Ohkolan keskikylässä Uudenmaan liiton kaavassa merkityn maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön läpi. Reittivaihtoehdot vaikuttaisivat haitallisesti seuraaviin erikseen mainittaviin Ohkolan kulttuurihistoriallisiin kohteisiin ja arvokkaisiin rakennuksiin:

- Olennainen osa Mäntsälän ja Suomen historiaa on Mäntsälän kapina vuonna 1932. Kapinan alkusysäys oli Mikko Erichin puhe Ohkolan työväentalolla, jonka raunioilla sijaitsee nykyään tulipaikka ja muistotaulu. Se on suosittu retki- ja luokkaretikohde. Edellä mainitut voimajohtoon reittivaihtoehdot kulkevat tämän historiallisesti merkittävän paikan välittömässä läheisyydessä. Voimalinja vähentäisi paikan virkistysarvoa ja muuttaisi historiallista maisemakuvaa.
- Ohkolan kesäteatteri toimii Öljymäellä. Teatteri on Etelä-Suomenkin mittakaavassa merkittävä harrastajateatteri, jonka erityinen ja Suomen kauneimmaksi mainittu teatterimiljöö edesauttaa nimekkäämpienkin ohjaajien kiinnittämistä teatteriproduktioihin. Nykyinen 110 V sähkölinja kulkee teatterin läheisyydessä, mutta ei näy rakennusten takaa katsomoon häiriten näkymää. Korkeammat voimajohtopylväät (reitit 2A-5A) näyttäytyisivät häiritsevinä ja rikkoisivat Öljymäen perinteikkään maiseman.

- Ohkolan 1912 rakennettu Nuorisoseurantalo on paitsi kylän tilaisuuksien ja kerhojen pitopaikka, myös suosittu juhla- ja häätila. Osa paikan viehätysvoimasta kumpuaa romanttisesta sijainnista metsän reunassa, matalalla kummulla, avoimen peltomaiseman äärellä. Häiritsevästi näkyvissä olevalla voimajohdolla (reitit 2A-5A) olisi vaikutusta talon suosioon ja sitä kautta Nuorisoseuran taloudelliseen tilanteeseen.

Voimajohtolinjoista VE2B, VE3B, VE4B sekä VE5B sivuavat Ohkolan maakunnallisesti arvokasta maisemaa.

Voimajohtojen Ohkolaa halkovat linjavaihtoehdot avaavat uusia maastokäytäviä yhtenäiseen metsäalueeseen ja poistavat metsävyöhykkeitä kyläalueen ja melua aiheuttavien kohteiden väliltä, eli E4-moottoritiestä, oikoradasta, NCC:n kiviaineksen ottoalueesta sekä Nummen motocross-radasta. Tämä meluhaitta kohdistuu laajalle alueelle kyläläisiä ja erityisesti lähimpinä edellä mainittuja kohteita asuvia asukkaita. YVA-selvityksessä ei ole huomioitu riittävästi metsämaastoon tulevien avonaisten käytävien vaikutusta meluun.

Ohkolan kylä on kuvattu maakunnallisesti arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi, kuten YVA-selostuksessakin tunnustetaan. Myös Fingridin hankkeen YVA-ohjelman konsulttina toimiva Sitowise on arvioinut Ohkolan alueen maakunnallisesti arvokkaana kulttuuriympäristönä sekä vaikuttavana maisematilakokonaisuutena vuonna 2019 toteuttamassaan Mäntsälän yleiskaava 2050 -maisemaselvityksessä.

YVA-selostuksessa vaikutukset maisemarakenteeseen ja maisemakuvaan arvioidaan Ohkolan osalta kohtalaisen kielteisiksi. Vaikutukset kulttuuriympäristöön arvioidaan puolestaan reittivaihtoehdosta riippuen kohtalaisiksi tai vähäisiksi. Mielestämme vähäiseksi arvioitujen reittivaihtoehtojen osalta vaikutuksia Ohkolan alueen kulttuuriympäristöön on YVA-selostuksessa aliarvioitu. Vaikutuksia Ohkolan alueella ylipäättään tulisi pitää suurina, sillä voimajohto sijoittuisi Ohkolan alueella pitkälti uuteen maastokäytävään ja esimerkiksi maisemakuvaltaan herkille avoimille peltomaisemille, joiden läheisyydessä on myös asutusta. Ohkolan alueen maisemakuvassa voimajohto olisi erittäin hallitseva ja muuttaisi sitä pysyvästi. Myös yhteysviranomainen on omassa YVA-ohjelman lausunnossaan korostanut, että vaikutus on erityisen suurta uusissa maastokäytävissä ja avoimissa maisematiloissa.

Mäntsälän kulttuuriympäristöselvitys ja alueiden selvitys (Ahola 2022) on tehty Mäntsälän kunnan tilauksesta yleiskaavan perusselvitykseksi rakennetun kulttuuriympäristön ja kulttuurimaisemien osalta vuonna 2020, ja sitä on täydennetty vuonna 2022. Selvityksen tavoitteena on edesauttaa rakennettujen ympäristöjen kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen tunnistamista ja vaalimista, jotta Mäntsälässä saadaan säilymään rikas kulttuurihistoriallinen kerroksellisuus ja monipuolinen aikakaudestaan kertova kulttuuriympäristö. Selvityksen mukaan kulttuuriympäristöllä on tärkeä rooli yhteisen muistin ylläpitäjänä, identiteetin pohjana ja hyvinvoinnin lähteenä sekä yhteiskunnan vaiheiden kuvastajana. Paikan luonne syntyy ympäristön tilallisista, visuaalisista ja toiminnallisista piirteistä.

Kulttuuriympäristövaikutusten arvioinnin avulla voidaan ohjata kehitystä maaseutukylissä tavalla, joka edesauttaa säilyttämään historiallista monipuolisuutta asuin ympäristöjen rikkautena ja siten myös alueellisen omakeimaisuuden. Selvitystä tukee Ohkolan osayleiskaavaa varten tehty Rakennusinventointi ja kulttuuriympäristöraportti (Ahola 2007), joka analysoi tarkemmin Ohkolan rakennusperintöä ja maisemallisia arvoja. Ohkolan maisemallisesti merkittävin kulttuurimaisema on Ohkolan keskikylän jokialueen peltomaisema. Tätä kylän ydinaluetta täydentäväksi on luonnehdittu Ohkolaa Kellokoskelta lähestyttäessä Ohkolantien molemmien puolin aukeava peltoaukea viljelyksineen ja vanhoine rakennuksineen eli kylän lähestymismaisema, joka maisemallisesti ilmentää siirtymää Hyökännummen taajamasta Ohkolan kyläalueelle ja maaseudulle (Ahola 2022, kartat 8-9 ja Ahola 2007).

Kulttuuriympäristöraportti mainitsee alueen elämysarvoiksi kylää halkovan maisematien eli Vanhan Helsingintien Hirvihaarasta Ohkolaan ja Kellokoskelle. "Tie kulkee seudulle ominaisissa jokilaaksoissa vaikuttavien viljelymaisemien ja historiallisesti kerroksellisten kyläympäristöjen kautta". Tien varrella on

myös “vanhoja rakennuksia yhdistystoiminnan käytössä sekä kulttuuritoimintaa vanhassa kyläkeskustassa”. Osa suunnitelluista voimalinjan reittivaihtoehdoista kulkisi näiden Ohkolan avoimien peltomaisemien halki ja tämä olisi pitänyt huomioida myös osana YVA-selvityksen vaikutustenarviointia.

Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavaa varten määriteltiin 2012 maakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt yhdenmukaisin perustein Uudenmaan alueelle. Maakuntakaavaan on Mäntsälän kohdalle merkitty kolme valtakunnallisen RKY-inventoinnin kohdetta sekä kahdeksan maakunnallisesti merkittäviksi kulttuuriympäristöiksi arvotettua aluetta. Ohkolan keskikylän jokilaaksoalue on yksi näistä maakunnallisesti merkittävistä kulttuuriympäristöistä. Tämän lisäksi alue on merkitty maisemallisesti arvokkaaksi peltoalueeksi.

Voimajohdon reittivaihtoehdot rikkoisivat peruuttamattomasti ja räikeällä tavalla maisemallisesti ja kulttuuriympäristöllisesti arvokkaiksi arvioituja alueita erityisesti Ohkolan maakuntakaavassa arvokkaiksi merkityillä alueilla. Mielestämme hankkeen vaikutuksia näiden reittivaihtoehdojen maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön sekä ihmisiin ja olemassa olevaan asutukseen tulisi pitää kohtalaisen sijaan suurina, koska voimalinja muuttaa erittäin merkittävästi alueen maisemaa sekä vaikutuksen pysyvyyden vuoksi.

VAIKUTUKSET MAANKÄYTTÖÖN

Ohkola on perinteinen maaseutukylä, missä maa ja metsätalouden harjoittaminen on merkittävää sekä elinkeinona että myös alueen maiseman muodostajana. Maatilat ovat pääasiassa kasvinviljelytiloja, joista osalla tilakoko on kasvanut merkittävästi. Lisäksi VE1 vaihtoehdon vaikutusalueella on hevostaloutta harjoittavia tiloja.

YVA-selostuksessa on tunnistettu, että maataloudelle aiheutuu linjasta pellolla kohtalaista haittaa, mutta linjan alla ja suoja-alueilla voi kuitenkin viljellä. Pylväät haittaavat maatalouskoneilla työskentelyä. Samoin pylväät sekä linjat ovat linnuston pysähdyspaikkoja ja linnut ovat yksi merkittävistä hukkakauran levittäjistä pysähtyessään linjoille ja ulosteen mukana levittävät siemeniä pelloille. Tutkimusten mukaan uusia hukkakauran saastuttamia alueita löydetään juuri linjojen alapuolelta. Hukkakaura on tehokkaasti leviävä rikkakasvi, joka levitessään on todella hankala torjuttava. Koska hukkakauran torjunta on maatalousyrittäjälle lakisääteistä, aiheuttaa torjuntatyö lisäkustannuksia maatalousyrittäjille sekä estää myös siemenvilja tuotannon.

Jos voimajohtolinja viedään peltoalueille, aiheutuu niiden rakentamisesta suoraan haittaa pelloille. Rakentamisen aikana peltotiet ja salaojat voivat raskaiden koneiden painosta sortua tai muutoin rikkoutua. Haitallisten vaikutusten minimoimiseksi rakennusajankohta tulee toteuttaa silloin, kun pelloilla ei viljellä viljelykasveja ja myöskään ei sellaisena ajankohtana, jolloin raskailla koneilla pellolla ajettaessa maa tiivistyy ja aiheutetaan pitkäaikaiset vaikutukset peltojen vesitaloudelle ja samalla peltojen kasvukunnolle. Rikkoutuneet salaojat ja peltotiet tulee kunnostaa tai korvata täysimääräisinä niistä aiheutuneet haitat maa-alueiden omistajille.

YVA-selostus antaa mielestämme virheellisen mielikuvan hankkeen ilmastohyödyistä. Metsät peittävät 60 prosenttia Uudenmaan maapinta-alasta. Uudenmaan maakuntaliiton mukaan Uudellamaalla siirtyy metsää muuhun käyttöön noin tuhannen hehtaarin vuosivauhdilla. Tämä on suuri pinta-ala, sillä laajat metsäalueet tuottavat ilmastohyötyjä varastoimalla ja sitomalla hiiltä.

Metsien puuvarat ovat metsänomistajille sekä maa- ja metsätalous yrittäjille tärkeä tulonlähde. Voimajohdon rakentamisessa metsäalueiden läpi koituu metsätaloudelle haittaa menetettävästä metsätalousmaasta, mikä poistuu puuntuotannosta. Lisäksi metsänhakkuut joudutaan tekemään voimajohdon rakentamisen takia eri aikaan kuin on suunniteltu. Metsätaloudessa linja aiheuttaa suuren tulonmenetyksen, kun monesti kasvuikässä tai arvo kasvuvaiheeseen tulossa oleva metsä joudutaan hakkaamaan liian aikaisin. Verohallinnon päätöksen mukaan metsän keskimääräinen vuotuinen tuotto on Mäntsälässä 194,20 euroa hehtaarilta. Hyvässä ja hyvin hoidetussa metsässä tulonmenetys on vielä

suurempi. Sellainen hehtaarikohtainen tuotto ainakin sadalta vuodelta jää saamatta, kun linja tehdään metsään. Korvaus metsänomistajalle menetyksestä on kohtuuttoman pieni.

Sähkölinja aikaisemman linjan vieressä on lähes yhtä leveä kuin linja uudessa paikassa. Metsänomistajan kannalta ne ovat lähes yhtä haitallisia. Yksittäiselle metsänomistajalle voi aiheutua merkittävää haittaa, jos tilukset sijaitsevat johdon suuntaisesti tai ne ovat kooltaan pieniä ja pirstoutuvat johdon rakentamisen myötä pieniksi palasiksi. Voimajohtolinjan avaaminen metsäalueilla aiheuttaa linjojen reuna-alueilla myrsky- ja hyönteistuhoja. Esimerkiksi Ohkola on pahaa maannousema- ja kirjanpainaja tuhoaluetta. Linjan rakentamisen aiheuttamat vahingot ovat metsänomistajille suuremmat kuin korvattava pinta-ala.

YVA-selosteesta poiketen katsomme, että voimajohtohankkeen vaikutus elinkeinotoimintaan metsänomistajille sekä metsätalous yrittäjille on merkittävä. Rakentamisen aikaiset vaikutukset kohdistuvat metsäalueilla metsäautoteihin, jotka voivat rikkoutua. Metsäautotiet eivät välttämättä kestä voimajohtojen rakentamisesta aiheutuvaa rasitusta. Metsäautoteiden kunnostamisen tulee hoitaa linjan rakentaja.

VAIKUTUKSET IHMISIIN JA TERVEYTEEN

Uusimaa-kaava 2050 korostaa maakunnan väestön kasvua seuraavina vuosikymmeninä ja nimeää luonnon ja rakennetun ympäristön voimavarojen ja vetovoimatekijöiden turvaamisen tärkeiksi elementeiksi kasvun hallinnassa (Uusimaa-kaava 2050, selostus: 6). Kuten YVA-selostuksessa tunnistetaan, niin voimajohtolla on kielteinen vaikutus elinoloihin ja viihtyvyyteen. Tämä pätee jokaiseen Ohkolan läpi menevään reittivaihtoehtoon, sillä Ohkolan kylän alueella voimajohto olisi hallitseva maisemassa ja muuttaisi nykyistä maaseutumaisesta kylämiljöötä rakennetummaksi. Tämän lisäksi reittivaihtoehdot vaikuttavat haitallisesti olemassa olevaan asutukseen sekä ihmisten elinkeinoon.

Ensimmäinen kirjallinen maininta Ohkolan kylästä on vuodelta 1548. Alkuperäinen ryhmäkylämuoto muuttui uusjaon aikana, jolloin moni keskikylän taloista siirrettiin peltoalueiden läheisyyteen. Ohkola on silti koko historiansa ajan ollut leimallisesti peltoaukeiden ja loivien kumpujen kylä, lukuun ottamatta viime vuosikymmenten aikana kehittyntä, tiiviisti rakennettua Hyökännummen taajama-aluetta. Se kuuluu Ohkolan maakyläalueeseen, mutta käytännössä Ohkola ja Hyökännummi ovat eriytyneet yksiköiksi, joilla on omat yhdistyksensä, tapahtumansa ja elinympäristönsä. Tämä on huomioitu myös Mäntsälän kunnan kaavasuunnittelussa. Ohkolan osayleiskaavan selvitystyö (Mäntsälän osayleiskaavaluonnos) ja Mäntsälän kulttuuriympäristöselvitys kuvaavat Ohkolan kylämiljöön maisemallisia arvoja selkeästi.

Maiseman vaikutus korostuu lähestyttäessä kylää tien 1456 kautta sekä Mäntsälän että Hyökännummen suunnasta: metsän / pientaloalueen jälkeen aukeaa avoin peltojen, metsäsaarekkeiden, kiemurtelevien teiden ja talojen tilkuttama kylämaisema. Kyläyhteisön identiteetti rakentuu vahvasti edellä kuvatun avoimen kylämaiseman varaan: Ohkola mielletään maalaiskyläksi kaupunkien kainalossa. Rauhallisuus, aktiivinen sosiaalinen elämä ja maisemalliset arvot palveluiden läheisyydessä ovat Ohkolan valtteja uusia asukkaita etsittäessä ja kylä kuuluukin Mäntsälän kunnan vahvimpiin muuttovoittoalueisiin. Muuten kunnan vetovoima on vähäinen (koko kunnan keskiarvo +0,2–0,3% vuosina 2021–2022). Muuttajien ja rakentajien lapsiperhevaltaisuus auttaa osaltaan pitämään yllä kyläkoulua ja tervettä demografista rakennetta. Uusimaa2050-kaava katsoo, että laajat ja yhtenäiset kulttuurimaisema-alueet tulee ottaa huomioon ja niiden pirstomista tulee välttää. Ohkolan näkökulmasta katsottuna koko Ohkola muodostaa yhtenäisen kulttuurimaiseman.

Mäntsälän strategisen osayleiskaavan luonnoksen tavoitteina ovat muun muassa kyläkeskusten kehittäminen, maankäytön ohjaaminen, luonnonläheisyys, ilmastotavoitteiden sekä kestävä kehityksen huomioiminen, myönteinen väestönkehitys, kuntalaisten hyvinvoinnin edellytysten vahvistaminen maankäytön ja kaavoituksen keinoin ynnä yhteisöllisyyden vahvistaminen. Voimajohto aiheuttaisi merkittävää haittaa sekä Ohkolan alueen ympäristölle, asutukselle, elinkeinoille että alueen vetovoimaisuudelle tulevaisuudessa.

Uusimaa 2050 kaavassa mainitun maakunnallisesti merkittävän yhtenäisen metsäalueen pohjoispuolella sijaitsee maakunnallisesti merkittävä Hirvihaara ampumarata, mistä kuuluu jo tällä hetkellä kylän alueelle laukaukset, kun rataa käytetään. Uusimaa 2050-kaavassa todetaan, ampumaratojen läheisyydessä puuston peitteisyydellä on huomattava vaikutus siihen, kuinka voimakas meluvaikutus on ja kuinka se alueellisesti kohdentuu. Mikäli yhtenäiselle metsäalueelle avataan uusia maastokäytäviä, tulevat tämän tapaiset häiritsevät äänet kuulumaan vielä enemmän Ohkolan kylän suuntaan. Tämä on havaittavissa jo nyt, kun alueella on ollut yksi isompi avohakkuu vuonna 2024.

Kaikki suunnitellut reittivaihtoehdot kulkevat kaavaehdotukseen merkityn hajarakentamisen edullisuusvyöhykkeen (kyläalueen, merkitty karttaan lyhenteellä AT) läpi. Tällä merkitään alueet, joille yhdyskuntarakenteen kehittämisen kannalta on perusteltua osoittaa lisä- tai täydentävää rakentamista. Maisemaa hallitsevilla, kauas näkyvillä voimajohdoilla asutuksen läheisyydessä ja yhteisiksi koetuilla alueilla on viihtyvyydelle ja elämänlaadulle heikentävä vaikutus. Voimajohtolinjat vaikuttaisi paitsi Ohkolan alueen nykyisten asukkaiden tilanteeseen, myös kylään muuttamista harkitsevien päätökseen. YVA-selostuksessa käytetty IMPERIA-menetelmä ei huomioi riittävästi yllä kuvattuja teemoja ja arvoja. Mielestämme nämä tulisi huomioida osana arviointia, kun voimalinjaa suunnitellaan tiiviisti asutulle Etelä-Suomen alueelle.

Kylän vetovoiman, identiteetin ja sosiaalisten arvojen kannalta yhtenäinen maisema on ensiarvoisen tärkeä. YVA-selostuksessa on mielestämme hyvin tunnistettu, miten voimalinjan reittivaihtoehdojen vaikutus ihmisiin olisi kielteinen. Avoimien peltomaisemien läpi ja matalien korkeuserojen maastossa tekisi voimalinjasta maisemaa äärimmäisen voimakkaasti hallitsevan elementin. Tämä linjaus on ristiriidassa sekä kylän identiteetin ja imagon että voimajohtojen suunnittelussa huomioitavien ympäristötekijöiden (topografia, näkyvyys maisemassa) kanssa (Fingrid 2023:16, s. 60). Lisäksi se muuttaisi Ohkolan nykyistä luonnonympäristöä ja maisemaa rakennetuksi ympäristöksi.

Voimajohtolinjat vaikuttaisi haitallisesti myös kylän virkistystoimintaan ja sosiaaliseen elämään, jossa merkittävä osuus kylän virkistystoiminnasta talvella pohjaa Ohkolan OKA:n ylläpitämään latuverkostoon, joka kulkee Ohkolan nuorisoseurantaloon ja Hyökännummen välillä.

Voimajohdon reittivaihtoehdot sijoittuvat maanomistajien omistamille pelloille ajetuille hiihtoladuille ja reitit vaihtelevat talven lumitilanteiden mukaan ja sitä kautta vähentävät niiden virkistysarvoa. Ohkolan alueella ei Hyökännummen kuntopuistoa ja koulun kenttiä ja leikkipaikkaa lukuun ottamatta juuri ole virkistysrakenteita, vaan pääasiassa ulkoilu- ja virkistysalueena toimivat alueen metsät polkuineen ja metsäteineen. Erityisesti laajat, yhtenäiset metsäalueet ovat vaeltajien, lenkkeilijöiden, metsästäjien, sienestäjien ja marjastajien suosiossa. Kaikki suunnitellut linjausvaihtoehdot alentavat metsien virkistysarvoa ja vähentävät siten kylän viihtyvyyttä ja vetovoimaisuutta. VE2, VE3, VE4, VE5 sekä A- ja B-vaihtoehdot sijoittuvat yksityisen metsänomistajan maille talkoilla tehdyn kylän vanhan perinteisen valaistun pururadan viereen ja päälle. Rata lähtee Ohkola nuorisoseurantaloon edestä ja sen pituus on yhteen suuntaan noin 1,3 kilometriä.

Ohkolan kylän alueella toimii noin 100 yritystä ja tuotantolaitosta. Kaikki suunnitellut voimajohtolinjat vaikuttavat negatiivisesti yritystoimintaan. Erityisen haitallisia ne ovat yrityksille ja yhteisöille, jotka tarjoavat majoitus-, matkailu, juhla- tai tilapalveluja, joissa ympäristöllä on palveluntarjoajan valinnassa merkittävä vaikutus. Tällaisia yrityksiä löytyy jokaisen reittivaihtoehdon varrella.

Kaikkien reittivaihtoehdojen varrella Ohkolassa sijaitsee runsaasti myös pysyvää asutusta ja vapaa-ajan asuntoja. Kiinteistöjen omistajille voimalinjat tulisi toteutuessaan maisemahaitan lisäksi alentamaan kiinteistöjen arvoa. Heini Papinsaari on vuonna 2014 Aalto-yliopistolle toteutetussa diplomityössään ”Voimalinjan vaikutus haja-asutusalueilla olevien asuin- ja lomatoimittien hintoihin” tutkinut, kuinka paljon suurjännitelinjan johtimien tai pylväiden läheisyys vaikuttaa haja-asutusalueella omakotitalokiinteistöjen ja rakentamattomien rakennuspaikkojen arvoon. Diplomityön johtopäätös oli, että voimalinjan sijoittuminen lähelle kiinteistöä laskee sen arvoa.

Korkein oikeus on ratkaisussaan 24.5.1999 (KKO:1999:61) päätenyt ratkaisuun, että Pohjolan Voima

Oy:n tulee maksaa korvauksia kiinteistöjen omistajille muuttaessaan 110 kV:n voimalinjan 400 kV:n voimalinjaksi. Korvauksia maksettiin niin lunastetuista maa-alueista kuin siitä, että sähkönsiirtolinjan pylväiden ja johdinten näkyminen kiinteistön pihapiiriin ja sisälle rakennuksiin vähentää kiinteistöltä avautuvan maiseman kauneusarvoja ja asumisviihtyvyyttä. Kiinteistön arvonalennus on lunastuslaissa tarkoitettua pysyväisluontoista haittaa, joka korvataan kiinteistönomistajalle. Tässä korkeimman oikeuden ratkaisussa alueella on jo ollut 110 kV:n voimalinja. Ohkolan alueella kiinteistöjen arvonalenema ja siitä oikeutetut korvaukset tulisivat olemaan tätä ennakkopäätöstä suurempia. Pylväiden sijoitussuunnittelun lisäksi YVA-selostuksessa olisi mielestämme haitallisten vaikutusten lieventämiskeinoissa tullut esittää myös korvaukset kiinteistöille, joiden pihapiiriin siirtolinjan pylväät ja johtimet näkyvät.

Pellon ja metsän rajoilta on luontevaa irrottaa tontteja maankäytöllisesti sopivista paikoista ja näin tukea Ohkolan väestökehitystä. Ohkolaan on uusia tulijoita, jotka arvostavat kyläalueen perinteistä maalaismaisemaa. Tonttien hinta laskee merkittävästi voimajohtojen läheisyydessä. Lisäksi voimajohdon läheisyys vaikuttaa ihmisten haluun rakentaa alueelle. Nämä mahdolliset rakennuspaikat ja niistä maanomistajille aiheutuvat tulonmenetykset olisi mielestämme tullut huomioida osana YVA-selostusta.

Haitallisten vaikutusten lieventämisen osalta tulisi myös huomioida, että voimalinjan rakennusvaiheessa raskaan kaluston liikenteen lisääntyminen vaikuttaisi Ohkolan alueen teiden ylläpito- ja kehittämismahdollisuuksiin. Ohkolantien liikenne on jo viime vuosina lisääntynyt, eivätkä tien perustukset kestä enempää liikennettä. Tämän tyyppiset välilliset vaikutukset ihmisiin ja rakennettuun ympäristöön olisi mielestämme pitänyt huomioida osana hankkeen vaikutustenarviointia. Lisäksi olisi mielestämme pitänyt selvittää, miten yksityistien rakenteet kestävät verkon rakentamisen aiheuttaman raskaan liikenteen.

YVA-selostuksessa ei juuri oteta kantaa voimalinjan vaikutuksista ihmisten terveyteen, sillä Fingrid on asettanut 400 kV:n voimalinjan turvarajaksi 31 metriä. Tämä perustuu sosiaali- ja terveysministeriön asetukseen 1045/2018 ionisoimattoman säteilyn väestölle aiheuttaman altistuksen rajoittamisesta. Asetuksen valmistelutyössä on ollut pohjana Euroopan unionin neuvoston suositus sähkömagneettisille kentille altistumisen rajoittamisesta. Maailman terveysjärjestö WHO on kuitenkin linjannut, ettei voimalinjojen läheisyyteen tulisi rakentaa (Papinsaari 2014, 22). Lisäksi WHO on todennut, että jotkin epidemiologiset tutkimukset ovat osoittaneet korrelaation erittäin matalataajuaisen sähkömagneettisen stimulaation (ELF-EMS) ja tiettyjen sairauksien välillä (WHO 2007, 238).

Myös maanmittauslaitoksen mukaan maailman terveysjärjestön WHO:n kansainvälinen syöväntutkimuskeskus IARC (International Agency for Cancer Research) on todennut, että pitkäaikainen oleskelu asuinympäristössä, jossa magneettikentän vuontiheys on yli $0,4 \mu\text{T}$, saattaa aiheuttaa lapsilla leukemiaa. 50 Hz:n, kuten esimerkiksi voimajohdon, magneettikentät ovat IARC:n luokittelussa mahdollisesti syöpää aiheuttavia (World Health Organisation IARC, 2011).

Säteilyturvakeskus toteaa verkkosivuillaan, että pitkäaikaisella altistuksella magneettikentälle epäillään mahdollisesti olevan terveydellisiä haittavaikutuksia. Lisäksi myös psyykkinen immissiovaikutus olisi otettava huomioon. Vaikka fyysisiä terveysvaikutuksia ei olisi vielä aukottomasti tutkimuksilla todistettu, ihmiset eivät halua asua voimalinjojen välittömässä läheisyydessä. Heini Papinsaaren mukaan ostajat kokevat kiinteistön, jonka välittömässä läheisyydessä on näkyvissä sähkönsiirtolinja, vaaralliseksi ja epäviihtyiseksi. Tämä vähentää kiinteistöä myydessä ostohalukkaiden määrää, pidentää myyntiaikaa ja alentaa myyntihintaa. Näin ollen psyykkisten immissioiden korvattavuuden kannalta relevanttia ei ole se, onko pelko aiheellinen, vaan se, vaikuttaako se ihmisten käyttäytymiseen ja edelleen kiinteistön arvoon.

VAIKUTUKSET KASVILLISUUTEEN, LUONTOTYYPPEIHIN JA ELÄIMIIN

Rauhaisana pelto- ja metsävaltaisena alueena Ohkolan alue sisältää monimuotoisia luontoarvoja. Pääosin uuteen maastokäytävään sijoittuvalla voimajohdolla olisi pysyviä, haitallisia ja laajamittaisia luontovaikutuksia.

Uudenmaan maakuntakaavassa 2050 on valtatie 25:n molemmin puolin kaavaan merkitty laaja metsätalousvaltainen alue, joka on yhtenäinen ja ekologisen verkoston kannalta erittäin merkittävä. Tämä alue on arvioitu metsien luontoarvopirteiltään parhaimpaan viidennekseen Uudellamaalla (Uudenmaan liitto 2018).

YVA-selostuksessa reittivaihtoehtojen vaikutuksia linnustoon on arvioitu lähinnä maakunnallisesti arvokkaiden lintualueiden osalta. Keravanjärvellä on tehty havaintoja harmaahaikaroista sekä myös jalohaikarasta. Ohkolan avoimilla peltoalueilla ja niiden välittömässä läheisyydessä sijaitsevilla metsäalueilla elää ja pesii lukuisia eri lintuja, kuten laulujoutsenia, kurkia sekä useampia eri haukkalajeja. Lisäksi alueella on tavattu muun muassa palokärkiä, valkoselkätikkoja ja kuusitiaisia. Linnut ovat herkkiä suurten voimalinjojen aiheuttamille häiriöille ja mielestämme vaikutuksia niihin olisi tullut arvioida laajemmin.

Alle 100 metrin etäisyydellä mahdollisista voimalinjoista tiedetään Ohkolan alueella pesivän myös lepakkoyhdyskuntia. Suomessa lepakoita suojaavat tiukat määräykset. Kaikki lepakkolajit ovat rauhoitettuja ja kuuluvat EU:n luontodirektiiviin liitteen VI mukaisiin lajeihin, jotka ovat tiukasti suojeltuja myös luonnonsuojelualueiden ulkopuolella. Direktiivin mukaan lajien lisääntymis- ja levähdyspaikat on suojeltava kaikenlaiselta häirinnältä. Myös Euroopan lepakoiden suojelusopimus EUROBATS asettaa omat vaatimuksensa jäsenmaille ja kannustaa esimerkiksi huomioimaan lepakoiden tärkeät muuttoreitit ja saalistusalueet maankäytön ja tuulivoimaloiden suunnittelussa. Suomi liittyi syyskuussa 1999 Euroopan lepakoiden suojelusopimukseen, joka velvoittaa suojelemaan lepakoita entistä paremmin. Lepakoille tärkeitä talvehtimis- ja lisääntymispaikkoja sekä päiväpyiloja on pyrittävä suojelemaan ja ravinnonsaannin kannalta tärkeät alueet huomioidaan suojelupäätöksiä tehtäessä. YVA-selostuksessa on katsottu, että voimajohtohankkeen linjamaisuuden vuoksi erilliselle lepakoselvitykselle ei katsota olevan tarvetta. Perustuen aikaisempiin lepakoiden suojelua koskeviin perusteisiin katsomme, että tällainen selvitys olisi tullut toteuttaa osana ympäristövaikutusten arviointiselostusta, tunnistaa alueella elävät lepakkolajit sekä huomioida ne vaikutustenarvioinnissa.

EU:n uusi ennallistamisasetus on saatu juuri voimaan. Sen tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden ja sopeutumiskyvyn parantaminen ennallistamistoimilla. Uusi lainsäädäntö edellyttää kohdentamaan toimenpiteitä kaikkiin heikentyneisiin luontotyyppisiin luontotyyppiryhmien sijaan ja lisänee ennallistamistoimien piiriin katsottavaa pinta-alaa Suomessa. Luonnon monimuotoisuutta ei tule heikentää uusilla voimalinjoilla, vaan vihreän siirtymän ei merkittävää haittaa -periaatteen mukaisesti rakentaminen tulisi toteuttaa nykyisiä linjoja vahvistamalla tai sijoittamalla uusi linja mahdollisuuksien mukaan jo olemassa olevan Fingridin kantaverkon välittömään läheisyyteen tai vaihtoehtoisesti moottoritien tai junaradan läheisyyteen, missä voimalinjan rakentaminen ei vähennä metsäalueita yhtä laajasti tai muuta merkittävästi lintujen ja eläinten elinympäristöjä. Myöskään voimalinjan rakenteet eivät tällaisella reitillä erotu muusta maisemasta niin selvästi. Mielestämme uuden ennallistamisasetuksen vaatimukset tulisi jo huomioida YVA-selostuksessa keskeisin osin luontovaikutusten arvioinnin sekä haitallisten vaikutusten ehkäisyn ja lieventämisen yhteydessä.

YHTEENVETO JA EHDOTUS VALITTAVASTA REITISTÄ

Ohkola on Uusimaa 2050 -maakuntakaavassa ja lukuisissa aiemmissa kulttuuriympäristöselvityksissä tunnistettu kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi alueeksi. Kylä on rauhallinen ja idyllinen pieni kyläyhteisö. YVA-selostuksessa on tunnistettu, miten 400 kV:n voimalinja rikkooi tämän maakunnallisesti arvokkaan kulttuurimaiseman ja kulkemalla läpi kylän vaikuttaisi suuresti alueen asukkaisiin.

Tarve uudelle voimajohtolinjalle on perusteltu, mutta suunniteltaessa voimalinjureittii uusille alueille vaikutustenarvioinnissa tulee mielestämme erityistä painoarvoa antaa vaikutuksista ihmisiin, kyläyhteisöön ja maaseudun vetovoiman säilymiseen. Maisemalliset arvot eivät ole maaseudun asukkaille rahalla korvattavissa.

Vaikutusten arvioinnissa tulisi myös huomioida, että maaseudulla asuvat ihmiset joutuvat kärsimään siitä, että tiheästi asutuissa kaupungeissa on kasvava tarve sähkölle. Alueet ovat herkkiä muutoksille ja hyvin haavoittuvassa asemassa tämän kaltaisissa hankkeissa, joissa ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetään menetelmää, jossa vaikutusten merkittävyys on sidoksissa vaikutuksen kohteena olevan väestön määrään. Vaikutusten kohteena olevien ihmisten määrän lisäksi merkittävyyden arvioinnissa tällaisilla seuduilla tulisi painottaa muutoksen suuruutta lähtötilanteeseen sekä muutoksen pysyvyyttä ja vaikutusta alueen tuleviin kehittymismahdollisuuksiin. Lisäksi vaikutuksia kulttuurillisesti- ja maisemallisesti arvokkaisiin alueisiin tulisi mielestämme tarkastella tasavertaisesti ilmasto- ja luontoympäristövaikutusten kanssa.

Voimalinjan rakentamisen linjavaihtoehdot ovat kaikki huonoja vaihtoehtoja meidän kylälaisten näkövinkkelistä. Osana hankkeen toteutusta vaihtoehtona tulisi tarkastella toteutusta maakaapelointia alueella, jossa vaikutukset ihmisiin, ympäristöön ja maisemaan ovat merkittävän haitallisia. Vaihtoehtoisesti voimalinja tulisi Fingridin omien periaatteiden mukaisesti sijoittaa uusi voimajohto Fingridin omien kantaverkkolinjojen rinnalle tai korkeampiin pylväisiin siten ettei uusia johtokäytäviä tarvita.

Huomioiden YVA-selostuksessa esitetyt vaikutukset ja edellä esitetty näkökulmat vaadimme Fingridiä tarkastelemaan hanketta uudelleen ja etsimään voimajohdolle reittivaihtoehdon, joka aiheuttaa YVA-selostuksessa tunnistettuja haittoja vähemmän negatiivisia vaikutuksia ympäristölle, maisemalle ja ihmisille. Näin voimajohto sulautuisi osittain jo olemassa olevaan rakennettuun ympäristöön ja aiheuttaen mahdollisimman vähän muutoksia maisemakuvaan.

Ohkolassa 23.9.2024

Ohkolan Kyläyhdistys ry

Ohkolan Kyläyhdistys ry

LÄHTEET

Ahola, Teija 2007: Mäntsälä, Ohkolan osayleiskaava, Rakennusinventointi ja kulttuuriympäristöselvitys. Raportti (32 sivua).

Ahola, Teija 2022: Mäntsälän kulttuuriympäristöselvitys – Mäntsälän yleiskaava 2050. Viitattu 7.8.2024.
https://www.mantsala.fi/app/uploads/sites/2/2022/03/mantsalan_kulttuuriymparistoselvitys_2022.pdf

Ahola, Teija 2022: Mäntsälän rakennettu kulttuuriympäristö. Rakennusinventoinnin tilanne 2021. Viitattu 7.8.2024.
https://www.mantsala.fi/app/uploads/sites/2/2022/03/mantsalan_kulttuuriymparistoselvitys_kartat_1-4.pdf

Ahola, Teija 2022: Mäntsälän rakennettu kulttuuriympäristö. Kulttuuriympäristön historiallinen luonne. Viitattu 7.8.2024.
https://www.mantsala.fi/app/uploads/sites/2/2022/03/mantsalan_kulttuuriymparistoselvitys_kartat_5-7.pdf

Ahola, Teija 2022: Mäntsälän rakennettu kulttuuriympäristö. Kunnan kylät 2020 ja kulttuuriympäristön painopistealueet. Viitattu 7.8.2024.
https://www.mantsala.fi/app/uploads/sites/2/2022/03/mantsalan_kulttuuriymparistoselvitys_kartat_8-9.pdf

Ahola, Teija 2022: Mäntsälän kulttuuriympäristö. Tunnetut muinaisjäännökset, tilanne 2020. Viitattu 7.8.2024.
https://www.mantsala.fi/app/uploads/sites/2/2022/03/mantsalan_kulttuuriymparistoselvitys_kartta_10.pdf

Helsingin Seudun Liikenne HSL 2019: Helsingin seudun maankäyttö, asuminen ja liikenne. MAL 2019 suunnitelma. Viitattu 7.8.2024.
https://www.hel.fi/hel2/Helsinginseutu/Hsyk/Hsyk_280319/mal_2019_suunnitelmaraportti.pdf

Korkeimman oikeuden ratkaisu 1999: Lunastuslaki - Lunastuskorvaus - Maisemahaitta. KKO:1999:61. Viitattu 7.8.2024.
[https://www.edilex.fi/kko/ennakkopaatokset/19990061?offset=15101&perpage=100&sort=relevance&years\[\]=1990-1999&searchSrc=1&advancedSearchKey=156631](https://www.edilex.fi/kko/ennakkopaatokset/19990061?offset=15101&perpage=100&sort=relevance&years[]=1990-1999&searchSrc=1&advancedSearchKey=156631)

Maanmittauslaitos: Immissiohaittojen arviointi ja korvaaminen. Viitattu 7.8.2024.
<https://ak.maanmittauslaitos.fi/2023/immissiohaitat/immissiohaittojen-arviointi-ja-korvaaminen#4.3.%20Terveysvaikutukset>

Mäntsälän kunta 2021. Mäntsälän yleiskaavan 2050 selostus. Viitattu 7.8.2024.
https://www.mantsala.fi/app/uploads/sites/2/2022/03/yleiskaava2050_kehityskuvat_selostus.pdf

Papinsaari, Heini 2014: Aalto-yliopisto, Voimalinjan vaikutus haja-asutusalueilla olevien asuin- ja lomatoimittien hintoihin. Viitattu 7.8.2024.
<https://aaltodoc.aalto.fi/items/322e825a-9cce-40d2-b0d1-4be5c1d572e1>

Sitowise Oy 2019: Maisemaselvitys, Mäntsälän yleiskaava 2050. Viitattu 7.8.2024.
https://www.mantsala.fi/app/uploads/sites/2/2022/03/maisemaselvitys_sitowise_2019.pdf

Säteilyturvakeskus: Voimajohtojen magneettikentän pitkäaikaisvaikutuksista ei ole varmuutta. Viitattu 7.8.2024.
<https://stuk.fi/sahkoverkot-ja-voimajohdot>

Uudenmaan liitto 2022: Missä maat on mainiommat – Uudenmaan kulttuuriympäristöt. Viitattu 7.8.2024.

<https://uudenmaanliitto.fi/wp-content/uploads/2022/05/Missa-maat-on-mainiommat.pdf>

Uudenmaan liitto 2023: Uusimaa 2050 -maakuntakaava, Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan kartta. Viitattu 7.8.2024.

<https://uudenmaanliitto.fi/wp-content/uploads/2022/01/Helsingin-seudun-vaihemaakuntakaava-kartta-13.3.2023-1.pdf>

Uudenmaan liitto 2023: Uusimaa-kaava 2050, selostus 2020. Viitattu 7.8.2024.

<https://uudenmaanliitto.fi/wp-content/uploads/2022/01/Selostus.-Uusimaa-kaava-2050.pdf>

World Health Organisation 2005: Environmental Health Criteria monograph. Extremely low frequency fields. Viitattu 7.8.2024. <https://www.green-elmf-cables.com/wp-content/uploads/2011/10/who-environmental-health-criterias.pdf>

World Health Organisation, International Agency for Research on Cancer 2011: IARC classifies radiofrequency electromagnetic fields as possibly carcinogenic to humans. Viitattu 7.8.2024.

https://www.iarc.who.int/wp-content/uploads/2018/07/pr208_E.pdf

Lähetetty: maanantai 12. elokuuta 2024 14.32
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: UUDELY/2145/2023 Mielipide
Liitteet: Mielipide pdf

Luokat:

Oheessa meidän mielipide Fingrid suunnitelmaan. Vastustetaan tätä VE1 vaihtoehtoa.

Terveisin

Mielipide Hausjärvi-Anttila 400kV:n voimajohtohankkeen YVA-selostuksesta

YVA-selostuksessa on tunnistettu ja kuvattu laajasti Fingridin suunnitteleman voimajohtohankkeen merkittävät ympäristövaikutukset. Suunnitelman mukainen reittivaihtoehto VE1 välillä Kalliomäki-Toukola-Ridasjärvi-Soinila kulkisi noin 200 metrin etäisyydellä kodistamme ja muuttaisi merkittävästi maisemallisesti arvokkaaksi tunnustetun Ohkolan avoimen peltoalueen ilmettä sekä vaikuttaisi meidänkin kiinteistön arvoon.

Mekin kuten kaikki naapurimme ovat ihastuneet kyseiseen alueeseen jo ensisilmäyksellä koska Ohkola on lähellä luontoa sekä kuitenkin tiiviisti asuttu maalaismiljö. Ohkola on myöskin valittu vuoden kyläksi v.2013 sekin kertoo jo paljon siitä miksi ihmiset täällä viihtyy.

Meidän omakotitalon rakennus alkoi vuonna 2023 Joulukuussa ja olimme tehneet rakennus päätöksen kauan ennen Fingrid esitystä kyseiselle alueelle rakentamisesta. Mikäli olisimme sen tiennyt, emme olisi hankkeeseen ryhtynyt. Kotimme valmistui kesäkuussa 2024 ja olemme myöskin tätä VE1 vaihtoehtoa vastaan, tämä tulee valitettavalla tavalla vaikuttamaan meidänkin kiinteistöön, arvoon sekä meidän viihtyvyyteen. Myöskin meidän omistama peltoalue joka tulee olemaan tämän hankkeen tiellä tulee menettämään arvonsa, tarkoituksemme olisi käyttää kyseistä peltoa myös eläinten pitoon koko laajudeltaan sekä mahdollisesti vuokrata maita myös muualta. Kyseisellä alueella myös ratsastetaan paljon ja paljon on myös lapsia, enkä näe tätä hanketta turvallisesksi viedä tämä kyseisellä reitillä.

Tässä muutamia huolenaiheita jotka ovat lainattu: <https://www.terveyskirjasto.fi/asy00617>

Kokeelliset ja väestötutkimukset

Suositusarvot perustuvat sellaisiin biologisiin vaikutuksiin, jotka on tieteellisillä tutkimuksilla varmistettu. Epävarmuutta aiheuttava ongelma on se, että 1970-luvun loppupuolelta lähtien on julkaistu yli 25 väestötutkimusta, joiden yhteisanalyysit viittaavat siihen, että voimajohdon läheisyydessä lasten leukemia voisi lisääntyä, kun magneettivuontiheys ylittää 0,4 μ T. Sähkökenttään ei näitä havaintoja ole liitetty. Maailman terveysjärjestön syöväntutkimuskeskus IARC on luokitellut magneettikentät mahdolliseksi syöpää aiheuttavaksi tekijäksi. Korkeampaan luokitukseen ei ole perusteita, koska väestötutkimusten havainnoille ei ole saatu tukea koe-eläintutkimuksista eikä solututkimuksista in vitro.

Ohjeistukset

Voimajohtojen lähellä asuvat ihmiset voivat kuitenkin tuntee huolta väestötutkimusten havainnoista. Sen johdosta sosiaali- ja terveysministeriö kehottaa, että uusia asuntoja kaavoitettaessa tämä huoli tulisi huomioida, vaikka asetus ei edellytä kenttien johdosta erityisiä suoja-alueita voimajohdon ympärille. Uusia johtoja suunniteltaessa on hyvä pyrkiä siihen, ettei niitä rakenneta esimerkiksi asuntojen, päiväkotien, leikkikenttien ja koulujen läheisyyteen.

Mielestämme Fingrid ei ole huomioinut riittävän huolellisesti YVA-ohjelmasta saatua palautetta tehdessään reittimuutoksia Kalliomäki-Toukola-Ridasjärvi-Soinila (VE1) välillä Ohkolassa. YVA-selostuksessa reittimuutosta perustellaan asutuksen läheisyydellä ja metsäsaarekkeen säilymisenä

kokonaisuudessaan. Käytännössä voimajohtoa on kuitenkin tuotu entistä lähemmäksi pysyvää asutusta. Lisäksi YVA-selostuksen kuvan 32 on käytetty vanhaa karttapohjaa, josta puuttuu kokonaan esimerkiksi oma asuinrakennuksemme osoitteessa _____, joka sijoittuu noin metrin etäisyydelle mahdollisesta voimalinjasta. Vanhentuneista karttapohjista huomautettiin jo YVA-ohjelman lausuntovaiheessa. Mielestämme tässä tapauksessa olisi myös tarpeellista painottaa enemmän vaikutuksia asutukseen ja ihmisiin kuin metsäsaarekkeen reunustaa. Voimalinjan vaikutus haja-asutusalueilla olevien asuin- ja lomatonttien hintoihin on tutkittu Aalto-yliopistolle toteutetussa diplomityössä vuonna 2014 (Heini Papinsaari). Pylväiden sijoitussuunnittelun lisäksi YVA-selostuksessa olisi mielestämme haitallisten vaikutusten lieventämiskeinoissa tullut esittää myös korvaukset kiinteistöille, joiden pihapiiriin siirtolinjan pylvää ja johtimet näkyvät. Maisemahaittojen ja taloudellisten haittojen vuoksi katsomme, että toteuttaessaan hankkeen reittivaihtoehdon VE1 mukaisesti Fingridin tulisi korvata voimajohdon aiheuttama kiinteistön arvonalenema paitsi lunastettavien maaalueiden omistajille, niin myös niille kiinteistönomistajille, joille voimajohtolinja aiheuttaa pysyväisluontoista haittaa. Tästä on myös korkeimman oikeuden ennakkopäätös 24.5.1999 (KKO:1999:61), jossa Pohjolan Voima Oy on määrätty maksamaan korvauksia kiinteistöjen omistajille muuttaessaan 110 kV:n voimalinjan 400 kV:n voimalinjaksi.

Reittivaihtoehto VE1 sijoittuu pääosin uuteen maastokäytävään ja aiheuttaisi näin pysyviä, haitallisia ja laajamittaisia vaikutuksia myös alueen luonnolle ja eläimille. Reittivaihtoehto VE1:n avoimilla peltoalueilla ja niiden välittömässä läheisyydessä elää ja pesii lukuisia eri lintulajeja. Alueella elää muun muassa eri haukkalajeja ja palokärkiä. Lisäksi alue on laulujoutsenien vakiintunut pesimäpaikka. Tiheästi asutussa Etelä-Suomessa ympäristövaikutusten arvioinnissa ja reittivaihtoehdon valinnassa tulisi mielestämme painottaa muutoksen suuruutta lähtötilanteeseen sekä muutoksen pysyvyyttä ja vaikutusta alueen tuleviin kehittymismahdollisuuksiin. Edellä mainituista perusteluista johtuen katsomme, että reittivaihtoehto VE1:n ympäristövaikutuksia on YVA-selostuksessa aliarvioitu ja Fingridin tulisi valita voimalinjalle jokin vähemmän asutusta ja elinkeinoelämää häiritsevä vaihtoehto.

Ystävällisesti

Lähteet:

<https://www.terveyskirjasto.fi/asy00617>

Lähettäjä: maanantai 12. elokuuta 2024 14.37
Lähetetty: ELY Kirjaamo Uusimaa
Vastaanottaja: Hausjärvi - Anttila voimalinjan kommentti UUDELY/2145/2023
Aihe:

Luokat:

Viite UUDELY/2145/2023

Hei!

VE1-voimalinjan osuus tulisi nykyisellä suunnitellulla reitillä (osuudella F-H) rajoittamaan Hyökännummen asemakaavoitetun alueen käyttöä, sekä Taruman uuden asuinalueen laajentumista merkittävästi sekä heikentämään nykyisten olemassa olevien kiinteistöjen arvoa. Lisäksi voimalinja rikkoisi alueen kulttuurimaiseman pahasti (idyllinen maalaismaisema), joka on toiminut tähän asti alueen vetovoimana.

Näiden edellä mainittujen perusteluiden vuoksi vastustamme esitettyä reittivaihtoehtoa ja ehdotamme uuden reitin suunnittelua ja huomioimaan paremmin olemassa olevat asutukset.

Ystävällisin Terveisin

Viite UUDELY/2145/2023

Uudenmaan ELY-keskus

kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

LAUSUNTO

FINGRID OYJ:N HAUSJÄRVI-ANTTILA 400 KILOVOLTIN VOIMAJOHTOHANKE
YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUS

Hankkeiden yhteisvaikutukset

Hanke kerrallaan arvioitavat, toteutettavat ja korvattavat linjat pirstovat alueita kiihtyvässä määrin ja tilanne saattaa olla yksittäisten elinkeinonharjoittajien kohdalla kestämaton. Lisäksi kapasiteetin rajojen tullessa vastaan, tarvetta tulee myös muunto- ja sähköasemien rakentamiselle.

Tiedossa olevat, samalle alueelle kohdistuvat hankkeet, tulisi arvioida yhtäaikaaisesti, jolloin todellinen kokonaisvaikutus selviäisi maanomistajakohtaisesti. Esimerkiksi Hausjärvellä on meneillään tai vireillä useita Fingridin voimajohtohankkeita. Kun YVA-arviointi tehdään esimerkialueella hanke kerrallaan, kaikkien hankkeiden yhteisvaikutus jää arvioimatta.

Seurannan tarve

Ympäristövaikutusten selvittämiseksi olisi tarpeellista tehdä seurantaselvitys samaan alueeseen kohdistuvien hankkeiden kerrannaisvaikutuksista. Hankkeen toteuttamisaikaisia vaikutuksia merkittävämpää on seurata hankkeen pitkäaikaisia vaikutuksia maanomistajakyselyjen lisäksi.

Hämeenlinnassa 12.8.2024

MTK Metsänomistajat

Metsänhoitoyhdistys Kanta-Häme

MTK Häme, MTK Uusimaa

Lähtettäjä:
Lähetetty: maanantai 12. elokuuta 2024 15.04
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: viite UJDELY/2145/2023

Luokat:

Hausjärvi Puujaa ja Porvoon/Sipoon Anttilan välinen voimajohtohanke

Asianomainen

Vastine voimajohtohankkeelle

Kiinteistölleni koituvat haitat, jos hanke toteutuu:
Maisema muuttuu
Pellon salaojat menettävät toimivuuden
Viljely vaikeutuu pellolle tulevien tolppien ansiosta
Rakentaminen ei onnistu pellolle
Verkon rakennusvaiheet vaikeuttavat viljelyä
Talviaikainen liikkuminen pellolla aiheuttaa salaojien jäätymisen ja kasvuston tuhot
Jos linja toteutuu, haruksettomat alta-ajettavat pylväsvaihtoehdot olisi paras vaihtoehto

Uudenmaan Ely-keskus
Helsinki

Palaute Fingrid Oyj:n 400 kv:n YVA ohjelmasta Hausjärvi–Anttila

Tutustuimme laadittuun YVA ohjelmaan. Sen lisäksi mitä palautteessamme 4.12.2023 esitimme, uudistamme tässäkin esiin linjan rakentamisesta maanomistajille tulevaa haittaa. Emme kannata mitään linjavaihtoehtoa emmekä vastusta linjan rakentamista.

Olisimme odottaneet vaihtoehdon VE0 pitämistä mukana todellisen vertailukohdan saamiseksi lopullista vaihtoehtoa valittaessa. Vaihtoehtojen pisteytysmenetelmän avaaminen ennalta olisi myös mielestämme kuulunut hyvään hallintoon.

Rakennettavaksi suunnitellun linjan aiheuttama haitta on lähes yhtä suuri nykyisen linjan vieressä verrattuna siihen, että linja olisi uudessa paikassa. Pellolla linjan haitta on merkittävästi pienempi kuin metsässä. Molemmista linjavaihtoehdoista voi saada korvauksen, mutta metsän tulevan tuoton menettää kokonaan. Eri linjavaihtoehtoja verrattaessa pitää arvioon kuulua arvio menetettävistä rakennuspaikoista, haitta linjan läheisyyteen jäävien kiinteistöjen arvon alenemisesta, metsän pohjan arvosta sekä korvaus muusta haitasta.

Linjaukset VE2A -VE5A johtaisivat kiinteistöllä kolmen rakennuspaikan menetykseen ja samoin kiinteistöllä kolmen menetykseen. Tilan kohdalla linjavaihtoehdot Soinilasta lähtevä VE3B-5B pirstoo tilan metsän ja leveä linja tuo kivenmurskaamon haitan tilan asukkaille.

Saimme tutustuttavaksemme Ohkolan kyläyhdistys ry:n luonnoksen lausuntoon. Siinä oleva kuvaus Ohkolan kylästä on hyvä kooste, mutta kaikkia raportissa esitettyjä näkökulmia emme voi hyväksyä. Lausunto on laadittu ottaen huomioon lenkkeilijän, hiihtäjän, samoilijan ja asukkaan näkökulma jättäen pois maanomistukselle aiheutuva haitta. Siksi yritämme omalla raportillamme täydentää maanomistajan näkökulmaa.

Kyläyhdistyksen raporttiluonnoksessa todetaan oikein, *Ohkolan näkökulmasta katsottuna koko Ohkola muodostaa yhtenäisen kulttuurimaiseman.*

Kyläyhdistyksen raportti käsittelee kuitenkin reittivaihtoehtoa (VE1) kuin sen varressa olisi Ohkolan kulttuurimaisema, linjan rakentaminen aiheuttaisi asukkaille ja maanomistajille haittaa eniten ja haja-asutusalueen rakentamista olisi vain VE1:n alueella. Samanlaiset vaikutukset ovat VE2A-VE5A vaihtoehdoissa ja rakentamista on toteutunut myös niiden lähipiirissä. Ohkolan mainitut kulttuurihistorialliset kohteet (kesäteatteri, Nuorisoseurantalo ja työväentalon rauniot) ovat linjojen VE2A-VE5A vaikutuspiirissä, kuten myös jokilaakson viljelymaisema.

Yhdistyksen lausuntoon viitaten arvelemme, että linnusto lienee samanlaista kaikissa linjausvaihtoehdoissa, eikä poikkeava kuten mainitaan VE1:ssä mainitaan olevan. Korostamme tarvittaessa luotettavan selvityksen tarpeellisuutta.

Meille kahdelle maanomistajina hanke olisi taloudellisesti erityisen merkittävä menetys (VE2-VE5), ellei haittaa korvata kokonaan. Siksi joudumme seuraamaan asian kehitystä viimeiseen päättyyn asti.

Olemme valmiit keskustelemaan hankkeen haittojen vähentämisestä sekä korvauksista.

Ohkolassa 12.8.2024

Lähettiläjä: [REDACTED]

Aihe: UUELY

Päivämäärä: 12. elokuuta 2024 klo 15.28

Vastaanottaja: kirjaamo.uusimaa@elykeskus.fi

Viite: UUELY/2145/2023

Emme voi mitenkään hyväksyä linja vaihtoehtoa VE1 Ohkola.

- Rikkoo kylän maisemallista arvoa.
- Rikkoo Ohkolan kylästä tehtyä, historiallisia kulttuuri lausuntoja.
- Rikkoo luonnonsuojelullisia arvoja alueella.
- Heikentää kiinteistön arvoa.
- korvaussummat eivät ole kaupallisten arvioitsijoiden tekemiä, joten eivät ole todellisia arvon alenemia.
- tunnearvoa ei ole huomioitu.
- Heikentää alueen asukkaiden henkistä- ja fyysistä terveyttä.
- voimalinjan meluhaitat
- säteily haitat
- Tuhoaa kiinteistön maisemalliset arvot.
- Häiritsee aurinkopaneelien tuottoa.
- Voimalinja 100 metrin päässä on terveyden kannalta aivan liian lähellä.
- tulisi olla vähintään 300 m kiinteistöstä.
- Linja VE1 Ohkola, ei millään arvoilla ole perusteltua, kun tarkastelee Fingrid Oyj:n itse julkaisemia arvoja, jotka koskevat luonto arvoja ja ihmisoikeuksia asuinalueellaan.

Uudenmaan ELY-keskus
Opastinsilta 12
00520 Helsinki
Puh. 029 5021000

Viite: UUDELY/2145/2023
Fingrid Oyj:n 400 kV:n voimajohto välillä Hausjärvi–Anttila

Arvoisa vastaanottaja,

Kiinteistömme sijaitsee sijoittuu Fingridin voimajohtohankkeen linjauksen VE1 välittömään läheisyyteen Ohkolassa.

talomme edustaa Ohkolan kylälle ominaista kulttuurihistoriallisesti merkittävää paikallista rakennuskantaa, joka on mainittu Mäntsälän kulttuuriympäristöselvityksessä.

Voimajohtohankkeen YVA-selostus toteaa, että hankkeen VE1-linjausvaihtoehdon vaikutuksen Ohkolan kylän ja Hyökännummen alueen asutukseen ovat kokonaisuudessaan suuret kielteiset. Karttalehdellä kuitenkin kiinteistömme kohdalla ei ole erikseen merkintää.

VE1-linjaus tarkoittaisi, että linjaus kulkisi keskeltä Mäntsälän kulttuuriympäristöselvityksen (Ahola 2022) nimeämää Ohkolan kylän *lähestymismaisemaa*. Kyseessä on tähän maakunnallisesti merkittävään kulttuurimaisemaan 1600-luvulla perustettua vanhaa Helsingintietä pitkin johtava kylän portti, jonka ilmeen kaavailtu voimalinja käytännössä kokonaan tuhoaisi.

Mäntsälä on kuntana kuuluisa nimenomaan kylistään, maaseudustaan ja niiden pelto- ja jokilaaksomaisemista. Ohkolan kylä on yksi Mäntsälän Kulttuuriympäristöselvityksen nimeämistä *painopistealueista*, ja kylään Hyökännummelta johtava peltoaukea, jolle nyt suunnitellaan voimalinjan VE1-linjausta, on kulttuuriympäristöselvityksessä erikseen merkitty ”ydinaluetta täydentävä tai itsenäinen, edustava alue”.

YVA-selostuksen kartassa mainittu ”kohtalainen kielteinen maisemavaikutus” on mielestämme väärinarviointi, ja negatiivinen vaikutus maisemaan ja sitä kautta asumisviihtyvyyteen sekä myös elinkeinoon (yrittäjyys) olisi erittäin suuri.

Kunnioittavasti,
Ohkolassa 12.8.2024

Lähetetty: sunnuntai 22. syyskuuta 2024 15.49
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Kopio:
Aihe: VS: Lausunto Fingrid / UUDELY/2145/2023
Liitteet: Fingrid-voimajohtohankkeen kiinteistölle aiheutuvan haitan kustannusvertailu_Liitteineen 2024.pdf

Täydennys mielipiteeseen 34

Luokat:

Uudenmaan ELY-keskus
Opastinsilta 12
00520 Helsinki
Puh. 029 5021000

Viite: UUDELY/2145/2023
Fingrid Oyj:n 400 kV:n voimajohto välillä Hausjärvi–Anttila

Arvoisa vastaanottaja,

Tämän viestin liitteenä täydennys aiempaan (12.8.2024) mielipiteeseemme voimajohtohankkeesta. Pyydämme viranomaista ottamaan päätelmässään huomioon myös hankkeen arvioidut keskimääräiset taloudelliset vaikutukset (ks. oheinen laskelma) kiinteistönomistukseen ja metsä- ja maatalouteen hankkeen eri linjausvaihtoehdoissa Ohkolan alueella Mäntsälässä.

22.9.2024

Finngrid-voimajohtohanke Hausjärvi-Anttila

Täydennys 12.8.2024 mielipiteeseen (UUDELY/2145/2023)

Haitta Ohkolan kylän kiinteistöjen arvolle

Fingrid voimajohtohankkeen Hausjärvi-Anttila linjausvaihtoehtoista VE2.B ja VE4.B aiheuttavat vähiten taloudellista ja maisemallista haittaa asukkaille ja kiinteistöille Ohkolan kylän osalta.

Vaihtoehto VE1. aiheuttaa taloudellista haittaa eniten, koska linjauksen varrella on eniten asuinrakennuksia ja rakennuskelpoisia tontteja, joiden arvon alenema on suuri. VE1. on Ohkolan kylän alueella pitkälti peltomaisemassa, jossa linja näkyy kauas ja haitta ulottuu kauemmaksi linjasta kuin metsämaastossa. Kaavoitetut Taruman ja Hyökännumen alueet ovat on lisäksi VE 1. alueella ja välittömässä läheisyydessä.

Asuinkiinteistöille aiheutuva haitta on merkittävästi suurempi, kuin metsäalueiden elinkeinolle aiheutuva ansionmenetys. Ero on 5-10 kertainen. Lähtökohtaisesti linja tulee viedä asuinrakennuksia keskittymän ulkopuolelle metsäiseen maastoon, jossa kokonaishaitta asumiselle, kiinteistöille ja elinkeinoille on vähäisin.

Liitelaskelmiin vedoten tulee ottaa huomioon, että vaihtoehdon VE 1. kokonaishaitta on 2,2 milj. euroa, kun se vaihtoehtoille 2.B ja 4.B on 400 000 eur.

Liitelaskelmat on arvio, jossa on otettu huomioon:

- kiinteistöjen hinnaksi on arvioitu vaihtelu välillä 150 000-500 000
 - o koska halvempi kiinteistöjä on enemmän, em. lukujen keskiarvo on kerrottu 75%, jolloin saadaan keskiarvona mahdollisimman todellisuutta vastaava arvio
- kiinteistöjen arvonalenema on laskettu 20% < 100m linjasta oleville kiinteistöille ja 5% 200-300 m oleville kiinteistöille
- osa kiinteistöistä on metsäalueella, jolloin 100-300 m etäisyys ei muodosta vastaavaa haittaa. Peltomaisemassa haitta on suurempi kuin 5%, koska linja näkyy kauas. Arvio pitää käsitellä keskimääräisenä laskelmana koko alue huomioiden.
- metsäalueiden vuotuinen haitta on laskettu verotusarvosta noin 200 eur/ha
 - o koska osa metsäalueista on suolla ja alueella, joka ei tuota metsää hyvin, haitta on arvioitu 60%:n täyden verotusarvon mukaisesta haitasta
- peltoalueiden vuotuinen haitta on arvioitu 25 eur/ha

Laskelmissa ei ole otettu huomioon mahdollisia korvauksia kiinteistöille tai metsä- ja maatalouselinkeinoille.

Liite

Fingrid-voimajohtohankkeen kiinteistöille aiheutuvan haitan kustannusvertailu

FinGrid-voimajohtohanke Hausjärvi-Anttila

Kiinteistöille aiheutuvan haitan vertailu Ohkolan kylän alueella

Metsä- ja peltoalueiden tulonmenetys

Vertailuluku: haitta metsä ja peltoalueille 30 v. aikana

Vaihtoehto	mitta Ohkolan alueella [km]	Metsää [km]	Peltoa [km]	Linjan leveys [km]	Pinta-ala metsä [ha]	Pinta-ala pelto [ha]	Haitta/vuosi metsä: 200 eur/ha*0,6	Haitta/vuosi pelto: 25 eur/ha	Yht haitta /vuosi M+P	Haitta 30 v metsä	Haitta 30 v pelto	Yht haitta 30 v metsä+pelto	[milj. eur]
VE 1.	13,2	7	6,2	0,06	42	37,2	8400	930	9330	252000	27900	279900	0,3
VE 2A	8,7	4,6	4,1	0,06	27,6	24,6	5520	615	6135	165600	18450	184050	0,2
VE 2B	6,7	5,3	1,4	0,06	31,8	8,4	6360	210	6570	190800	6300	197100	0,2
VE 3A	14,7	10,6	4,1	0,06	63,6	24,6	12720	615	13335	381600	18450	400050	0,4
VE 3B	12,8	11,3	1,5	0,06	67,8	9	13560	225	13785	406800	6750	413550	0,4
VE 4A	8,7	4,6	4,1	0,06	27,6	24,6	5520	615	6135	165600	18450	184050	0,2
VE 4B	6,7	5,3	1,4	0,06	31,8	8,4	6360	210	6570	190800	6300	197100	0,2
VE 5A	8,5	4,3	4,2	0,06	25,8	25,2	5160	630	5790	154800	18900	173700	0,2
VE 5B	6,6	5,2	1,4	0,06	31,2	8,4	6240	210	6450	187200	6300	193500	0,2

Kiinteistön arvon alenema Laskettu kiinteistöjen arvolle 150 000-500 000. Painotetaan kertomalla 75%, koska suurin osa kiinteistöistä on halvempia kuin 500 000

Vaihtoehto	Kiinteistöt [kpl]: Ohkola+Tarumaa /Hyökännummi <300 m	Kiintiestöt [kpl]: Ohkola+Tarumaa/H yökännummi <100 m	Painotettu keskihinta: 75%*ka(15000- 500000)/2	Haitta keskim.etäisyydellä <100 m: 20%, Etäisyydellä <300: m 5%	Arvon alenema [eur]	Milj. eur
VE 1.	65	31	206250	10 %	1949063	1,9
VE 2A	42	20	206250	10 %	852278	0,9
VE 2B	8	6	206250	11 %	188571	0,2
VE 3A	46	23	206250	10 %	948750	0,9
VE 3B	13	9	206250	11 %	298594	0,3
VE 4A	42	20	206250	10 %	852278	0,9
VE 4B	8	6	206250	11 %	188571	0,2
VE 5A	41	20	206250	10 %	838694	0,8
VE 5B	8	6	206250	11 %	188571	0,2

Kokonaisarvon alenemat [eur] Laskettu 30 v. ajalle metsä- ja peltoalueiden osalta

Vaihtoehto	Metsä	Pelto	Kiinteistö	Yhteensä [eur/vuosi]	Milj. eur
VE 1.	252000	27900	1949063	2228963	2,2
VE 2A	165600	18450	852278	1036328	1,0
VE 2B	190800	6300	188571	385671	0,4
VE 3A	381600	18450	948750	1348800	1,3
VE 3B	406800	6750	298594	712144	0,7
VE 4A	165600	18450	852278	1036328	1,0
VE 4B	190800	6300	188571	385671	0,4
VE 5A	154800	18900	838694	1012394	1,0
VE 5B	187200	6300	188571	382071	0,4

Lähettäjä:
Lähetetty: maanantai 12. elokuuta 2024 16.07
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: VL: UUDELY/2145/2023

Luokat:

Hei,

Pyydän, että alla oleva lausuntomme huomioidaan. Sähköpostiosoitteeseen on erehdyksessä tullut kirjoitusvirhe, mutta viesti on lähetetty ennen ajan päättymistä, kuten alla olevasta sähköpostista näkee.

T.

Lähettäjä:
Päivämäärä: maanantaina, 12. elokuuta 2024 klo 15.47
Vastaanottaja: kirjaamo.uusima@ely-keskus.fi <kirjaamo.uusima@ely-keskus.fi>
Aihe: UUDELY/2145/2023

Viite: UUDELY/2145/2023

Mielipide Hausjärvi-Anttila 400 kV:n voimajohtohankkeen YVA-selostuksesta

YVA-selostuksessa on tunnistettu ja kuvattu laajasti Fingridin suunnitteleman voimajohtohankkeen merkittävät ympäristövaikutukset. Suunnitelman mukainen reittivaihtoehto VE1 välillä Kalliomäki-Toukola-Ridasjärvi-Soinila kulkisi noin metrin etäisyydellä kodistamme ja muuttaisi merkittävästi maisemallisesti arvokkaaksi tunnustetun Ohkolan avoimen peltoalueen ilmettä sekä vaikuttaisi kiinteistöjemme arvoon.

Etsiessämme maatilaa keväällä 2023, löysimme pitkän etsinnän jälkeen idyllisen, maalaismaisemassa olevan paikan Ohkolasta, -osoitteesta. Reittivaihtoehto VE1 rikkoisi pysyvästi nämä maalaispeltonäkymät ja vaikuttaisi alentavasti kiinteistöemme arvoon, voimalinjan kulkiessa peltojemme läpi. Tätä emme ole voineet ennakoida, sillä lainvoimaisessa Uusimaa 2050 -maakuntakaavassa, valmisteilla olevassa Mäntsälän strategisessa yleiskaavassa tai näiden taustaselvityksissä ei ole merkintöjä uusien voimajohtolinjausten tarpeesta kyseisellä alueella. Päinvastoin alueen avoimet peltoalueet on tunnistettu kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta tärkeiksi alueiksi. Ostopäätöstä tehdessämme meillä ei ollut tästä tietoa.

YVA-selostuksessa on mielestämme hyvin tunnistettu, miten voimajohdon reittivaihtoehdolla VE1:llä on paikoin suuri kielteinen vaikutus asutukseen ja elinolosuhteisiin. Toisaalta arvioinnissa käytetty menetelmä kohtelee mielestämme epätasa-arvoisesti taajamien ulkopuolella asuvia ihmisiä, kun se painottaa asukkaiden määrää. YVA-selostuksessa vaikutusten merkittävyyden arvioinnissa olisi tullut arvioida vaikutuksia elinkeinoihin ja ihmisten elinolosuhteisiin laajemmin kuin asutuksen määrää painottamalla. Lisäksi merkittävyyden arvioinnissa tulisi huomioida lähtötilanteen lisäksi muutoksen pysyvyys ja vaikutus alueen tuleviin kehittymismahdollisuuksiin.

Meillä on ollut viime kesästä saakka liiketoimintaa tilallamme, vuokraamme tiloja hevosenomistajalle hevosen pitoa varten. Vuokralainen on jo ilmoittanut, että mikäli voimajohto tulee toteutumaan, hän irtisanoa vuokrasopimuksen, koska ei halua hevosten olevan voimalinjan välittömässä läheisyydessä. Meiltä on kyselty paikkaa myös muut hevosenomistajat, mutta voimalinjanhanke vaikuttaa vuokrausmahdollisuuksiin jo nyt. Käytännössä voimalinja tälle reitille toteutuessaan vaikuttaa suoraan negatiivisesti meidän elinkeinoomme, aiheuttaen meille valtavaa ansionmenetystä.

Lisäksi nykyinen talo on meille liian pieni ja tilan ostopäätöstä tehdessämme meille selvisi, että pystymme hakemaan rakennuslupaa isommalle kodille tilan toisessa laidassa sijaitsevaan koivikkoon. Tämä on juuri se paikka, johon voimalinja nyt on suunniteltu. Toteutuessaan linja estää kotimme rakentamisen ja joudumme olemaan usean lapsen kanssa pienessä talossa. Linjalla on valtava vaikutus myös tätä kautta perheemme talouteen.

Olemme myös suunnitelleet liiketoimintaa air bnb-tyyppisesti rakentaen majoittumista varten kota-rakennelmia, joita voisimme vuokrata. Näiden sijainti on tarkoitus olla rauhallinen, idyllinen maalaispaikka, jossa lampaat laiduntavat kodan ympärillä. Mikäli voimalinja toteutuu, myös tämä liiketoimintamme kariutuu jo ennen kuin ehtii edes alkaa. Tilaa ostaessamme kaikki nämä seikat vaikuttivat voimakkaasti siihen, että päätimme ostaa tilan. Nykyisellään se antaa meille mahdollisuuksia elinkeinomme toteutumiseen.

Mielestämme Fingrid ei ole huomioinut riittävän huolellisesti YVA-ohjelmasta saatua palautetta tehdessään reittimuutoksia Kalliomäki-Toukola-Ridasjärvi-Soinila (VE1) välillä Ohkolassa. YVA-selostuksessa reittimuutosta perustellaan asutuksen läheisyydellä ja metsäsaarekkeen säilymisenä kokonaisuudessaan. Käytännössä voimajohtoa on kuitenkin tuotu entistä lähemmäksi pysyvää asutusta. Lisäksi YVA-selostuksen kuvan 32 on käytetty vanhaa karttapohjaa, josta puuttuu asuinrakennuksia ja rakennuspaikkoja. Vanhentuneista karttapohjista huomautettiin jo YVA-ohjelman lausuntovaiheessa. Mielestämme tässä tapauksessa olisi myös tarpeellista painottaa enemmän vaikutuksia asutukseen ja ihmisiin kuin metsäsaarekkeen reunustaa.

Voimalinjan vaikutus haja-asutusalueilla olevien asuin- ja lomatomittien hintoihin on tutkittu Aalto-yliopistolle toteutetussa diplomityössä vuonna 2014 (Heini Papinsaari). Pylväiden sijoitussuunnittelun lisäksi YVA-selostuksessa olisi mielestämme haitallisten vaikutusten lieventämiskeinoissa tullut esittää myös korvaukset kiinteistöille, joiden pihapiiriin siirtolinjan pylväät ja johtimet näkyvät. Maisemahaittojen ja taloudellisten haittojen vuoksi katsomme, että toteuttaessaan hankkeen reittivaihtoehdon VE1 mukaisesti Fingridin tulisi korvata voimajohdon aiheuttama kiinteistön arvonalenema paitsi lunastettavien maa- alueiden omistajille, niin myös niille kiinteistönomistajille, joille voimajohtolinja aiheuttaa pysyväisluontoista haittaa. Tästä on myös korkeimman oikeuden ennakkopäätös 24.5.1999 (KKO:1999:61), jossa Pohjolan Voima Oy on määrätty maksamaan korvauksia kiinteistöjen omistajille muuttaessaan 110 kV:n voimalinjan 400 kV:n voimalinjaksi.

Reittivaihtoehto VE1 sijoittuu pääosin uuteen maastokäytävään ja aiheuttaisi näin pysyviä, haitallisia ja laajamittaisia vaikutuksia myös alueen luonnolle ja eläimille. Reittivaihtoehto VE1:n avoimilla peltoalueilla ja niiden välittömässä läheisyydessä elää ja pesii lukuisia eri lintulajeja. Alueella elää muun muassa eri haukkalajeja ja palokärkiä. Lisäksi alue on laulujoutsenien vakiintunut pesimäpaikka.

Tiheästi asutussa Etelä-Suomessa ympäristövaikutusten arvioinnissa ja reittivaihtoehdon valinnassa tulisi mielestämme painottaa muutoksen suuruutta lähtötilanteeseen sekä muutoksen pysyvyyttä ja vaikutusta alueen tuleviin kehittymismahdollisuuksiin. Edellä mainituista perusteluista johtuen katsomme, että reittivaihtoehto VE1:n ympäristövaikutuksia on YVA-selostuksessa aliarvioitu ja Fingridin tulisi valita voimalinjalle jokin vähemmän asutusta ja elinkeinoelämää häiritsevä vaihtoehto.

Ystävällisesti,

Riihimäen seudun luonnonsuojeluyhdistys ry:n lausunto Figrid Oyj:n voimajohtohankkeesta Hausjärvi-Anttila, 400 kv

Kiitämme siitä, että hankkeesta on järjestetty yleisötilaisuuksia, toki alueen elinympäristön yhtenä tärkeimmistä vaikuttajista olisi ollut tärkeää saada Figridiltä suoraa tietoa hankkeesta. Voimajohtohankkeen keskeisenä ongelmana huomaamme sen, että monet vaihtoehdot kulkevat arvokkaiden kallioalueiden tai maisema-alueiden läpi tai välittömässä läheisyydessä, alle 300 metriä. Huomasimme kuitenkin, että on yksi hyvä vaihtoehto kokonaisuudessaan, joka toki menee läheltä Natura-aluetta, joka on samalla Maali-kohde sekä luonnonsuojelualuetta.

Linjavaihtoehdoista B-E kulkee Palokallion-Kurikonkallion arvokkaan kallioalueen sekä Matoisten metsän luonnonsuojelualueen päältä Hausjärvellä. Linjavaihtoehdoista B-M kulkee Hausjärvellä noin 250 metrin päästä Matoisten alueen maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta, missä ei ole ennestään johtoalueista johtuvia maisemarasitteita. Linjavaihtoehdoista C-E kulkee Palokallion-Kurikonkallion arvokkaan kallioalueen läpi Hausjärvellä. Kokonaisuudessaan parhain vaihtoehto kattaen karttoihin perustuvan tutkimuksen on A-B, B-C, C-D, D-F, F-G, T-V, V-H, H-I. Tämäkin toki kulkee melko lähellä Kivilammensuon – Pitkästenjärven Natura-alueen, samalla Maali-alue, sekä Uuvikonhaavikon luonnonsuojelualueen läheltä. Nämä alueet sijaitsevat yhdistyksemme alueen ulkopuolella Mäntsälässä.

Riihimäen seudun luonnonsuojeluyhdistyksen

Lähetettä: maanantai 12. elokuuta 2024 22.19
Lähetetty: ELY Kirjaamo Uusimaa
Vastaanottaja: UUDELY/2145/2023
Aihe:

Luokat:

Lausunto YVA-selostuksesta Fingrid Hausjärvi-Anttila

Fingrid on itse määritellyt, että uudet voimalinjat pyritään sijoittamaan vanhojen voimalinjojen tilalle tai niiden rinnalle. Jaksolla 2 löytyy VE5-reitti, jossa suuri osa reitistä on jo rakennettua voimalinjaa ja reitin pitäisi olla Fingridin omien periaatteiden mukaisesti lähtökohtainen reitti uudelle voimalinjalta ja reitillä olevat osuudet vanhan voimalinjan rinnalla tulisi käyttää lähtökohtaisesti hyödyksi. Fingrid ei ole missään vaiheessa perustellut, miksi vaihtoehtoisia reittejä jaksolle 2 on edes alettu suunnittelemaan. Suurin osa vaihtoehtoisista johtoreiteistä kulkee lisäksi arvokkaan Ohkolan kulttuurimaiseman läpi, jonka arvo ja merkitys on käynyt ilmi useassa arviointiohjelmaan annetussa palautteessa.

Mikäli Fingrid olisi ottanut todellisesti huomioon Ohkolan kulttuurimaiseman läpi kulkevien johtoreittien kielteiset vaikutukset niin ympäristöön, maisemaan sekä alueella asuvien ihmisten hyvinvointiin, ei vaihtoehtoisia reittejä VE5-reitin rinnalla olisi edes suunniteltu. Ohkolan kulttuurimaiseman ja alueen merkitys on todettu useammassakin tutkimuksessa tai suunnitelmassa ja alueelle ei tule uusia voimajohtoja rakentaa. Etenkin VE1 vaihtoehto tuhoaa merkittävän peltomaiseman maisema-arvon Hyökännummen ja Ohkolan välisellä peltoalueilla. Kyseisen peltoalueilla reunalle on myös rakentunut viime vuosina Taruman pientaloalue, joka on kaavoitettu kasvamaan. Taruman alueella peltojen reunassa olevilta kiinteistöiltä on laaja näkymän pelloille, joihin VE1 vaihtoehto toisi voimalinjan. VE1 voimalinja sijoittuu niin lähelle näitä kiinteistöjä, että voimalinjan merkitys maisemassa on erittäin suuri. Näin ollen maisemahaitta sekä siitä seuraavat vaikutukset viihtyvyyteen alentavat merkittävästi kyseisten kiinteistöjen asumisviihtyvyyttä, arvoa ja tulee vaikuttamaan erittäin kielteisesti mm. kiinteistöjen myyntihintoihin sekä myyntiaikoihin. Kuten arviointiselostuksesta käy ilmi, on VE1 reitillä paljon asutusta ja kielteinen vaikutus on suuri.

Vastustamme Ohkolan kulttuurimaiseman läpi suunniteltuja voimalinjojen reittejä, etenkin VE1 vaihtoehtoa. Merkittävää kulttuurimaisemaa ei tule tuhota vain sen takia, että jostain perustettomasta syystä on keksitty alkaa suunnittelemaan vaihtoehtoisia voimalinjureittejä vastoin Fingridin omia periaatteita. Mikäli suurelta osin nykyisen voimalinjan rinnalla kulkevalle reitille olisi todellisuudessa tarvetta kartoittaa vaihtoehtoisia reittejä, olisi tarve varmaankin jossain perusteltu?

Ohkolassa 12.8.2024.

Terveisin,

Yksityishenkilöiden mielipide

Mielipide YVA-selostuksesta

23.9.2024

Uudenmaan ELY-keskus
Opastinsilta 12
00520 Helsinki
Puh. 029 5021000

Viite: UDELY/2145/2023

Mielipide YVA-selostuksesta: Fingrid Oyj:n 400 kV:n voimajohto välillä Hausjärvi–Anttila**YLEISTÄ**

Toimiva sähkönsiirto on tärkeä osa Suomen huoltovarmuutta, mutta voimalinjan rakentaminen on iso pysyvä muutos sen vaikutusalueella asuviin ihmisiin. Vihreän siirtymän ei merkittävää haittaa -periaatteen mukaisesti uuden kantaverkon rakentaminen tulee sijoittaa mahdollisuuksien mukaan jo olemassa olevan verkon välittömään läheisyyteen. Mikäli tämä ei ole mahdollista, niin linjaus tulee toteuttaa siten, että siitä on mahdollisimman vähän haittaa olemassa olevalle asutukselle ja ympäristölle. YVA-selostuksessa on tunnistettu, kuvattu ja arvioitu laajasti hankkeen merkittävät ympäristövaikutukset. On tärkeää, että myös alueen asukkaiden mielipidettä kuullaan.

VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Mielestämme arviointiselostuksessa on hyvin tunnistettu, miten voimajohdon reittivaihtoehdolla 1 (VE1) on paikoin suuri kielteinen vaikutus asutukseen ja elinolosuhteisiin. YVA-selostuksessa esitetyn vaikutusten arvioinnin perusteella maaseudun ja sen kylien elinkeinoelämän harjoittajat ja asukkaat eivät kuitenkaan ole perustuslain määrittelemässä yhdenvertaisessa asemassa kaupunkiseutujen tai asemakaavoitettujen alueiden asukkaisiin verrattuna.

Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen strateginen suunnitelma (MAL 2019) kuvaa seudullista kehittymistä maankäytön kehittämisvyöhykkeiden, asuntotuotannon ja liikenneinvestointien avulla vuoteen 2030 asti. Kehittämisvyöhykkeillä sähkönkulutus luonnollisesti kasvaa ja sähköä on tarve siirtää yhä suuremmassa määrin. Maaseutualueet ja niillä sijaitsevat kylätaajamat eivät lisää sähkönkäyttöä, mutta ovat hyvin haavoittuvassa asemassa infrastruktuuriprojekteissa, kuten tässä Fingridin kantaverkkohankkeessa.

YVA-selostuksessa ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetään IMPERIA-menetelmää, jossa vaikutusten merkittävyys on näin sidoksissa hankkeesta aiheutuvan muutoksen suuruuteen ja laajuuteen, vaikutuksen kohteena olevan väestön määrään sekä vaikutuksen kestoon. Mielestämme YVA-selostuksessa vaikutusten merkittävyyden arvioinnissa olisi tullut arvioida vaikutuksia elinkeinoihin ja ihmisten elinolosuhteisiin laajemmin kuin asutuksen määrää painottamalla. Lisäksi merkittävyyden arvioinnissa tulisi huomioida lähtötilanteen lisäksi muutoksen pysyvyys ja vaikutus alueen tuleviin kehittymismahdollisuuksiin. Esimerkiksi rakentamattomat rakennuspaikat tulisi huomioida häiriintyvien kohteiden osalta. Vaikutuksia kulttuurillisesti- ja maisemallisesti arvokkaisiin alueisiin tulisi mielestämme myös tarkastella tasavertaisesti ilmasto- ja luontoympäristövaikutusten kanssa.

TARKASTELTAVAT REITTI-VAIHTOEHDOT

YVA-selostuksen mukaan hankkeen ilmastovaikutusten ja metsätalouden kannalta kielteiset vaikutukset ovat vähäisempiä siellä, missä voimajohto sijoittuu nykyisen voimajohtoon rinnalle. Myös Fingridin omien periaatteiden mukaisesti lähtökohtaisesti uusi voimajohtolinja tulisi sijoittaa vanhojen voimajohtojen tilalle tai niiden rinnalle. Tämä perustuu maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 22 §:n mukaiseen valtioneuvoston päätökseen valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista.

YVA-ohjelmasta saatujen palautteiden perusteella Fingrid on tehnyt reitteihin muutoksia. Reittiä Kalliomäki-Toukola-Ridasjärvi-Soinila (VE1) on Ohkolan alueella siirretty idemmäksi noin 1150 metrin matkalta. Tätä perustellaan selostuksessa asutuksen läheisyydellä ja metsäsaarekkeen säilymisellä kokonaisuudessaan. Käytännössä voimajohtoa on kuitenkin tuotu entistä lähemmäksi pysyvää asutusta. Lisäksi YVA-selostuksen kuvan 32 on edelleen käytetty vanhaa karttapohjaa, josta puuttuu alueen uudet asuinrakennukset. Mielestämme tässä tapauksessa myös vaikutuksia asutukseen ja ihmisiin tulisi painottaa metsäsaarekkeen reunustaa enemmän.

VAIKUTUKSET MAISEMAAN JA RAKENNETTUUN KULTTUURIYMPÄRISTÖÖN

Voimajohtoon reittivaihtoehdot VE1, VE2A, VE3A, VE4A ja VE5A sijoittuvat kaikki Ohkolan kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen kylään. Ohkolan kylä on vireä ja vetovoimainen, perinteikäs maaseutukylä Mäntsälän eteläosassa. Ohkola valittiin Uudenmaan vuoden kyläksi 2014. Ohkolalla on pitkä asutushistoria: vuoden 1550 maakirjan mukaan Ohkolassa oli silloin yhdeksän maatilaa. Ohkolaa halkova, Helsingistä Lahteen kulkeva maantie on 1600-luvulta. Mäntsälän toiseksi suurimman kylän ominaispiirteinä on laaja, eheä jokilaakson viljelymaisema. Maasto on loivasti kumpuilevaa. Asutusta on harvakseltaan reunametsien luona tai peltomaisemaan työntyvillä pienillä kalliosaarekkeilla, joille vievät tiet kulkevat maiseman pääsuuntausta noudatellen. Pääkylässä on jäljellä talonpoikaisrakennuksia eri vuosikymmeniltä. Sivummalla on vanhaa yksittäistaloasutusta. Uusjaosta muistuttavat samankaltaiset klassistiset puutalot.

Kylän vetovoiman, identiteetin ja sosiaalisten arvojen kannalta yhtenäinen maisema on ensiarvoisen tärkeä. Reittivaihtoehdot VE1, VE2A, VE3A, VE4A ja VE5A vaikuttaisivat haitallisesti seuraaviin erikseen mainittaviin Ohkolan kulttuurihistoriallisiin kohteisiin ja arvokkaisiin rakennuksiin:

- Olennainen osa Mäntsälän ja Suomen historiaa on Mäntsälän kapina vuonna 1932. Kapinan alkusysäys oli Mikko Erichin puhe Ohkolan työväentalolla, jonka raunioilla sijaitsee nykyään tulipaikka ja muistotaulu. Se on suosittu retki- ja luokkaretkikohde. Edellä mainitut voimajohtoon reittivaihtoehdot kulkevat Työväntalon välittömässä läheisyydessä. Voimalinja vähentäisi paikan virkistysarvoa ja muuttaisi historiallista maisemakuvaa.
- Ohkolan kesäteatteri toimii Öljymäellä. Teatteri on Etelä-Suomenkin mittakaavassa merkittävä harrastajateatteri, jonka erityinen ja Suomen kauneimmaksi mainittu teatterimiljöö edesauttaa nimekkäämpienkin ohjaajien kiinnittämistä teatteriproduktioon. Nykyinen 110 V sähkölinja kulkee teatterin läheisyydessä, mutta ei näy rakennusten takaa katsomoon häiriten näkymää. Korkeammat voimajohtopylväät (reitit 2A-5A) näyttäytyisivät häiritsevinä ja rikkoisivat Öljymäen perinteikkään maiseman.
- Ohkolan 1912 rakennettu Nuorisoseurantalo on paitsi kylän tilaisuuksien ja kerhojen pitopaikka, myös suosittu juhla- ja häätila. Osa paikan viehätysvoimasta kumpuaa romanttisesta sijainnista metsän reunassa, matalalla kummulla, avoimen peltomaiseman äärellä. Häiritsevästi näkyvissä olevalla voimajohtolla (reitit 2A-5A) olisi vaikutusta talon suosioon ja sitä kautta Nuorisoseuran taloudelliseen tilanteeseen.

Ohkolan kylä on kuvattu maakunnallisesti arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi, kuten YVA-selostuksessakin tunnustetaan. Myös Fingridin hankkeen YVA-ohjelman konsulttina toimiva Sitowise on arvioinut Ohkolan alueen maakunnallisesti arvokkaana kulttuuriympäristönä sekä vaikuttavana maisematilakokonaisuutena vuonna 2019 toteuttamassaan Mäntsälän yleiskaava 2050 -maisemaselvityksessä (Sitowise Oy 2019).

YVA-selostuksessa reittivaihtoehdon VE1 vaikutukset maisemarakenteeseen ja maisemakuvaan arvioidaan reittiosuudella kokonaisuudessaan kohtalaisen kielteiseksi. Vaikutukset kulttuuriympäristöön arvioidaan puolestaan pääosin vähäisiksi, koska voimajohto sijoittuu arvokohteille lyhyen matkan, ja voimajohdolle aukeavien näkymien ja maiseman luonteen muutosten olevan hyvin paikallisia. Mielestämme reittivaihtoehdon VE1 vaikutuksia Ohkolan alueen kulttuuriympäristöön on YVA-selostuksessa aliarvioitu. Vaikutuksia tulisi pitää suurina, sillä voimajohto sijoittuisi jaksolla 2 kokonaisuudessaan uuteen maastokäytävään ja Ohkolan alueella maisemakuvaltaan herkille avoimille peltomaisemille, joiden läheisyydessä on myös asutusta. Alueiden maisemakuvassa voimajohto olisi erittäin hallitseva ja muuttaisi sitä pysyvästi. Myös yhteysviranomaisen on omassa YVA-ohjelman lausunnossaan korostanut, että vaikutus on erityisen suurta uusissa maastokäytävissä ja avoimissa maisematiloissa.

Mäntsälän kulttuuriympäristöselvitys ja alueiden selvitys (Ahola 2022) on tehty Mäntsälän kunnan tilauksesta yleiskaavan perusselvitykseksi rakennetun kulttuuriympäristön ja kulttuurimaisemien osalta vuonna 2020, ja sitä on täydennetty vuonna 2022. Selvityksen tavoitteena on edesauttaa rakennettujen ympäristöjen kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen tunnistamista ja vaalimista, jotta Mäntsälässä saadaan säilymään rikas kulttuurihistoriallinen kerroksellisuus ja monipuolinen aikakaudestaan kertova kulttuuriympäristö. Selvityksen mukaan kulttuuriympäristöllä on tärkeä rooli yhteisen muistin ylläpitäjänä, identiteetin pohjana ja hyvinvoinnin lähteenä sekä yhteiskunnan vaiheiden kuvastajana. Paikan luonne syntyy ympäristön tilallisista, visuaalisista ja toiminnallisista piirteistä.

Kulttuuriympäristövaikutusten arvioinnin avulla voidaan ohjata kehitystä maaseutukylissä tavalla, joka edesauttaa säilyttämään historiallista monipuolisuutta asuin ympäristöjen rikkautena ja siten myös alueellisen omaleimaisuuden. Selvitystä tukee Ohkolan osayleiskaavaa varten tehty Rakennusinventointi ja kulttuuriympäristöraportti (Ahola 2007), joka analysoi tarkemmin Ohkolan rakennusperintöä ja maisemallisia arvoja. Maisemallisesti merkittäväksi ja ydinaluetta täydentäväksi on luonnehdittu Ohkolaa Kellokoskelta lähestyttäessä Ohkolantien molemmiin puolin aukeava peltoaukea viljelyksineen ja vanhoine rakennuksineen eli kylän lähestymismaisema, joka maisemallisesti ilmentää siirtymää Hyökännummen taajamasta Ohkolan kyläalueelle ja maaseudulle (Ahola 2022, kartat 8-9 ja Ahola 2007).

Kulttuuriympäristöraportti mainitsee alueen elämysarvoiksi kylää halkovan maisematien eli Vanhan Helsingintien Hirvihaarasta Ohkolaan ja Kellokoskelle. "Tie kulkee seudulle ominaisissa jokilaaksoissa vaikuttavien viljelymaisemien ja historiallisesti kerroksellisten kyläympäristöjen kautta". Tien varrella on myös "vanhoja rakennuksia yhdistystoiminnan käytössä sekä kulttuuritoimintaa vanhassa kyläkeskustassa". Suunniteltu voimalinjan reittivaihtoehto VE1 kulkisi näiden Ohkolan avoimien peltomaisemien halki. Tämä olisi mielestämme pitänyt huomioida osana YVA-selvityksen vaikutustenarviointia.

Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavaa varten määriteltiin 2012 maakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt yhdenmukaisin perustein Uudenmaan alueelle. Maakuntakaavaan on Mäntsälän kohdalle merkitty kolme valtakunnallisen RKY-inventoinnin kohdetta sekä kahdeksan maakunnallisesti merkittäviksi kulttuuriympäristöiksi arvotettua aluetta. Ohkolan kylä on yksi näistä maakunnallisesti merkittävistä kulttuuriympäristöistä. Tämän lisäksi alue on merkitty maisemallisesti arvokkaaksi peltoalueeksi.

Voimajohdon reittivaihtoehdot VE1 sekä VE2A, VE3A, VE4A ja VE5A rikkoisivat peruuttamattomasti ja räikeällä tavalla maisemallisesti ja kulttuuriympäristöllisesti arvokkaiksi arvioituja alueita eri puolella Ohkolan kylää. Mielestämme hankkeen vaikutuksia näiden reittivaihtoehtojen maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön tulisi pitää kohtalaisen sijaan suurina, koska voimalinja muuttaa erittäin merkittävästi alueen maisemaa sekä vaikutuksen pysyvyyden vuoksi.

VAIKUTUKSET IHMISIIN JA TERVEYTEEN

Uusimaa-kaava 2050 korostaa maakunnan väestön kasvua seuraavina vuosikymmeninä ja nimeää luonnon ja rakennetun ympäristön voimavarojen ja vetovoimatekijöiden turvaamisen tärkeiksi

elementeiksi kasvun hallinnassa (Uusimaa-kaava 2050, selostus: 6). Kuten YVA-selostuksessa tunnistetaan, niin voimajohdon reittivaihtoehdon VE1 vaikutuksen merkittävyys elinoloihin ja viihtyvyyteen on voimajohtoreitillä kokonaisuudessaan suuri kielteinen. Sama pätee reittivaihtoehtoja VE2A, VE3A, VE4A ja VE5A, jotka Ohkolan kylän ja jokimaiseman kohdalla voimajohtoalueen leveneminen lisää sen hallitsevuutta maisemassa ja muuttaa nykyistä maaseutumaisesta kylämiljöötä rakennetummaksi.

Ensimmäinen kirjallinen maininta Ohkolan kylästä on vuodelta 1548. Alkuperäinen ryhmäkylämuoto muuttui uusjaon aikana, jolloin moni keskikylän taloista siirrettiin peltoalueiden läheisyyteen. Ohkola on silti koko historiansa ajan ollut leimallisesti peltoaukeiden ja loivien kumpujen kylä, lukuun ottamatta viime vuosikymmenten aikana kehittyntä, tiiviisti rakennettua Hyökännummen taajama-aluetta. Se kuuluu Ohkolan maakyläalueeseen, mutta käytännössä Ohkola ja Hyökännummi ovat eriytyneet yksiköiksi, joilla on omat yhdistyksensä, tapahtumansa ja elinympäristönsä. Tämä on huomioitu myös Mäntsälän kunnan kaavasuunnittelussa. Ohkolan osayleiskaavan selvitystyö (Mäntsälän osayleiskaavaluonnos) ja Mäntsälän kulttuuriympäristöselvitys kuvaavat Ohkolan kylämiljöön maisemallisia arvoja selkeästi.

Maiseman vaikutus korostuu lähestyttäessä kylää tien 1456 kautta sekä Mäntsälän että Hyökännummen suunnasta: metsän / pientaloalueen jälkeen aukeaa avoin peltojen, metsäsaarekkeiden, kiemurtelevien teiden ja talojen tilkuttama kylämaisema. Kyläyhteisön identiteetti rakentuu vahvasti edellä kuvatun avoimen kylämaiseman varaan: Ohkola mielletään maalaiskyläksi kaupunkien kainalossa. Rauhallisuus, aktiivinen sosiaalinen elämä ja maisemalliset arvot palveluiden läheisyydessä ovat Ohkolan valtteja uusia asukkaita etsittäessä ja kylä kuuluu Mäntsälän kunnan vahvimpiin muuttovoittoalueisiin. Muuten kunnan vetovoima on vähäinen (koko kunnan keskiarvo +0,2–0,3% vuosina 2021–2022). Muuttajien ja rakentajien lapsiperhevaltaisuus auttaa osaltaan pitämään yllä kyläkoulua ja tervettä demografista rakennetta. Uusimaa2050-kaava katsoo, että laajat ja yhtenäiset kulttuurimaisema-alueet tulee ottaa huomioon ja niiden pirstomista tulee välttää. Ohkolan näkökulmasta katsottuna koko Ohkola muodostaa yhtenäisen kulttuurimaiseman.

Mäntsälän strategisen osayleiskaavan luonnoksen tavoitteina ovat muun muassa kyläkeskusten kehittäminen, maankäytön ohjaaminen, luonnonläheisyys, ilmastotavoitteiden sekä kestävä kehityksen huomioiminen, myönteinen väestönkehitys, kuntalaisten hyvinvoinnin edellytysten vahvistaminen maankäytön ja kaavoituksen keinoin ynnä yhteisöllisyyden vahvistaminen. Voimajohto aiheuttaisi merkittävää haittaa sekä Ohkolan alueen ympäristölle, asutukselle, elinkeinoille että alueen vetovoimaisuudelle tulevaisuudessa.

Kaikki suunnitellut reittivaihtoehdot kulkevat kaavaehdotukseen merkityn hajarakentamisen edullisuusvyöhykkeen (kyläalueen, merkitty karttaan lyhenteellä AT) läpi. Tällä merkitään alueet, joille yhdyskuntarakenteen kehittämisen kannalta on perusteltua osoittaa lisä- tai täydentävää rakentamista. Reittivaihtoehto VE1 kulkee lisäksi osittain Kyläteiden kehittämisvyöhykkeellä (ktv). Reittivaihtoehdot VE2A, VE3A, VE4A ja VE5A kulkevat Nivoksen olemassa olevaa linjaa kylän läpi. Mastot olisivat kuitenkin huomattavasti nykyisiä korkeampia tehden niistä täälläkin maisemaa hallitsevia. Hyökännummi on Mäntsälän toinen taajama-alue ja asutuksen laajenemissuunta sijoittuu osittain linjauksen VE1 alueelle.

Muutamia vuosia sitten Eerola-Kortistotien ilmajohdot kaivettiin maahan ja tämä koettiin yleisesti viihtyvyyttä parantavana tekijänä. Maisemaa hallitsevilla, kauas näkyvillä voimajohdoilla asutuksen läheisyydessä ja yhteisiksi koetuilla alueilla on viihtyvyydelle ja elämänlaadulle päinvastainen vaikutus. Tämä vaikuttaisi paitsi nykyisten asukkaiden tilanteeseen, myös kylään muuttamista harkitsevien päätökseen.

Kylän vetovoiman, identiteetin ja sosiaalisten arvojen kannalta yhtenäinen maisema on ensiarvoisen tärkeä. YVA-selostuksessa on mielestämme hyvin tunnistettu, miten voimalinjan reittivaihtoehdon VE1 vaikutus ihmisiin olisi kokonaisuudessaan suuri kielteinen. Reittivaihtoehto VE1 kulkee suoraan avoimen peltomaiseman läpi ja loivasti kumpuileva maasto mataline korkeuseroineen tekisi

voimalinjalta maisemaa äärimmäisen voimakkaasti hallitsevan elementin. Linjaus on ristiriidassa sekä kylän identiteetin ja imagon että voimajohtojen suunnittelussa huomioitavien ympäristötekijöiden (topografia, näkyvyys maisemassa) kanssa (Fingrid 2023:16, s. 60). Lisäksi se muuttaisi nykyistä luonnonympäristöä ja maisemaa rakennetuksi ympäristöksi.

Voimajohtolinja vaikuttaisi haitallisesti myös kylän virkistystoimintaan ja sosiaaliseen elämään, jossa merkittävä osuus kylän virkistystoiminnasta talvella pohjaa Ohkolan OKA:n ylläpitämään latuverkostoon, joka kulkee Ohkolan nuorisoseurantalon ja Hyökännummen välillä. Sekä VE1 että linjojen VE2A, VE3A, VE4A ja VE5A reitit sijoittuvat latuverkkoalueelle ja sitä kautta vähentävät niiden virkistysarvoa. Lisäksi Ohkolan alueella ei Hyökännummen kuntopuistoa ja koulun kenttiä ja leikkipaikkaa lukuun ottamatta ole virkistysrakenteita, vaan pääasiallisena ulkoilu- ja virkistysalueena toimivat alueen metsät polkuineen ja metsäteineen. Erityisesti laajat, yhtenäiset metsäalueet ovat vaeltajien, lenkkeilijöiden, metsästäjien, sienestäjien ja marjastajien suosiossa. Kaikki suunnitellut linjausvaihtoehdot alentavat metsien virkistysarvoa ja vähentävät siten kylän viihtyvyyttä ja vetovoimaisuutta.

Ohkolan kylän alueella toimii noin 100 yritystä ja tuotantolaitosta. Kaikki suunnitellut voimajohtolinjat vaikuttavat negatiivisesti yritystoimintaan. Erityisen haitallisia ne ovat yrityksille ja yhteisöille, jotka tarjoavat majoitus-, matkailu, juhla- tai tilapalveluja, joissa ympäristöllä on palveluntarjoajan valinnassa merkittävä vaikutus. Tällaisia on mm. reittivaihtoehtojen VE1, VE2A - VE5A, VE2B-VE5B, VE3 ja VE4 varrella.

Reittivaihtoehtojen VE1, VE2A, VE3A, VE4A ja VE5A varrella Ohkolassa sijaitsee runsaasti pysyvää asutusta ja vapaa-ajan asuntoja. Kiinteistöjen omistajille voimalinja tulisi toteutuessaan maisemahaitan lisäksi alentamaan kiinteistöjen arvoa. Heini Papinsaari on vuonna 2014 Aalto-yliopistolle toteutetussa diplomityössään ”Voimalinjan vaikutus haja-asutusalueilla olevien asuin- ja lomatonttien hintoihin” tutkinut, kuinka paljon suurjännitelinjan johtimien tai pylväiden läheisyys vaikuttaa haja-asutusalueella omakotitalokiinteistöjen ja rakentamattomien rakennuspaikkojen arvoon. Diplomityön johtopäätös oli, että voimalinjan sijoittuminen lähelle kiinteistöä laskee sen arvoa.

Korkein oikeus on ratkaisussaan 24.5.1999 (KKO:1999:61) päätenyt ratkaisuun, että Pohjolan Voima Oy:n tulee maksaa korvauksia kiinteistöjen omistajille muuttaessaan 110 kV:n voimalinjan 400 kV:n voimalinjaksi. Korvauksia maksettiin niin lunastetuista maa-alueista kuin siitä, että sähkönsiirtolinjan pylväiden ja johdinten näkyminen kiinteistön pihapiiriin ja sisälle rakennuksiin vähentää kiinteistöltä avautuvan maiseman kauneusarvoja ja asumisviihtyvyyttä. Kiinteistön arvonalennus on lunastuslaissa tarkoitettua pysyväisluontoista haittaa, joka korvataan kiinteistönomistajalle. Tässä korkeimman oikeuden ratkaisussa alueella on jo ollut 110 kV:n voimalinja. Reittivaihtoehto VE1 sijoittuisi Ohkolan alueella uuteen avoimeen maastokäytävään eli toteutuessaan Ohkolan alueella kiinteistöjen arvonalenema ja siitä oikeutetut korvaukset tulisivat olemaan tätä ennakkopäätöstä suurempia. Pylväiden sijoitussuunnittelun lisäksi YVA-selostuksessa olisi mielestämme haitallisten vaikutusten lieventämiskeinoissa tullut esittää myös korvaukset kiinteistöille, joiden pihapiiriin siirtolinjan pylväät ja johtimet näkyvät.

Pellon ja metsän rajoilta on luontevaa irrottaa tontteja maankäytöllisesti sopivista paikoista ja näin tukea Ohkolan väestökehitystä. Ohkolaan on uusia tulijoita, jotka arvostavat kyläalueen perinteistä maalaismaisemaa. Esimerkiksi reittivaihtoehto VE1:n varrelta on viime vuosina lohkottu useita tontteja ja alueella on edelleen erittäin potentiaalisia tonttimaita, jotka ovat valmiiksi tien vieressä ja vesiosuuskunnan tai kunnan vesiverkoston läheisyydessä. Tonttien hinta laskee merkittävästi voimajohtojen läheisyydessä. Lisäksi voimajohdon läheisyys vaikuttaa ihmisten haluun rakentaa alueelle. Nämä mahdolliset rakennuspaikat ja niistä maanomistajille aiheutuvat tulonmenetykset olisi mielestämme tullut huomioida osana YVA-selostusta.

Haitallisten vaikutusten lieventämisen osalta tulisi myös huomioida, että voimalinjan rakennusvaiheessa raskaan kaluston liikenteen lisääntyminen vaikuttaisi Ohkolan alueen teiden ylläpito- ja kehittämismahdollisuuksiin. Ohkolantien liikenne on jo viime vuosina lisääntynyt, eivätkä tien

perustukset kestä enempää liikennettä. Tämän tyyppiset välilliset vaikutukset ihmisiin ja rakennettuun ympäristöön olisi mielestämme pitänyt huomioida osana hankkeen vaikutustenarviointia. Lisäksi olisi mielestämme pitänyt selvittää, miten yksityistien rakenteet kestävät verkon rakentamisen aiheuttaman raskaan liikenteen.

YVA-selostuksessa ei juuri oteta kantaa voimalinjan vaikutuksista ihmisten terveyteen, sillä Fingrid on asettanut 400 kV:n voimalinjan turvarajaksi 31 metriä. Tämä perustuu sosiaali- ja terveysministeriön asetukseen 1045/2018 ionisoimattoman säteilyn väestölle aiheuttaman altistuksen rajoittamisesta. Asetuksen valmistelutyössä on ollut pohjana Euroopan unionin neuvoston suositus sähkömagneettisille kentille altistumisen rajoittamisesta. Maailman terveysjärjestö WHO on kuitenkin linjannut, ettei voimalinjojen läheisyyteen tulisi rakentaa (Papinsaari 2014, 22). Lisäksi WHO on todennut, että jotkin epidemiologiset tutkimukset ovat osoittaneet korrelaation erittäin matalataajuisen sähkömagneettisen stimulaation (ELF-EMS) ja tiettyjen sairauksien välillä (WHO 2007, 238).

Myös maanmittauslaitoksen mukaan maailman terveysjärjestön WHO:n kansainvälinen syöpätutkimuskeskus IARC (International Agency for Cancer Research) on todennut, että pitkäaikainen oleskelu asuinympäristössä, jossa magneettikentän vuontiheys on yli 0,4 μ T, saattaa aiheuttaa lapsilla leukemiaa. 50 Hz:n, kuten esimerkiksi voimajohdon, magneettikentät ovat IARC:n luokittelussa mahdollisesti syöpää aiheuttavia (World Health Organisation IARC, 2011).

Säteilyturvakeskus toteaa verkkosivuillaan, että pitkäaikaisella altistuksella magneettikentälle epäillään mahdollisesti olevan terveydellisiä haittavaikutuksia. Lisäksi myös psyykinen immissiovaikutus olisi otettava huomioon. Vaikka fyysisiä terveysvaikutuksia ei olisi vielä aukottomasti tutkimuksilla todistettu, ihmiset eivät halua asua voimalinjojen välittömässä läheisyydessä. Heini Papinsaaren mukaan ostajat kokevat kiinteistön, jonka välittömässä läheisyydessä on näkyvissä sähkönsiirtolinja, vaaralliseksi ja epäviihtyisäksi. Tämä vähentää kiinteistöä myydessä ostohalukkaiden määrää, pidentää myyntiaikaa ja alentaa myyntihintaa. Näin ollen psyykkisten immissioiden korvattavuuden kannalta relevanttia ei ole se, onko pelko aiheellinen, vaan se, vaikuttaako se ihmisten käyttäytymiseen ja edelleen kiinteistön arvoon.

VAIKUTUKSET KASVILLISUUTEEN, LUONTOTYYPPEIHIN JA ELÄIMIIN

Rauhaisana pelto- ja metsävaltaisena alueena Ohkolan alue sisältää monimuotoisia luontoarvoja. Etenkin reittivaihtoehto VE1 sijoittuu pääosin uuteen maastokäytävään ja aiheuttaisi näin pysyviä, haitallisia ja laajamittaisia luontovaikutuksia.

YVA-selostuksessa reittivaihtoehtojen vaikutuksia linnustoon on arvioitu lähinnä maakunnallisesti arvokkaiden lintualueiden osalta. Reittivaihtoehtoon VE1 Ohkolan avoimilla peltoalueilla ja niiden välittömässä läheisyydessä sijaitsevilla metsäalueilla elää ja pesii lukuisia eri lintuja, kuten laulujoutsenia, kurkia sekä useampia eri haukkalajeja. Lisäksi alueella on tavattu muun muassa palokärkiä ja kuusitaisia. Linnut ovat herkkiä suurten voimalinjojen aiheuttamille häiriöille ja mielestämme vaikutuksia niihin olisi tullut arvioida laajemmin.

Ohkolan alueella, alle 100 metrin etäisyydellä mahdollisen voimalinjan reittivaihtoehtoa VE1 pesii myös lepakkoyhdyskuntia. Suomessa lepakoita suojaavat tiukat määräykset. Kaikki lepakkolajit ovat rauhoitettuja ja kuuluvat EU:n luontodirektiiviin liitteen VI mukaisiin lajeihin, jotka ovat tiukasti suojeltuja myös luonnonsuojelualueiden ulkopuolella. Direktiivin mukaan lajien lisääntymis- ja levähdyspaikat on suojeltava kaikenlaiselta häirinnältä. Myös Euroopan lepakoiden suojelusopimus EUROBATS asettaa omat vaatimuksensa jäsenmaille ja kannustaa esimerkiksi huomioimaan lepakoiden tärkeät muuttoreitit ja saalistusalueet maankäytön ja tuulivoimaloiden suunnittelussa. Suomi liittyi syyskuussa 1999 Euroopan lepakoiden suojelusopimukseen, joka velvoittaa suojelemaan lepakoita entistä paremmin. Lepakoille tärkeitä talvehtimis- ja lisääntymispaikkoja sekä päiväpiiloja on pyrittävä suojelemaan ja ravinnonsaannin kannalta tärkeät alueet huomioidaan suojelupäätöksiä tehtäessä. YVA-selostuksessa on katsottu, että voimajohtohankkeen linjamaisuuden vuoksi erilliselle lepakkoselvitykselle ei katsota olevan tarvetta. Perustuen aikaisempiin lepakoiden suojelua koskeviin

perusteisiin katsomme, että tällainen selvitys olisi tullut toteuttaa osana ympäristövaikutusten arviointiselostusta, tunnistaa alueella elävät lepakkolajit sekä huomioida ne vaikutustenarvioinnissa.

EU:n uusi ennallistamisasetus on saatu juuri voimaan. Sen tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden ja sopeutumiskyvyn parantaminen ennallistamistoimilla. Uusi lainsäädäntö edellyttää kohdentamaan toimenpiteitä kaikkiin heikentyneisiin luontotyypeihin luontotyyppiryhmien sijaan ja lisännee ennallistamistoimien piiriin katsottavaa pinta-alaa Suomessa. Luonnon monimuotoisuutta ei tule heikentää uusilla voimalinjoilla, vaan vihreän siirtymän ei merkittävää haittaa -periaatteen mukaisesti rakentaminen tulisi toteuttaa nykyisiä linjoja vahvistamalla tai sijoittamalla uusi linja mahdollisuuksien mukaan jo olemassa olevan verkon välittömään läheisyyteen tai vaihtoehtoisesti moottoritien tai junaradan läheisyyteen, missä voimalinjan rakentaminen ei vähennä metsäalueita yhtä laajasti tai muuta merkittävästi lintujen ja eläinten elinympäristöjä. Myöskään voimalinjan rakenteet eivät tällaisella reitillä erotu muusta maisemasta niin selvästi. Mielestämme uuden ennallistamisasetuksen vaatimukset tulisi jo huomioida YVA-selostuksessa keskeisin osin luontovaikutusten arvioinnin sekä haitallisten vaikutusten ehkäisyn ja lieventämisen yhteydessä.

YHTEENVETO JA EHDOTUS VALITTAVASTA REITISTÄ

Ohkola on Uusimaa 2050 -maakuntakaavassa ja lukuisissa aiemmissa kulttuuriympäristöselvityksissä tunnistettu kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi alueeksi. Kylä on rauhallinen ja idyllinen pieni kyläyhteisö. YVA-selostuksessa on tunnistettu, miten 400 kV:n voimalinja rikkoisi tämän maakunnallisesti arvokkaan kulttuurimaiseman ja kulkemalla läpi kylän vaikuttaisi suuresti alueen asukkaisiin.

Tarve uudelle voimajohtolinjalle on perusteltu, mutta suunniteltaessa uutta voimalinjareittiä tiiviisti asutuille alueille vaikutustenarvioinnissa tulee mielestämme erityistä painoarvoa antaa vaikutuksista ihmisiin, kyläyhteisöön ja maaseudun vetovoiman säilymiseen esimerkiksi metsäalueita enemmän. Vaikutusten arvioinnissa käytetty IMPERIA-menetelmä asettaa harvaan asutun maaseudun ihmiset epätasa-arvoiseen asemaan verrattuna taajamassa asuviin ihmisiin, kun vaikutuksia arvioitaessa mittarina käytetään asukkaiden määrää. Voimalinja vaikuttaa ihmisiin riippumatta siitä onko asutusta paljon vai vähän. Metsissä kulkeville linjoille on yksinkertaista laskea arvo. Sen sijaan on haastavampaa laskea arvo voimajohtolinjan läheisyydessä sijaitsevalle asutukselle ja yritystoiminnalle, joka kärsii maisemien menetyksestä ja kiinteistöjen arvonalenemasta. Maisemalliset arvot eivät ole maaseudun asukkaille rahalla korvattavissa.

Vaikutusten arvioinnissa tulisi myös huomioida, että maaseudulla asuvat ihmiset joutuvat kärsimään siitä, että tiheästi asutuissa kaupungeissa on kasvava tarve sähkölle. Alueet ovat herkkiä muutoksille ja hyvin haavoittuvassa asemassa tämän kaltaisissa hankkeissa, joissa ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytetään menetelmää, jossa vaikutusten merkittävyys on sidoksissa vaikutuksen kohteena olevan väestön määrään. Vaikutusten kohteena olevien ihmisten määrän lisäksi merkittävyyden arvioinnissa tällaisilla seuduilla tulisi painottaa muutoksen suuruutta lähtötilanteeseen sekä muutoksen pysyvyyttä ja vaikutusta alueen tuleviin kehittymismahdollisuuksiin. Lisäksi vaikutuksia kulttuurillisesti- ja maisemallisesti arvokkaisiin alueisiin tulisi mielestämme tarkastella tasavertaisesti ilmasto- ja luontoympäristövaikutusten kanssa.

Ohessa on taulukko, johon on arvioitu eri reittivaihtoehtojen Ohkolan maarekisterikylän alueella kulkemaa kokonaismatkaa sekä matkaa metsissä ja pelloilla:

Reittivaihtoehto	Kokonaismatka	Metsässä	Pellolla	Talot
VE1	13,2-13,4 km	7000 m	6200 m	96
VE2A	8,7 km	4500 m	4000 m	62

VE3A	14,7 km	10 600 m	4100 m	69
VE4A	8,7 km	4500 m	4000 m	62
VE5A	8,5 km	4300 m	4000 m	61
VE2B	6,7 km	5200 m	1300 m	14
VE3B	12,8 km	11200 m	1400 m	22
VE4B	6,7 km	5200 m	1300 m	14
VE5B	6,6 km	5100 m	1300 m	14

Ohkolan kylän tahto on kehittyä sosiaalisesti, paikalliskulttuurisesti ja ympäristöllisesti yhä vetovoimaisemmaksi uusmaalaiseksi kyläksi. Huomioiden YVA-selostuksessa esitetyt vaikutukset ja edellä esitetyt näkökulmat reittivaihtoehtoista VE2B aiheuttaisi mielestämme vähiten negatiivisia vaikutuksia kulttuuriperinnölle, maisemalle ja ihmisille. Vaihtoehtoisesti uusi voimajohtolinja tulisi sijoittaa Fingridin omien periaatteiden mukaisesti vanhojen voimajohtojen tilalle tai niiden rinnalle. Esitetyistä reittivaihtoehtoista VE5B käyttäisi eniten jo olemassa olevaa linjaa ja tällä tavalla aiheuttaisi vähiten haittaa ympäristölle. Lisäksi tämä vaihtoehto sulautuisi osittain jo olemassa oleviin korkeisiin metallirakenteisiin aiheuttaen mahdollisimman vähän muutoksia maisemakuvaan.

22.9.2024

LÄHTEET

Ahola, Teija 2007: Mäntsälä, Ohkolan osayleiskaava, Rakennusinventointi ja kulttuuriympäristöselvitys. Raportti (32 sivua).

Ahola, Teija 2022: Mäntsälän kulttuuriympäristöselvitys – Mäntsälän yleiskaava 2050. Viitattu 7.8.2024.
https://www.mantsala.fi/app/uploads/sites/2/2022/03/mantsalan_kulttuuriymparistoselvitys_2022.pdf

Ahola, Teija 2022: Mäntsälän rakennettu kulttuuriympäristö. Rakennusinventoinnin tilanne 2021. Viitattu 7.8.2024.

https://www.mantsala.fi/app/uploads/sites/2/2022/03/mantsalan_kulttuuriymparistoselvitys_kartat_1-4.pdf

Ahola, Teija 2022: Mäntsälän rakennettu kulttuuriympäristö. Kulttuuriympäristön historiallinen luonne. Viitattu 7.8.2024.

https://www.mantsala.fi/app/uploads/sites/2/2022/03/mantsalan_kulttuuriymparistoselvitys_kartat_5-7.pdf

Ahola, Teija 2022: Mäntsälän rakennettu kulttuuriympäristö. Kunnan kylät 2020 ja kulttuuriympäristön painopistealueet. Viitattu 7.8.2024.

https://www.mantsala.fi/app/uploads/sites/2/2022/03/mantsalan_kulttuuriymparistoselvitys_kartat_8-9.pdf

Ahola, Teija 2022: Mäntsälän kulttuuriympäristö. Tunnetut muinaisjäännökset, tilanne 2020. Viitattu 7.8.2024.

https://www.mantsala.fi/app/uploads/sites/2/2022/03/mantsalan_kulttuuriymparistoselvitys_kartta_10.pdf

Helsingin Seudun Liikenne HSL 2019: Helsingin seudun maankäyttö, asuminen ja liikenne. MAL 2019 suunnitelma. Viitattu 7.8.2024.

https://www.hel.fi/hel2/Helsinginseutu/Hsyk/Hsyk_280319/mal_2019_suunnitelmaraportti.pdf

Korkeimman oikeuden ratkaisu 1999: Lunastuslaki - Lunastuskorvaus - Maisemahaitta. KKO:1999:61. Viitattu 7.8.2024.

[https://www.edilex.fi/kko/ennakkopaatokset/19990061?offset=15101&perpage=100&sort=relevance&years\[\]=1990-1999&searchSrc=1&advancedSearchKey=156631](https://www.edilex.fi/kko/ennakkopaatokset/19990061?offset=15101&perpage=100&sort=relevance&years[]=1990-1999&searchSrc=1&advancedSearchKey=156631)

Maanmittauslaitos: Immissiohaittojen arviointi ja korvaaminen. Viitattu 7.8.2024.

<https://ak.maanmittauslaitos.fi/2023/immissiohaitat/immissiohaittojen-arviointi-ja-korvaaminen#4.3.%20Terveysvaikutukset>

Mäntsälän kunta 2021. Mäntsälän yleiskaavan 2050 selostus. Viitattu 7.8.2024.

https://www.mantsala.fi/app/uploads/sites/2/2022/03/yleiskaava2050_kehityskuvat_selostus.pdf

Papinsaari, Heini 2014: Aalto-yliopisto, Voimalinjan vaikutus haja-asutusalueilla olevien asuin- ja lomatoimittien hintoihin. Viitattu 7.8.2024.

<https://aaltodoc.aalto.fi/items/322e825a-9cce-40d2-b0d1-4be5c1d572e1>

Sitowise Oy 2019: Maisemaselvitys, Mäntsälän yleiskaava 2050. Viitattu 7.8.2024.

https://www.mantsala.fi/app/uploads/sites/2/2022/03/maisemaselvitys_sitowise_2019.pdf

Säteilyturvakeskus: Voimajohtojen magneettikentän pitkäaikaisvaikutuksista ei ole varmuutta. Viitattu 7.8.2024.

<https://stuk.fi/sahkoverkot-ja-voimajohdot>

Uudenmaan liitto 2022: Missä maat on mainiommat – Uudenmaan kulttuuriympäristöt. Viitattu 7.8.2024.

<https://uudenmaanliitto.fi/wp-content/uploads/2022/05/Missa-maat-on-mainiommat.pdf>

Uudenmaan liitto 2023: Uusimaa 2050 -maakuntakaava, Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan kartta. Viitattu 7.8.2024.

<https://uudenmaanliitto.fi/wp-content/uploads/2022/01/Helsingin-seudun-vaihemaakuntakaava-kartta-13.3.2023-1.pdf>

Uudenmaan liitto 2023: Uusimaa-kaava 2050, selostus 2020. Viitattu 7.8.2024.

<https://uudenmaanliitto.fi/wp-content/uploads/2022/01/Selostus.-Uusimaa-kaava-2050.pdf>

World Health Organisation 2005: Environmental Health Criteria monograph. Extremely low frequency fields. Viitattu 7.8.2024.

<https://www.green-elmf-cables.com/wp-content/uploads/2011/10/who-environmental-health-criteria-s.pdf>

World Health Organisation, International Agency for Research on Cancer 2011: IARC classifies radiofrequency electromagnetic fields as possibly carcinogenic to humans. Viitattu 7.8.2024.

https://www.iarc.who.int/wp-content/uploads/2018/07/pr208_E.pdf